

voice ATHENS

Ο Στέλιος Ράμφος
αναλύει τον Μίκη Θεοδωράκη

Συνέντευξη στον Μάκη Προβατά

Ο Μάριος Βουτσινάς,
ο πατέρας του και
280 ρολόγια Swatch

Του Γιάννη Νένε

Παγκόσμια
Ημέρα ζώων

Anima, Stray.gr, Dogs' Voice

Οι οργανώσεις που
δίνουν φωνή στα ζώα

Της Ευτέρπης Μουζακίτη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Coffee Lovers

Της Κατερίνας Καμπόσου

Ο Zbigniew Preisner
μιλάει για τη μουσική του
στον «Άνθρωπο του Θεού»

Του Γιάννη Νένε

James Bond
Τα πάντα για τον
απόλυτο ήρωα

Του Σπήλιου Λαμπρόπουλου

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
MEGARON - THE ATHENS CONCERT HALL
21-22

ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ 1821

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ
07, 08, 09 ΟΚΤ' 21

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΗ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΑΣΗ
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΕΡΤ, ΟΤΙΣΜΟΤΕ ΤV, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 10 Ε7, ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 10 Ε8, ΚΟΣΜΟΣ Η ΕΥΑ,
ΜΕΤΕΩΡΟΙΣ GALAXY 5Ε, CULTURENOW.GR, MONOPOL.GR, CNN.GR, NEWSBIBLER, IN21FF.GR, NEWS1EAST.GR, METEOR.GR
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ / SUPPORTED BY THE MINISTRY OF CULTURE & SPORTS

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Διευθύντρια Σύνταξης
Σταυρούλα Παναγιωτάκη Αγγελική Μπιρμπιλή

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Σύμβουλος Διοίκησης
Νικόλας Γαλανόπουλος

Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσίρμας

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρούς

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτης Γιάννης Τσάκαλος

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Α. Σκαράκη, Ζ. Σφυρη, Σ. Τριανταφύλλου, Ζαράστο, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr

Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Κριζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Πέτρος Νικόλαος

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου,
Νώντας Νταμπάνης

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertorial Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος,
Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τριικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής,
μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα:

ATHENS!

210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

Δεν είναι σαν τα
γυμναστήρια με τις μπάρ-
ρες, τους πάγκους και
τα όργανα τελευταίας
τεχνολογίας, είναι όμως
δωρεάν, σε εξωτερικούς
χώρους και συνήθως
μέσα σε πάρκα.

Τι θα βρείτε στα δεκάδες
υπαίθρια πάρκα γυμναστικής
της πόλης;
Από μονόζυγα και δίζυγα,
μέχρι όργανα βάδισης, κω-
πηλατικά, όργανα έλξεων και
πιέσεων ώμων, ποδήλατα,
ελλειπτικά, πάγκους κοιλι-
κών. Δώδεκα από τα πιο
γνωστά τέτοια πάρκα της
Αθήνας βρίσκονται εδώ...

1 2

ΔΩΡΕΑΝ
υπαίθρια πάρκα
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

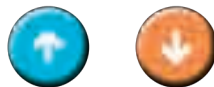
- ▶ Παπάγου, Αθλητικό Κέντρο Παπάγου, Νευροκοπίου 11
- ▶ Χαλάνδρι, Πάρκο Συνοικισμού, Βαλαωρίτου & Αιγαίου
- ▶ Πεντέλη, Πλατεία Αγίου Σύλλα
- ▶ Άνω Γλυφάδα, Αριστίππου & Επαμεινώνδα
- ▶ Νίκαια, Άγιος Φίλιππος (είσοδος Κεραμεικού)
- ▶ Ηλιούπολη, Πάρκο Αναστάσεως
- ▶ Πάρκο Σταύρος Νιάρχος (στη δυτική του πλευρά)
- ▶ Νέα Σμύρνη, Άλσος, Ελευθερίου Βενιζέλου & Εφέσσου
- ▶ Γαλάτσι, Άλσος Βεΐκου
- ▶ Φιλοθέη, Άλσος Πουλάκη, Ελευθερίου Βενιζέλου & Ζαρίφη
- ▶ Ψυχικό, Άλσος Ψυχικού, Στρατηγού Καλλάρη & Πριγκιπίσσης Ελένης
- ▶ Παγκράτι, Άλσος Παγκρατίου

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Ο **Εμμανουήλ Μπιτσάκης** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1974. Σπούδασε Ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (1996-2001). Το 2001, με υποτροφία του Ινστιτούτου της Δανίας στην Αθήνα, έμεινε δύο μήνες στην Κοπεγχάγη για ελεύθερη καλλιτεχνική εργασία. Έργα του ανήκουν σε ιδιωτικές συλλογές εντός και εκτός Ελλάδας. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Το έργο του εξωφύλλου (φωτό **Αλέξανδρος Ανδριτσόπουλος**) έχει τίτλο Chili, 2019, Συλλογή Σωτήρη Φέλιου.

Info-DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΤΟ TWEET ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

«Είναι απίστευτο ένας ιός πώς ξεσκέπασε τόσο ανθρώπινη βλακεία»
(@fax_you)

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΓΚΕΛΑ ΜΕΡΚΕΛ

Κανείς δεν θα ξαναφορέσει τα σακάκια με χρώμα όπως εσύ.

«ΚΟΜΑΝΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΚΟΙ» ΣΤΟ ΜΕΓΑ

Μπορεί να θυμίζει Stranger Things και πολλά άλλα, όμως είναι η πρώτη σειρά εδώ και χρόνια με διαφορετική αισθητική, ρυθμό και ομάδα σεναριογράφων από πίσω της.

ΛΟΥΚΟΥΜΑΔΕΣ ΧΑΝΙΩΝ «ΚΤΙΣΤΑΚΗ»

Το Έβερεστ των λουκουμάδων.
(Σωκράτους 59, Ομόνοια. Κλείνει στις 6 μ.μ.)

Η ΣΤΑΝΗ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

Το αγαπημένο γαλακτοπωλείο γίνεται φέτος 90 χρονών.
(Μαρ. Κοτοπούλη 10, 2105233637)

ΜΑΡΙΑ ΣΑΚΚΑΡΗ

Και επίσημα δέκατη στην παγκόσμια κατάταξη.

ΠΟΣΗ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΗΚΩΣΕΙ ΜΙΑ ΠΟΛΗ;

Μία Ναυπλιώτου, μία Μπελούτσι και 7 φορές η Αμπράμοβιτς. Και όλες sold out.

ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΑΜΕ

Τα Κροκς πέρασαν στα κόκκινα χαλιά.

ΑΚΡΙΒΑΙΝΟΥΝ ΣΟΥΒΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΚΑΦΕΣ

Κόψτε μας και το ίντερνετ για χαριστική βολή.

ΟΛΟΙ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟ BODY SHAMING

Αρκεί να μην αφορά το δικό τους σώμα.

ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Μέσα σε όλα τα δεινά που έφερε, μείωσε και το προσδόκιμο ζωής. Στην Ελλάδα, το 2020 έφερε πτώση κατά τρεις μήνες για τις γυναίκες και λίγο περισσότερο για τους άνδρες. Στις ΗΠΑ, αντίθετα, το προσδόκιμο των ανδρών μειώθηκε κατά 2,2 χρόνια, ενώ για τις Αμερικανίδες φτάνει τα 1,65 χρόνια.

ΕΝΦΙΑ

Ας δώσουν πρώτα αυτά που χρωστάνε από το πρώτο lockdown κι ας στείλουν μετά τα φετινά ραβασάκια.

ΔΥΣΚΟΛΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΓΙΑ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣ

Ακόμα δυσκολότεροι για Σουλτάνους.

ΜΟΥ ΛΕΙΠΕΙ Ο ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΚΕΑ

Να με υποδεχθεί μέσα στο σακουλάκι του κρεμασμένο στο πόμολο της εξώπορτας.

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ★

«Ευτυχώς που κολλήσαμε κορωνοϊό εγώ και η οικογένειά μου κι έτσι δεν θα χρειαστεί να εμβολιαστούμε»
(Στα απόνερα του Facebook)

«Δεν θα τα βρούμε εύκολα. Είσαι του υδατάνθρακα και είμαι της πρωτεΐνης.»
(Αγόρι - κορίτσι, μάλλον σε πρώτο ραντεβού. Σε ταβερνάκι του Κολωνού, Παρασκευή βράδυ)

«Παιδιά! Να πάρουμε μακαρόνια με κέτσαπ! Είμαι πολύ φαν!»
(Κορίτσι σε παρέα 18άρηδων, Αθήναι, Βουκουρεστίου, Παρασκευή βράδυ)

Φαλακρός κύριος:
Και κάνει έτσι και μου δίνει το σακουλάκι με το τζεζ.
Για σένα, μου λέει.
Φίλος: Καλά, τι να το κάνεις εσύ;
Φαλακρός κύριος:
ΕΓΩ τι να το κάνω το τζεζ;;
Φίλος: Ασαα, τζεζ άκουσα.
(Κολοκοτρώνη, Σάββατο βράδυ)

Νεαρός μπαίνει σε κεντρική μπουλανζερι:
-Παρακαλώ, μία μπαγκέτα μαλακή.
Πωλήτρια: Θα θέλατε να την κόψω στη μέση;
-Ναι, παρακαλώ...

...Η πωλήτρια την κόβει και την τυλίγει για να του τη δώσει.
-Παρακαλώ, μπορείτε να κόψετε στη μέση και τα δύο κομμάτια;
Πωλήτρια: Όχι, κύριέ μου. Μόνο στα δύο κόβεται.
(Κέντρο Αθήνας, Πέμπτη πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

Ο Διαγωνισμός – Θεσμός της Εθνικής Τράπεζας, για την ανάδειξη και την ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, είναι σε εξέλιξη

Όλα ξεκινούν από μια καλή ιδέα. Μια ιδέα που θα στηρίξει την επιχειρηματικότητα, θα βελτιώσει τις ζωές μας και, τελικά, θα αφήσει το θετικό της αποτύπωμα στο κοινωνικό σύνολο. Στο πλαίσιο αυτό, η Εθνική Τράπεζα διοργανώνει τον **12ο Διαγωνισμό Καινοτομίας & Τεχνολογίας**, με στόχο να αναδείξει και να επιβραβεύσει πρωτότυπες ιδέες βασισμένες στις νέες τεχνολογίες και να προωθήσει την καινοτομία στην Ελλάδα.

Ο Διαγωνισμός αποτελεί μια δράση του προγράμματος NBG Business Seeds για τη στήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και αποσκοπεί στην ενίσχυση και στήριξη της δημιουργικότητας, ειδικά των νέων, και στην καλλιέργεια κουλτούρας καινοτομίας.

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα σημεία του Διαγωνισμού είναι ότι, πέρα από τη διαγωνιστική φάση και τη βράβευση των προτάσεων, έμφαση δίνεται στην υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων προτάσεων που έχουν διακριθεί, καθώς και στην καθοδήγηση (mentoring) των ομάδων από έμπειρα στελέχη της Εθνικής Τράπεζας. Στα 11 χρόνια του Διαγωνισμού έχουν υποβληθεί σχεδόν 4.000 προτάσεις από 6.800 συμμετέχοντες και έχουν απονεμηθεί 550.000 ευρώ σε βραβεία σε 110 νικητές.

Στη συνέχεια μπορείτε να δείτε τις **10 καινοτόμες ιδέες που διακρίθηκαν στον περσινό Διαγωνισμό**. Μην χάνετε χρόνο, μπορείτε κι εσείς να συμμετάσχετε. Στείλτε τώρα την πρότασή σας και δείτε την ιδέα σας να εξελίσσεται σε μια νέα StartUp!

1

Optistrukture
Πρώτο βραβείο €20.000
Νικόλαος Καλλιώρας,
Χαρίκλεια Μητροπούλου,
Νικόλαος Φωτιάλας

Για τις προηγμένες υπηρεσίες σχεδιασμού περιβαλλοντικά αποδοτικών και οικονομικών κατασκευών μέσω βελτιστοποίησης και τεχνητής νοημοσύνης, με αποτέλεσμα τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά και του κόστους κατασκευής.

2

Docandu
Δεύτερο βραβείο €10.000
Κωνσταντίνος Κόκκοτας,
Ιωάννης Γεωργόπουλος,
Πέτρος Πανδής

Για την πλατφόρμα ψηφιακής υγείας, που απλοποιεί τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες αλληλεπιδρούν με τους ιατρούς, αποθηκεύουν τα ιατρικά τους αρχεία και ελέγχουν τη σημασία των συμπτωμάτων τους, μέσω τεχνητής νοημοσύνης. Η πλατφόρμα παρέχει τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον ιατρό Docandu για τη λήψη καθοδήγησης και υπηρεσιών υγείας.

3

Gaming Brotherhood
Τρίτο βραβείο €6.000
Ιάκωβος Ζουρνατζής,
Βασίλειος Κούγκουλος,
Διονύσιος Καβαλαρίας

Για την υπηρεσία e-commerce video, μια online πλατφόρμα, στην οποία οι marketers και οι e-commerce managers μπορούν να δημιουργήσουν videos των προϊόντων που πωλούν στα e-shop τους, ακολουθώντας, με εύκολο και γρήγορο τρόπο, 3 απλά βήματα.

4

Time is Brain
Τέταρτο βραβείο €4.000
Αγγελίνα Κουρούμπαλη,
Γεώργιος Νότας, Νικόλαος Τσέλας, Ιωάννης Πετράκης,
Γεώργιος Καβλεντάκης

Για την ολοκληρωμένη πλατφόρμα διαχείρισης επειγόντων περιστατικών, που μπορεί να επιταχύνει τη διαχείριση των ασθενών με αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια. Τα οφέλη είναι άμεσα τόσο για τους ασθενείς, όσο και για την ασφαλιστική αγορά.

ΝΕΟΦΥΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

5

Στην 5η θέση διακρίθηκαν ισότιμα 6 προτάσεις

Kleesto

Πέμπτο βραβείο €1.500
Εμμανουήλ Αδαμόπουλος,
Γεώργιος Πιλιπιδής,
Γεώργιος Σωτηρλής,
Μάριος Ραχρμάνης

Για την ολοκληρωμένη λύση οργάνωσης κρατήσεων για παρόχους τουριστικών δραστηριοτήτων, εμπειριών και εκδρομών. Δίνει σε τουριστικές επιχειρήσεις ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και προστιθέμενη αξία.

12GODS

Πέμπτο βραβείο €1.500
Νικόλαος Αντωνιάδης,
Δημήτριος Ιωσηφίδης,
Φίλιππος Ζεμπίλας

Για την πρωτοποριακή κάψουλα με μοναδικά χαρμάνια από ελληνικά βότανα, σε μια εποχή που η υγιεινή διατροφή βρίσκεται σε πρώτο πλάνο. Έτσι, σε ελάχιστο χρόνο και χωρίς κόπο, απολαμβάνουμε ένα ευεργετικό αφέψημα με εγγύηση ποιότητας.

Robenso

Πέμπτο βραβείο €1.500
Νικήτας Μαυράκης,
Βασίλειος Τζουνάκος

Για την ανάπτυξη μιας νέας, χαμηλού κόστους τεχνολογίας στον τομέα της ανακύκλωσης, τους Ρομποτικούς Εργάτες Ανακύκλωσης, που λειτουργούν με διαφοροποιημένα τεχνικά χαρακτηριστικά, προσφέροντας ευελιξία στο συνολικό σύστημα επεξεργασίας απορριμμάτων.

EDEN

Πέμπτο βραβείο €1.500
Νικόλαος Μυλωνάς,
Σοφία Μουσέτη,
Ιωάννης Μαλούνας

Για την ολοκληρωμένη ψηφιακή βιβλιοθήκη και εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης για εφαρμογές υπολογιστικής όρασης στον τομέα της αγροδιατροφής και της έρευνας. Μια ιδέα που προέκυψε από τα σπλάχνα του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

EV Loader

Πέμπτο βραβείο €1.500
Αλέξανδρος Στάικος

Για την εφαρμογή έξυπνης διαχείρισης σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων, μέσω της οποίας οι οδηγοί μπορούν να εντοπίζουν όλους τους σταθμούς φόρτισης και κάνουν κράτηση για το χρονικό διάστημα που επιθυμούν, ταξιδεύοντας ξέγνοιαστα και σε μεγάλες αποστάσεις.

Φwater

Πέμπτο βραβείο €1.500
Ευστράτιος Στυλιανίδης,
Ανδρέας Γιαννακουδάκης

Η Φwater, μία συσκευή ηλεκτρομαγνητικής επεξεργασίας νερού, βελτιώνει τη φυσικοχημική συμπεριφορά του νερού, αυξάνει την αποδοτικότητα των καλλιεργειών και βελτιώνει προϊόντα με βάση το νερό.

12ος seeds
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
& ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
NBG Business Seeds

ΔΗΛΩΣΤΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η συμμετοχή στον Διαγωνισμό μπορεί να είναι ατομική ή ομαδική, με αντικείμενο που εντάσσεται σε μία από τις παρακάτω Θεματικές Ενότητες:

- ▶ Ηλεκτρονική Επιχειρηματικότητα
- ▶ Περιβάλλον και Τεχνολογία
- ▶ Πολιτισμός και Τεχνολογία

Υποβολή προτάσεων
μέχρι και τη Δευτέρα 4 Οκτωβρίου
2021 και ώρα 15.00.

ΒΡΑΒΕΙΑ

Στους τέσσερις (4) πρώτους νικητές θα απονεμηθούν τα παρακάτω χρηματικά βραβεία:

- **A' Βραβείο €20.000**
- **B' Βραβείο €10.000**
- **Γ' Βραβείο €6.000**
- **Δ' Βραβείο €4.000**

Θα απονεμηθούν ακόμη έξι (6) βραβεία €1.500 έκαστο.

Περισσότερες πληροφορίες και υποβολή συμμετοχής στο nbg.gr/competition

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΔΥΟ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΑΤ ΚΑΙ GAME CHANGE ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΛΟΥΒΡΟΥ

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Πριν αλέκτωρ φωνήσαι και το ολόφρεσκο πολιτικό αφήγημα του Αντώνη Σαμαρά ακυρωνόταν εκ των πραγμάτων. Όλα αυτά περί κομματικής γραμμής, περί Νέας Δημοκρατίας που δεν είναι «Ποτάμι» και περί Συμφωνίας των Πρεσβών της οποίας τις παράπλευρες πρόνοιες δεν πρόκειται να τις ψηφίσει στη Βουλή κ.λπ. κ.λπ. έπεσαν στο κενό παρά τις έντιμες προσπάθειες του Αδωνίδου Γεωργιάδη να θυμίσει, βασιζόμενος ωστόσο στη δική του πολιτική μνήμη η οποία είναι ιδιαίτερως επιλεκτική, πως την κυβέρνηση Σαμαρά έριξε η Άνγκελα Μέρκελ. Ο κ. Γεωργιάδης ξεχνά πως οι κυβερνήσεις πέφτουν στις κάλπες και πως αυτή η συγκεκριμένη άρχισε να κατακρημνίζεται από τις Ευρωεκλογές του 2014. Εν πάση περιπτώσει, ο νυν υπουργός της κυβέρνησης Κυριάκου Μητσοτάκη προφανώς έσπευσε να δηλώσει εμμέσως πλην σαφώς πίστη στον πολιτικό του μέντορα Αντώνη Σαμαρά ο οποίος για κάποιους λόγους αισθάνθηκε την εσωτερική παρορμητική φύσεως ανάγκη να διαφοροποιηθεί από τον σημερινό πρωθυπουργό. Ε, λοιπόν, ο Κυριάκος Μητσοτάκης τον ανέμενε στη γωνία. Λίγα 24ωρα μετά την εσωκομματική εξέγερση του Αντώνη Σαμαρά που βασίστηκε σε εκτόξευση πατριωτικών μύδρων, ο πρωθυπουργός της χώρας υπέγραψε στο Παρίσι τη στρατηγική συμφωνία αμυντικής αρωγής μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας, καθώς και την αγορά υπερσύγχρονης αμυντικής τεχνολογίας για την αμυντική θωράκιση της χώρας έναντι της Τουρκίας σε αέρα και θάλασσα. Πρόκειται για κίνηση ματ σε δύο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο αφορά τους συσχετισμούς με την Τουρκία στην Ανατολική Μεσόγειο, το Αιγαίο και το Θέατρο κρίσεων της Μαύρης Θάλασσας, του Καυκάσου και του υπογαστρού της Ρωσίας. Το δεύτερο επίπεδο αφορά το εσωτερικό πολιτικό τοπίο στην Ελλάδα και τους κομματικούς συσχετισμούς εντός της Νέας Δημοκρατίας. Η κίνηση Μητσοτάκη και στα δύο επίπεδα παραπέμπει σε κίνηση ματ σε σκακιέρα.

Η κίνηση αυτή είναι σίγουρα κοστοβόρα. Με μια πρώτη εκτίμηση το κόστος αγοράς των γαλλικών σκαφών και αεροσκαφών με τα οπλικά τους συστήματα και τα ηλεκτρονικά τους αγγίζει τα 10 δις ευρώ. Επειδή πρόκειται για μακροπρόθεσμο τύπου δεσμεύσεις εκατέρωθεν και μάλιστα σε βάθος αρκετών δεκαετιών, το κόστος αυτό θα εκτοξευθεί ως προς τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς αφού θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το κόστος προμήθειας αναλωσίμων, ανταλλακτικών, βλημάτων, αναβαθμίσεων υπάρχοντος υλικού, αναπροσαρμογής οπλικών συστημάτων και ηλεκτρονικών μέσων παρακολούθησης κ.λπ.

Η συμφωνία αυτή λοιπόν αποτελεί το πρώτο στάδιο μίας ευρύτερης συνεργασίας στρατηγικού ενδιαφέροντος κάποιων χωρών της

Μεσογείου και της Κεντρικής Ευρώπης με κοινά συμφέροντα και στόχους στα πλαίσια συγκρότησης μιας Συμμαχίας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Σε αυτήν πολύ πιθανόν να μη συμπεριληφθούν χώρες όπως η Γερμανία ή χώρες που συνδέουν την εθνική τους ασφάλεια αποκλειστικά και μόνον από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τέτοιες χώρες είναι οι πρώην Ανατολικές πλην Βαλκανίων και η Σκανδιναβία. Πιθανότατα και η Πορτογαλία. Άλλες χώρες όπως η Ισπανία και η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, τα Βαλκάνια, κάποιες βορειοαφρικανικές δημοκρατίες και βασιλεία, πολύ πιθανόν να βρεθούν πολύ κοντά σε μία τέτοια προοπτική. Ο τύπος συνεργασίας και η «συμμαχική εγγύτητα» προφανώς θα ποικίλουν ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Βασικός εταίρος σε αυτή τη διαδικασία θα είναι και το Ισραήλ το οποίο βεβαίως δεν πρόκειται ποτέ να εγκαταλείψει την προνομαχική σχέση που διατηρεί με την Ουάσινγκτον.

Η Ελλάδα, λοιπόν, σε μία κρίσιμη χρονική στιγμή όπου οι Ηνωμένες Πολιτείες εξειδικεύουν τη νέα τους στρατηγική προτεραιότητα που αφορά την παρουσία τους στη ζώνη του Ινδο-Ειρηνικού, επιλέγει να συνεργαστεί στενότερα και με μακροπρόθεσμη προοπτική με τη μοναδική χώρα της Ευρώπης η οποία διαθέτει δυνατότητες υπερσύγχρονων αμυντικών τεχνολογιών και κατασκευής πολύπλοκων και αποτελεσματικών οπλικών συστημάτων. Το ζήτημα είναι ότι η γαλλική τεχνολογία είναι σε θέση να προκαλέσει το περίφημο «Game Change» σε επίπεδο Μεσαίων - Περιφερειακών Δυνάμεων. Περιοχές με τέτοιες δυνάμεις είναι η Ανατολική Μεσόγειος, το Θέατρο του Καυκάσου και η Βόρεια Αφρική. Σε αυτές τις περιοχές Ρωσία, ΗΠΑ και Κίνα διατηρούν συμφέροντα και «ενδιάμεσους εκπροσώπους». Σε αυτό το σκηνικό η συμφωνία της Αθήνας με το Παρίσι αναβαθμίζει την Ελλάδα από παρατηρητή σε παίκτη. Μένει να αποδειχθεί αν η Αθήνα θα καταφέρει να παίξει τον ρόλο που της επιφυλάσσουν οι δυνατότητες που προσφέρει αυτή η συμφωνία.

Στο ίδιο το πεδίο (Θέατρο Κρίσεων) η Αθήνα με την παραχώρηση στρατιωτικών βάσεων ή σημείων «φιλοξενίας» αμερικανικών μονάδων όπως στην Αλεξανδρούπολη, Στεφανοβίκειο, Καβάλα, Σκύρο, Λάρισα, καθώς και με την αναβάθμιση της αμερικανικής βάσης στη Σούδα κατάφερε να εξουδετερώσει (κυρίως με την Αλεξανδρούπολη) ένα πολύ μεγάλο μέρος της τουρκικής στρατιωτικής πίεσης στον Έβρο. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγουν οι συντονιστές των τουρκικών επιτελείων. Την παραδοχή αυτή κλήθηκαν να «εκλαϊκεύσουν» μέσω των τουρκικών ΜΜΕ πολύ γνωστοί επιτελάρχες εν αποστρατεία οι οποίοι εξηγούν πως το βασικό δόγμα εισβολής

της Τουρκίας στη Θράκη ακυρώθηκε από την παρουσία αμερικανικών δυνάμεων στην Αλεξανδρούπολη. «Ό,τι και να κάνουμε θα πέσουμε πάνω στους Αμερικάνους» δηλώνουν οι έμπειροι Τούρκοι στρατηγοί οι οποίοι επιχειρούν να προσανατολίσουν τις συζητήσεις σε νέες στρατιωτικές τακτικές στο Αιγαίο, όπως την τακτική ταυτόχρονης κατάληψης βραχονησίδων και νησίδων με μικρές μονάδες καταδρομών που θα διαθέτουν ταχύτητα μέσα μεταφοράς. Από τα ψηλά στα χαμηλά, δηλαδή. Είναι προφανές πως ο ευνουχισμός των τουρκικών επιτελείων από την Αυλή του Σουλτάνου στο προεδρικό μέγαρο της Άγκυρας έχει αποπροσανατολίσει τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις οι οποίες δεν παράγουν με την ίδια αποτελεσματικότητα επιχειρησιακό έργο αλλά και αναγκαίο αναπρογραμματισμό. Οι αδυναμίες αυτές εντοπίζονται σε όλα τα όπλα, αρχής γενομένης από την πολεμική αεροπορία της γειτονικής χώρας.

Με την ελληνογαλλική συμφωνία των Παρισίων υλοποιείται και μία άλλη βασική αμυντική προτεραιότητα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Η ακύρωση των δυνατοτήτων εισβολής και κατάληψης εδαφών από την Τουρκία. Μέχρι και το 2025-2026 αυτή η προτεραιότητα αναμένεται, αν όλα λειτουργήσουν καλά, ότι θα διασφαλίζεται από την παρουσία γαλλικών μονάδων στην περιοχή στη βάση της στρατιωτικής αρωγής. Από το 2025 και ύστερα τον ρόλο αυτό αναλαμβάνουν θεωρητικά οι φρεγάτες Belharrag οι οποίες ελέγχουν το πεδίο μάχης πολύ πέρα από τον ορίζοντα.

Είναι άραγε σε θέση η Αθήνα να διαχειριστεί με αξιοπιστία και σε βάθος χρόνου τις δύο στρατηγικού τύπου εξαρτήσεις της; Την εξάρτηση από το ΝΑΤΟ και ιδιαίτερα τις ΗΠΑ στη βάση της διμερούς αμυντικής συμφωνίας και των εκατέρωθεν δεσμεύσεων. Την εξάρτηση από τη διμερή συμφωνία με τη Γαλλία. Προφανώς στο ελληνικό ΥΠΕΞ καθώς και στο Υπουργείο Άμυνας θα πρέπει να αντιλαμβάνονται πια ότι το παιχνίδι γίνεται όλο και περιπλοκότερο και ότι η διασφάλιση των ελληνικών προτεραιοτήτων ασφαλείας δεν ανήκουν στη σφαίρα του αυτονότου αλλά εντάσσονται σε ένα ευρύτερο σύστημα όπου επικρατεί, ιδιαίτερα τούτη την περίοδο, ρευστότητα και άρα αστάθεια. Το καθοριστικότερο ωστόσο στοιχείο είναι αυτό που αφορά τη σταθερότητα ως προς τις επιλογές. Η εσωτερική πολιτική συνεννόηση δεν είναι απλώς απαραίτητη για τη διασφάλιση των μακροπρόθεσμων στόχων της ελληνικής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής. Είναι το ίδιο κλειδί για την επίτευξη αξιόπιστου συστήματος συλλογικής αναφοράς ως προς τις εθνικές επιλογές. ■

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΣΕ ΠΑΙΚΤΗ

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

3+1 φρεγάτες Belh@rra και 3+1 κορβέτες GOWing θα αγοράσει η Ελλάδα από τη Γαλλία, όπως (πρω) συμφωνήθηκε να το επιχειρήσει η Τρίτη στο Παρίσι μεταξύ του Emmanuel Macron και του Κυριάκου Μητσοτάκη. Το θετικό επίσης είναι ότι στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ δεν είδαν το θέμα με μικροπολιτικά γυαλιά και χαιρέτησαν τη συμφωνία.

60 άτομα πλήρωμα χρειάζεται η συγκεκριμένη φρεγάτα για να επιχειρήσει. Το υπόλοιπο προσωπικό (άλλα 60 άτομα) μπορούν να βρίσκονται στην ξηρά.

200 χιλιόμετρα εμβέλεια γύρω από το σκάφος έχουν τα ραντάρ των νέων γαλλικών φρεγατών. Η Αθήνα θεωρεί ότι με 3 φρεγάτες μπορεί να «κλειδώσει» όλο το Αιγαίο, καθώς σύμφωνα με στρατιωτικούς κύκλους «ότι εντοπίζεται καταρρίπτεται». Η εμβέλεια φθάνει τα 600 χλμ.

5 δις. ευρώ θα είναι το συνολικό κόστος της συμφωνίας πλαίσιο, η οποία περιλαμβάνει και τα... σέρβις. Οι πρώτες δύο φρεγάτες θα παραδοθούν το 2025. Το σημαντικότερο, όμως, μέρος της συμφωνίας αφορά στη συμφωνία αμυντικής συνδρομής, κάτι που σημαίνει ότι σε περίπτωση εμπλοκής τα δύο κράτη θα βοηθούν αλλήλους.

6 επιπλέον αεροσκάφη Rafal θα αγοράσει η Ελλάδα, όπως έγινε γνωστό επίσης από το Παρίσι. Έτσι το οπλοστάσιό μας, φθάνει τα 24.

750 εκατ. ευρώ Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου θα πραγματοποιήσει εντός του επόμενου μήνα η ΔΕΗ, σύμφωνα με πρόταση της διοίκησης, την οποία στηρίζει ο μεγαλομέτοχος, δηλαδή το ελληνικό Δημόσιο. Για ξεπούλημα μιλά -κατά τα ειωθότα- η αντιπολίτευση, με τον Αλέξη Τσίπρα να απειλεί με προανακριτικές και δικαστήρια.

100 εκατ. ευρώ είχε προβλέψει στον προϋπολογισμό του 2018, ως έσοδο η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ από την απ' ευθείας πώληση του 17% σε ιδιώτη επενδυτή. Μάλιστα «τω καιρώ εκείνω» ο αρμόδιος υπουργός Γιώργος Σταθάκης έκανε και

«μασάζ» σε βουλευτές για να μην υπάρξουν αντιδράσεις στην πώληση. Το σχέδιο δεν ευοδώθηκε καθώς δεν βρέθηκε τρελός που θα αγόραζε την εταιρεία, για την οποία λίγους μήνες αργότερα οι ορκωτοί ελεγκτές υποστήριξαν ότι υπάρχουν ανησυχίες για τη συνέχιση της λειτουργίας της.

6 δικηγόροι της Αθήνας υπέγραψαν «αναφορά άδικης πράξης» και την υπέβαλαν χτες στον Άρειο Πάγο, κάνοντας λόγο για υπόνοιες χειραγώγησης της μετοχής της ΔΕΗ, η οποία σχετίζεται με την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας. Η σχέση τους με την αξιωματική αντιπολίτευση κρίνεται συμπτωματική.

5,8 βαθμοί της κλίμακας Ρίχτερ ήταν ο σεισμός που συνέβη το πρωί της Δευτέρας στο Αρκαλοχώρι της Κρήτης.

1 άνθρωπος έχασε τη ζωή του και τουλάχιστον 35 τραυματίστηκαν.

100 τουλάχιστον σπίτια κριθηκαν ακατάλληλα για χρήση.

80,43 δολ. το βαρέλι ήταν η τιμή του πετρελαίου Brent στην αγορά του Λονδίνου, το πρωί της Τρίτης φθάνοντας το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας τριετίας, εν μέσω μάλιστα ενεργειακής κρίσης που συνδέεται κυρίως με το Φυσικό Αέριο.

206 έδρες έλαβε το SPD, το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα της Γερμανίας το οποίο κέρδισε με βραχεία κεφαλή τις εκλογές της Κυριακής. Για να μην μπερδέυστε, ο επικεφαλής Όλαφ Σολτς, διετέλεσε υπουργός Οικονομικών της Μέρκελ.

196 έλαβαν οι Χριστιανοδημοκράτες, 118 οι πράσινοι, 92 οι Φιλελεύθεροι, 39 η Αριστερά και 83 η Ακροδεξιά.

35,7% δημοφιλία απολαμβάνει σύμφωνα με δημοσκόπηση της Marc για το «Πρώτο Θέμα», ο Δημήτρης Κουτσούμπας, γεγονός που τον κατατάσσει δεύτερο σε δημοφιλία μεταξύ των πολιτικών αρχηγών. Τρίτος ο Αλέξης Τσίπρας με 34,5%. «Και

καταϊδρωμένοι» προσθέτουν κυνικά, στελέχη του Περισσού.

2.700.000 ευρώ είναι το ποσό που ζητούσε από τη διευθύντρια του σχολείου του παιδιού του με μνηυτήρια αναφορά του, «γονέας αρνητής» από τη συμπρωτεύουσα. Μάλιστα, για ανεξήγητους λόγους που καταστρατηγούν κάθε έννοια ιεραρχίας, δήλωνε ότι «οι υπόλοιποι θα πάρουν μεγαλύτερα ποσά».

15 μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή έλαβε τελικά ο αρνητής από τη Θέρμη για το επεισόδιο που προκάλεσε ενώ δεν είχε προσκομίσει το self test του παιδιού του στο σχολείο. Αυτό είναι το κακό για τους αρνητές με την Ελληνική Δικαιοσύνη. Άλλο ζητούν και άλλο παίρνουν. Το γεγονός δεν εμπόδισε βεβαίως τον γονέα, να δηλώσει και... αρνητής δικαστηρίου. Αρνήθηκε να καθίσει στο εδώλιο και απευθυνόμενος στην έδρα του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης είπε πως δεν έχουν το δικαίωμα να τον δικάσουν.

300 ευρώ πρόστιμο του επέβαλε το δικαστήριο, ως κερασάκι στην τούρτα, επειδή -προφανώς- δεν φορούσε μάσκα. Θα τους δώσει τα 2,7 εκατ. ευρώ και θα ζητήσει να του δώσουν ρέστα, υποθέτω.

4 ιστοσελίδες και 6 λογαριασμοί σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης εντοπίστηκαν από τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ως ύποπτοι για σωρεία αδικημάτων που σχετίζονται με τους αντιεμβολιαστές. Ειδικότερα διερευνάται αν έχουν διαπραχθεί αδικήματα όπως η διασπορά ψευδών ειδήσεων, η διέγερση σε ανυπακοή και η απόπειρα απάτης. Το αγωνιώδες ερώτημα είναι πώς οι άνθρωποι αυτοί που «έχουν ξυπνήσει» και δεν είναι «πρόβατα» και πιάστηκαν κορόιδα από μια χούφτα καιροσκόπων...

4,6% αύξηση τιμών εμφανίσαν τα δομικά υλικά μόνο τον Αύγουστο, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ. Τώρα που έρχεται η οικοδομική ανάπτυξη θα είναι πανάκριβο να αγοράσει κανείς τούβλα και παντζούρια.

VERBA VOLANT

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

«Δίνετε 150 εκατομμύρια ευρώ για να εκχωρήσετε το 17% της ΔΕΗ που μπορεί να αξίζει 1,5 δις. ευρώ τα επόμενα χρόνια. Ποιος επιχειρηματίας για την επικήρσή του θα έκανε μια τέτοια επιλογή;» Αν ποτέ κρεμάσει τα «παπούτσια του» ως πολιτικός, τον περιμένει μια λαμπρή καριέρα ως σύμβουλος επιχειρήσεων. Προηγούμενος ωστόσο θα πρέπει να εξηγήσει το γιατί κάποιος πρέπει να πληρώσει (150 εκατ.) για να εκχωρήσει ποσοστό της συμμετοχής του σε μια εταιρεία. Όπως επίσης το γιατί ο ίδιος είχε προβλέψει στον προϋπολογισμό του 2018 έσοδα 100 εκατ. ευρώ από την πώληση του 17% της ΔΕΗ.

ΗΛΙΑΣ ΒΡΕΤΤΟΣ

«Ο πνευματικός μου είπε ότι το τροχαίο ήταν αποτέλεσμα γλωσσοφαγιάς και ματιού». Ο οικονομολόγος-τραγουδιστής παντρεύει σε μια φράση του το παραφυσικό με τον ορθολογισμό. Την παράδοση της ανατολής με τη δυτική τεχνολογία. Τι μαγανεία με την επιστήμη. Το πρόβλημα είναι ότι με τέτοιες δηλώσεις αποσπάται η προσοχή από το σοβαρό θέμα της οδικής ασφάλειας και το ατύχημα αποδίδεται στην «κακιά την ώρα». Άσε που είναι και αντιεπιστημονικές, καθώς όλοι γνωρίζουν ότι τα ατυχήματα είναι αποτέλεσμα «βασκανιάς»...

ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

«Κύριε Τσακαλώτε, κλείστε τον Τσίπρα σε ένα δωμάτιο, κάντε του κανονικό φροντιστήριο, που παραμένει ο ίδιος αγράμματος Τσίπρας από την πρώτη μέρα». Με ύφος δασκάλου, ο υπουργός Ανάπτυξης προτείνει στον Τσακαλώτο που τα μιλάει «σπαστά» να κάνει φροντιστήριο. Αν είχε περισσότερο χιούμορ, θα του έδινε μια συνδρομή στα μαθήματα της Ελληνικής Αγωγής.

ΣΠΥΡΟΣ ΛΥΚΟΥΔΗΣ

«Στον ευρύτερο χώρο της Κεντροαριστεράς εξακολουθεί να παραμένει ως επιτακτική ανάγκη η δημιουργία ενός νέου φορέα», δήλωσε ο συμπαθής πολιτικός. Εδώ ήρθαμε. **A**

Το κλειδί της Βαβέλ

30 Σεπτεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα Μετάφρασης: τρεις έγκριτοι μεταφραστές μιλούν για μια σπουδαία τέχνη

ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Η Δήμητρα Δότση, η Μαργαρίτα Ζαχαριάδου και ο Τάκης Δρεπανιώτης μιλούν με εκατό λέξεις για τη μετάφραση: την τέχνη που ενώνει σε έναν όλους τους κόσμους του βιβλίου.

Ίσως κάποτε, όπως μας διδάσκει η Επιστημονική Φωντασία, όλοι οι άνθρωποι να μιλούν μία γλώσσα, και να αρκούνται σε αυτήν. Παράλληλα όμως -γιατί πιθανότατα μόνο τότε θα συμβεί κάτι τέτοιο-, θα έχουμε έρθει σε επαφή με πολιτισμούς έξω από τη Γη. Κάποιος λοιπόν θα πρέπει να μας εξηγήσει τι θέλουν να μας πουν εκείνα τα παράξενα πλάσματα, και κάποιος να πει και σε εκείνα πόσο μάς έχουν εντυπωσιάσει. Οπότε και πάλι θα μας είναι απαραίτητοι οι μεταφραστές. Μήπως τότε πια θα είναι μηχανές; Ίσως. Όμως, από τη Σπήλη της Ροζέττης μέχρι σήμερα, είναι σκληρά εργαζόμενοι άνθρωποι. Τους ευχαριστούμε για όλο τον πλούτο.

Δήμητρα Δότση (τελευταία της μετάφραση: *Rosa Ventrella*, «Ιστορία μιας καθωσπρέπει οικογένειας», Εκδόσεις Πατάκη) «Μετάφραση σημαίνει επικοινωνία, συνομιλία ανάμεσα σ' εσένα και τον συγγραφέα σου, μόνο που εσύ θέτεις τα ερωτήματα, εσύ δίνεις και τις απαντήσεις. Σημαίνει ψυχανάλυση του συγγραφέα όσο και των λογοτεχνικών του χαρακτήρων, να μπορείς να διαβάζεις πίσω από τις γραμμές, να καταλαβαίνεις τι είχε στο μυαλό του την ώρα της συγγραφής. Μετάφραση σημαίνει να ξυπνάς ξαφνικά μέσα στη νύχτα και να λες, "Ναι, αυτό είναι!", διότι μόλις βρήκες την κατάλληλη απόδοση μιας λέξης ή φράσης που σε ταλαιπωρούσε δεκαπέντε μέρες τώρα. Η μετάφραση είναι τέχνη, χρειάζεται εξάσκηση, εμπειρία. Μα, όσα χρόνια κι αν περάσουν, όσα βιβλία κι αν έχεις μεταφράσει, εσύ πάντα θα νιώθεις το δέος της πρώτης σελίδας. Μόνο που κρατάει μέχρι και την τελευταία...»

Μαργαρίτα Ζαχαριάδου (τελευταία της μετάφραση: *Αν Πάτσετ*, «Το ολλανδέζικο σπίτι», Εκδόσεις Δώμα) «Μετάφραση είναι αυτό που αξιοποιεί το μυστήριο της γλώσσας, τους μυστικούς δεσμούς που συνδέουν διά του λόγου την ανθρώπινη εμπειρία. Είναι μια μοναχική δουλειά με κατεξοχήν εξωστρεφές αποτύπωμα. Είναι επίσης μια δουλειά που με το ένα χέρι διακινεί ψηλά, το πνεύμα, τις ιδέες, την τέχνη της γραφής, και με το άλλο κάτω, το κείμενο, αυτό που υπάρχει μπροστά σου, τις λέξεις που τελικά επέλεξε να γράψει ο συγγραφέας. Η μετάφραση όμως δεν ενώνει μόνο αλλά και μεγαλώνει τον κόσμο μας. Κι ό,τι μπορεί να μας δείξει πόσο μεγάλος είναι ο κόσμος και πως εμείς, όχι, δεν είμαστε το κέντρο του, είναι ένα πράγμα πολύτιμο».

Τάκης Δρεπανιώτης (τελευταία του μετάφραση: *Cathy O'Neil*, «Όπλα Μαθηματικής Καταστροφής. Πώς τα μεγάλα δεδομένα αυξάνουν την ανισότητα και απειλούν τη δημοκρατία», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο) «Στην αρχή, στην Εδέμ, έτσι μας λένε οι θρησκευτικές παραδόσεις, άνθρωποι και ζώα μιλούσαν την ίδια γλώσσα - αλλιώς πώς θα είχε εξαπατήσει ο Ύψις την Εύα; Όταν αμάρτησε τότε για πρώτη φορά ο άνθρωπος, έχασε την ικανότητα να επικοινωνεί με τα ζώα. Η γλώσσα των ανθρώπων έμεινε όμως ίδια -πάντα σύμφωνα με τις παραδόσεις-, κι αυτή η γλώσσα έγινε το μεγαλύτερο εργαλείο του ανθρώπου, αφού κινήτοπιωσε τον εγκέφαλό του και τον βοήθησε να χτίσει κοινωνίες ανταλλαγής, εμπορίου και συνεργασιών. Τόσο καλών συνεργασιών, που οι άνθρωποι άρχισαν, λεί, να χτίζουν έναν πύργο για να φτάσουν ξανά στον ουρανό - και τότε ο Θεός αγρίεψε και τους έκανε να μιλούν διαφορετικές γλώσσες. Έτσι κατέστρεψε την επικοινωνία τους και γκρέμισε τις φιλοδοξίες τους. Και τότε γεννήθηκε η μετάφραση».

ΑΣ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ

Του ΑΚΗ ΣΚΕΡΤΣΟΥ

Τους τελευταίους μήνες μια σειρά άγριων φόνων γυναικών από άνδρες μας έχουν συγκλονίσει όλους και όλες, πρωτίστως τις οικογένειες των άτυχων αυτών γυναικών αλλά και κάθε ελληνική οικογένεια που βλέπει στα πρόσωπα των θυμάτων τα βλέμματα των παιδιών της. Όπως είθισται η έντονη κοινωνική συζήτηση - που θα έπρεπε να έχει ανοίξει εδώ και πολλά χρόνια - γύρω από το φαινόμενο αυτό γίνεται άναρχα, χωρίς νηφαλιότητα και με μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Υπάρχει πράγματι «πανδημία γυναικοκτονιών»; Είναι κάποια εθνική ιδιαιτερότητα ή συμβαίνει και αλλού στον κόσμο; Αντιμετωπίζεται με περισσότερη καταστολή ή με πολιτικές ενδυνάμωσης των γυναικών και εκπαίδευσης και των δυο φύλων σε νέα πιο υγιή πρότυπα σχέσεων; Πώς εξηγείται σε ένα κράτος δικαίου το χάσμα που υπάρχει ακόμη νόμου για την ισότητα των φύλων και όσων συμβαίνουν στην πράξη; Ας μιλήσουμε, λοιπόν, για τις γυναικοκτονίες αλλά με νηφαλιότητα, γνώση των δεδομένων και έμφαση σε πραγματικές λύσεις αντί για κραυγές. Δεν είναι άλλωστε ένα ζήτημα που αφορά τις φεμινιστικές οργανώσεις και τις γυναίκες μόνο. Μας αφορά όλους. Για αυτό είναι σημαντικό να κάνουμε αυτή τη συζήτηση. Έχουμε άλλωστε αργήσει πολύ.

Οι αριθμοί για την παγκόσμια έκταση του προβλήματος των γυναικοκτονιών είναι αρνητικά συγκλονιστικοί. Κάθε μέρα στον κόσμο, 137 γυναίκες σκοτώνονται από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. Το 58% των 87.000 γυναικών που σκοτώθηκαν παγκοσμίως το 2017 (η τελευταία χρονιά που έχουμε πλήρως επεξεργασμένα στοιχεία παγκοσμίως) δολοφονήθηκαν από άμεσους συγγενείς, συντρόφους ή μέλη της οικογένειάς τους. Περισσότερες από το 1/3 αυτών δολοφονήθηκαν από τον τωρινό ή τον πρώην σύντροφό τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT, η Ελλάδα, σε αντιστοιχία γυναικοκτονιών ανά 100.000 κατοίκων, βρίσκεται αρκετά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως δεν έχουμε πρόβλημα με πολλές περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας που δεν βγαίνουν ποτέ έξω από τα στενά όρια της οικίας. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας, από το 2010 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2021, 108 γυναίκες δολοφονήθηκαν από άνδρες στο ενδοοικογενειακό πλαίσιο. Κάτι που οδηγεί σε έναν μέσο όρο περίπου 10 γυναικοκτονιών στο οικογενειακό πλαίσιο κάθε χρόνο. Ο αριθμός των γυναικών που σκοτώθηκαν από άνδρες εντός και εκτός οικογενειακού πλαισίου αυτά τα έντεκα χρόνια είναι ακόμη μεγαλύτερος, 247. Την ίδια περίοδο, έγιναν 70 ανθρωποκτονίες με θύμα άνδρα και θύτη γυναίκα, οι 30 από αυτές στο ενδοοικογενειακό πλαίσιο. Από τη σύγκριση των στοιχείων προκύπτει πως η αναλογία ανθρωποκτονιών ανδρών από γυναίκες συγκριτικά με τις ανθρωποκτονίες γυναικών από άνδρες είναι 1 προς 3. Κάτι που αναδεικνύει πως οι φόνοι στο ενδοοικογενειακό πλαίσιο έχουν κυρίως θύτες άνδρες και θύματα γυναίκες. Αντίστοιχη είναι η εικόνα που προκύπτει και από την ενδοοικογενειακή βία γενικότερα.

Το πρώτο βασικό συμπέρασμα είναι, λοιπόν, πως οι γυναικοκτονίες δεν είναι ούτε ζήτημα ελληνικού εξαιρετισμού, είναι άλλωστε χαρακτηριστικό πως ο Πρόεδρος Μακρόν τις έχει αποκαλέσει ντροπή της Γαλλίας, ούτε όμως και μία «πανδημία των τελευταίων ετών» όπως ορισμένοι, υποτιμώντας και εργαλειοποιώντας το ζήτημα, θέλουν να τις παρουσιάσουν. Δυστυχώς, είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που δεν έχει τύχει της αντιμετώπισης που χρειάζεται από τις κυβερνήσεις. Οι γυναικοκτονίες και η ενδοοικογενειακή βία ήταν

εδώ, ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι δείχνουν τα στοιχεία της τελευταίας δεκαετίας, αλλά δεν είχαν έρθει στην επιφάνεια. Η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπισή της έφεραν την ενδοοικογενειακή βία στο επίκεντρο του δημοσίου διαλόγου. Για αυτό το λόγο και η Κυβέρνηση και η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, μέσα στο πρώτο κύμα της πανδημίας, ξεκίνησαν μία εκστρατεία ευαισθητοποίησης με τίτλο «Μένουμε σίτι δεν σημαίνει υπομένουμε τη βία».

Δεν ήταν όμως αυτή η πρώτη πρωτοβουλία της Κυβέρνησης. Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας είναι στρατηγική προτεραιότητά μας. Στο επίκεντρο αυτής της πολιτικής ήταν η ενθάρρυνση και η υποστήριξη των γυναικών να καταγγείλουν τη βία. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Κατάστασης και Ισότητας των Φύλων ενίσχυσαν το πλέγμα προστασίας των γυναικών θυμάτων. Αντίστοιχα, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και η Ελληνική Αστυνομία λειτούργησαν νέες, εξειδικευμένες υπηρεσίες με εκπαιδευμένο προσωπικό για τη διαχείριση των καταγγελιών και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Σε λίγες μέρες θα αρχίσουν να λειτουργούν και τα έξι Πιλοτικά Γραφεία σε Αστυνομικά Τμήματα για την ενδοοικογενειακή βία, μία καινοτομία στη διαδικασία της ανταπόκρισης.

Δώσαμε έμφαση και στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης με την πρωτοβουλία για το #Μετοο. Αλλαγές πραγματοποιήσαμε και για την προστασία της γενετήσιας ελευθερίας στον εργασιακό χώρο, τόσο με τις προβλέψεις του νέου νόμου για τις εργασιακές σχέσεις, όσο και στον τομέα της δικαιοσύνης, με την πρόβλεψη στον Ποινικό Κώδικα για αυτεπάγγελτη δίωξη για την προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας στον εργασιακό χώρο και την αυστηροποίηση των ποινών για την αφαίρεση ζωής. Δεν αρκεί όμως μόνο η καταστολή. Τα ζητήματα βίας που έχουν έντονα κοινωνικές αναφορές (έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία, ρατσιστική βία, βίαιος εξτρεμισμός, βία ανηλικών) δεν αντιμετωπίζονται στη ρίζα τους, στα βαθύτερα αίτια, με καταστολή, αλλά με πρόληψη και ενδυνάμωση του ευάλωτου. Για αυτό και στο ζήτημα των γυναικοκτονιών δεν χρειάζεται ειδική

ποινική μεταχείριση και διάκριση ποινών. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα όπου η ειδική ποινική μεταχείριση δεν λειτούργησε τελικά αποτρεπτικά.

Πρέπει να μας ανησυχεί το γεγονός ότι παρά την τυπική θεσμική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των γυναικών εδώ και δεκαετίες, αλλά και τη θέσπιση νομικών προβλέψεων για την ενδοοικογενειακή βία (Νόμος 3500/2006), το πρόβλημα μεταφέρεται στις νεότερες γενιές με εγκλήματα που διαπράττονται από πολύ νέους ανθρώπους. Νέους που φαίνεται να επηρεάζονται πολύ περισσότερο ακόμη από τις κοινωνικές νόρμες, αλλά και από τη γενικότερη κουλτούρα της βίας, που έχει δυστυχώς αναπτυχθεί στις σύγχρονες κοινωνίες, παρά από το γράμμα του νόμου περί ισότητας των φύλων που σημαίνει ότι οι νόμοι δεν έχουν αποκτήσει ακόμη βαθιές ρίζες στην κοινωνία.

Ο σκοπός μας είναι να λειτουργεί το κράτος προληπτικά, ώστε να μην έχουμε άλλες γυναικοκτονίες. Αυτό είναι το πλαίσιο της προστασίας κάθε ανθρώπου, που αποτελεί συστατικό στοιχείο του νέου Κοινωνικού Συμβολαίου για την ασφάλεια και αναδείχθηκε με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο την περίοδο της πανδημίας.

Οι γυναικοκτονίες, αλλά και γενικότερα η έμφυλη και η ενδοοικογενειακή βία, είναι πρωτίστως ζήτημα κουλτούρας και οικονομικών ευκαιριών προς τον γυναικείο πληθυσμό της χώρας. Αυτή η μορφή της βίας γίνεται ανεκτή ακόμη, επιβιώνει μέσα στο χρόνο παρά τις σημαντικές μετεξελίξεις των κοινωνιών, την ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διεύρυνση των πολιτικών προστασίας, λόγω των στερεοτύπων που περνάνε από γενιά σε γενιά και της καχεκτικής θέσης που έχουν οι γυναίκες στην οικονομική ζωή της χώρας.

Για αυτό λοιπόν, το δεύτερο βασικό συμπέρασμα είναι πως χρειαζόμαστε μια ολιστική προσέγγιση και μία πολιτική που να αναπτυχθεί σε διαφορετικά επίπεδα και με βασικούς άξονες την ενδυνάμωση των γυναικών σε όλους τους χώρους εργασίας, εκπαίδευσης, πολιτικής και κοινωνικής ζωής. Αυτός ο συντονισμός θα γίνει μέσα από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021- 2025, το οποίο θα παρουσιαστεί σε λίγο καιρό.

Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της κυβέρνησης, καθώς η Ελλάδα, υπολείπεται σχεδόν 20 μονάδες στην εργασία των γυναικών σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ. Περισσότερες εργαζόμενες γυναίκες σημαίνει πιο οικονομικά αυτοδύναμες γυναίκες που μπορούν να σταθούν όρθιες απέναντι σε κακοποιοτικές συμπεριφορές ή σχέσεις και να αποχωρήσουν χωρίς να τις υπομένουν επειδή δεν έχουν άλλη διέξοδο. Το ίδιο σημαντικές είναι και οι επιπτώσεις που έχει η μητρότητα στην απασχόληση των γυναικών. Και αυτό με τη σειρά του προϋποθέτει μια ριζική αναθεώρηση της πολιτικής στήριξης της οικογένειας ώστε να μπορεί μια νέα μαμά να αναζητήσει δουλειά χωρίς να ανησυχεί για το πού θα αφήσει τα παιδιά της.

Ισότητα των φύλων χωρίς οικονομική και κοινωνική ενδυνάμωση των γυναικών δεν μπορεί να υπάρξει. Τα στερεότυπα για την ισορροπία των σχέσεων μεταξύ των φύλων δεν θα αλλάξουν χωρίς συστηματική διαπαιδαγώγηση των παιδιών σε όρους ισότητας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης που έχουν εισαχθεί στα σχολεία και έχουν σαν στόχο να εκπαιδεύσουν τα παιδιά μας σε υγιή πρότυπα σχέσεων που στηρίζονται στον σεβασμό και την ισοτιμία των φύλων.

Η πρόληψη των γυναικοκτονιών περνά μέσα από την αλλαγή κουλτούρας και σε αυτή την κατεύθυνση κινούνται οι επερχόμενες πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης.

Είναι θετικό ότι αυτή η συζήτηση πλέον έχει ανοίξει. Δεν αρκεί όμως μόνο να μιλάμε για τις γυναικοκτονίες. Το ζητούμενο είναι να εφαρμόζουμε πολιτικές που αλλάζουν το παραγωγικό υπόδειγμα της χώρας και εντάσσουν στην οικονομική ζωή όσους και όσες είναι διαχρονικά αποκλεισμένοι από αυτήν. Αυτός είναι ο μόνος δρόμος προς την ελευθερία, την ασφάλεια, την άρση των ανισοτήτων και εν τέλει την ανάπτυξη για όλους και όλες. Και αυτόν τον δρόμο ακολουθεί η κυβερνητική πολιτική. **Α**

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ Η ΕΜΦΥΛΗ ΚΑΙ Η ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΖΗΤΗΜΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Είναι ανάγκη ή επιλογή για έναν νέο σήμερα να δουλεύει ως gig worker;

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Οι αντιδράσεις που προκλήθηκαν τις τελευταίες ημέρες γύρω από την εταιρεία e-food, μετά τη διαρροή μηνύματος που έλαβαν εργαζόμενοι της εταιρείας το οποίο ουσιαστικά ανακοίνωνε την απόλυσή τους και τη μονομερώς αποφασισμένη μετάβαση σε μία νέα μορφή συνεργασίας, ρίχνει αποφασιστικά φως σε ένα πιεστικό ερώτημα που διαμορφώνεται τα τελευταία χρόνια στην παγκόσμια οικονομία αλλά και στον τομέα των εργασιακών δικαιωμάτων: μπορεί η gig economy να αποτελέσει το μέλλον στην εργασία;

Η άνοδος της gig economy ξεκίνησε όταν νεοφυείς ψηφιακές πλατφόρμες οι οποίες προσέφεραν αγαθά και υπηρεσίες και απευθύνονταν σε μια μικρή μερίδα κοινού στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, γιγαντώθηκαν με την επέκταση των smartphones, τα οποία χάρη στην εύκολη και πρακτική χρήση των apps που προσέφερε το λογισμικό τους, έδωσαν την ευκαιρία στις εταιρείες αυτές να απευθυνθούν σε μία παγκόσμια αγορά μέσω χρήσης της εφαρμογής τους, κάνοντάς τες να διευρύνουν έτσι ραγδαία το δίκτυο παροχής υπηρεσιών τους. Εταιρείες όπως η Uber και η Wolt εξελίχθηκαν μετά το 2011 σε οικονομικούς κολοσσούς, αποκτώντας κέντρα σε όλον τον κόσμο και δημιουργώντας μερικά από τα ισχυρότερα νεοαφικθέντα brand names της δεκαετίας. Η διαφοροποίηση όμως των επιχειρήσεων αυτών δεν σταματά στο πώς αναδείχθηκαν, αλλά και στο πώς απέκτησαν τα εργατικά χέρια που έκαναν το success story τους εφικτό.

Οι συγκεκριμένες εταιρείες εξ αρχής δεν ακολουθούσαν την πεπατημένη σε σχέση με το εργασιακό καθεστώς που θα ίσχυε για τους εργαζομένους τους, οι οποίοι θα ήταν στη μεγαλύτερη μερίδα τους εξωτερικοί συνεργάτες και όχι υπάλληλοι. Με απλά λόγια, αυτό σημαίνει πως καμία υποχρέωση της εξαρτημένης μισθωτής εργασίας δεν θα ίσχυε στην περίπτωση τους (άδειες ασθενείας, ασφάλιση, 13ος-14ος μισθός κ.λπ.), αλλά πως θα αμείβονταν «με το κομμάτι» και η διαφοροποίηση στην αμοιβή θα διαμορφωνόταν από πρόσθετους παράγοντες κύρια συσχετιζόμενους με το βαθμό παραγωγικότητάς τους, όπως ταχύτητα, αποτελεσματικότητα κ.ά.

Μπορεί η παραπάνω περιγραφή να μην κάνει το μοντέλο εργασίας της gig economy να ακούγεται ιδιαίτερα ελκυστικό, όμως οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους: η αξία της gig economy θα ανέλθει σε περίπου 350 δισεκατομμύρια αμερικάνικα δολάρια για το 2021, με το μεγαλύτερο μέρος των κερδών να προέρχεται από υπηρεσίες μεταφορών όπως της Wolt αλλά και υπηρεσίες ενοικίασης καταλυμάτων όπως αυτές που προσφέρει η Airbnb. Παράλληλα, το μοντέλο φαίνεται να είναι ιδιαίτερος δημοφιλής στις νεαρότερες ηλικίες ή τουλάχιστον να αποτελεί μια λύση στον αγώνα για απόκτηση πρώτου εισοδήματος: έρευνες που δημοσιεύονται τα τελευταία χρόνια σε σχέση με τα κυρίαρχα μοντέλα εργασίας αναδεικνύουν την gig economy ως σταθερή επιλογή για τους νέους ηλικίας 18-34 ετών, είτε ως κύρια είτε ως συμπληρωματική πηγή εισοδήματος.

Είναι ανάγκη ή επιλογή για έναν νέο σήμερα να δουλεύει ως gig worker; Τα στατιστικά για την παγκόσμια ανεργία σίγουρα συνηγορούν πως για πολλούς νέους μία τέτοια μορφή εργασίας θα αποτελέσει λύση ανάγκης μελλοντικά, όμως

υπάρχει και μία μερίδα που ενδεχομένως γοητεύεται από την ιδέα ενός ευέλικτου σχήματος εργασίας, το οποίο ξεφεύγει από την «απαρχαιωμένη» στο μυαλό τους εικόνα του γραφείου-κελιού που σε κρατάει υπό στενή εποπτεία σε μία ασφυκτική ρουτίνα που διαρκεί τουλάχιστον 9 με 5 κάθε μέρα. Η γενιά της άμεσης ικανοποίησης και της οικονομίας διαμοιρασμού, που δεν έχει προλάβει λόγω ηλικίας να βιώσει ένα δικό της σύστημα υποχρεώσεων, αλλά ζει ακόμη ενταγμένη σε εκείνο των γονιών της, δεν ενδιαφέρεται τόσο για την ιδιοκτησία και εξασφάλιση αγαθών, αλλά για την εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες. Έχει μάθει να αποκτά μέσα από τις νέες τεχνολογίες και το πάτημα ενός κουμπιού οτιδήποτε θέλει, να ψυχαγωγείται και να ενημερώνεται και έτσι φαίνεται να είναι πιο επιρρεπής σε εργασιακά σχήματα που υπόσχονται περισσότερη ελευθερία κι ας συνεπάγονται ταυτοχρόνως μεγάλη αβεβαιότητα.

Τα τελευταία χρόνια εξάλλου το παραδοσιακό μοντέλο εργασίας αμφισβητείται ολοένα και περισσότερο και μέσα από άλλες προσεγγίσεις: άρθρα σε περιοδικά όπως το Forbes ή το Harvard

Business Review αναλύουν με θέρμη πώς θα πρέπει κανείς να μάθει να ισορροπεί ίσως και δύο καριέρες ταυτόχρονα, ότι θα πρέπει να αναθεωρεί συνεχώς τα προσόντα του μέσα από μία διαδικασία δια βίου μάθησης, η οποία ουδεμία σχέση έχει με κάποιο ανώτερο επίπεδο προσωπικής αυτοπραγμάτωσης, αλλά συνδέεται με την πιεστική ανάγκη για την κατοχύρωση της πολύπλοκτης σήμερα ευελιξίας. Ο σημερινός εργαζόμενος οφείλει να είναι πάνω από όλα ευέλικτος, να μπορεί να ανταποκριθεί σε μία θέση εργασίας, η περιγραφή της οποίας παραμένει επίμονα ασαφής όταν δημοσιεύεται σε μία αγγελία του LinkedIn, περίτεχνα όμως στολισμένη από φράσεις όπως ενθουσιασμός, ομαδική δουλειά, αγάπη για προκλήσεις και βέβαια κατοχή soft skills. Την εικόνα έρχεται να συμπληρώσει ο Elon Musk με δήλωσή του πριν από μερικά χρόνια, με την οποία περηφανευόταν ότι κατάφερε να δουλεύει 85 με 100 ώρες την εβδομάδα, ενώ ταυτόχρονα το διαδικτυο γεμίζει σταδιακά από αναλυτικούς οδηγούς για τα αναγνωριστικά σημάδια και την αντιμετώπιση του burnout των υπαλλήλων, που όλοι οι διευθυντές οφείλουν να έχουν υπόψη τους, καθιστώντας σαφές ότι το παραδοσιακό ωράριο δεν υφίσταται πλέον.

Το εργασιακό τοπίο δεν μεταβάλλεται απλώς ως προς τις απαιτήσεις που θέτει επί τάπητος, αναθεωρεί επί της αρχής ορισμένα από τα θεμελιώδη και έως τώρα αυτονόητα γνωρίσματα που είχαν εδραιωθεί στον τρόπο λειτουργίας του καθεστώτος απασχόλησης. Η γιγάντωση κερδών στις επιχειρήσεις της gig economy, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις της πανδημίας, που ανάγκασαν τη συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων να βγει από το γραφείο και να εγκαταλείψει τη φυσική της έδρα, φαίνεται πως θα μεταβάλει κατά πολύ τη μορφή που μία τυπική δουλειά θα έχει στο μέλλον. Η περίπτωση όμως της e-food και η άτσαλη προσπάθειά της να επωφεληθεί από αυτό το μοντέλο όσο το δυνατόν γρηγορότερα, αποτελεί ισχυρό παράδειγμα προειδοποίησης. Ακόμη και αν στην συνέχεια προσπάθησε να αποδώσει το συμβάν σε «λανθασμένη επικοινωνία», πράγμα αστείο για μία εταιρεία γνωστή για την εξαιρετικά στοχευμένη και μεθοδική επικοινωνιακή τακτική της, που συνέβαλε τα μέγιστα στην επιτυχία της, αυτό έδειξε με τον καλύτερο τρόπο πως μεθοδεύσεις που καταπατούν τα θεμελιώδη κατοχυρωμένα δικαιώματα των εργαζομένων θα συναντούν ισχυρή συλλογική αντίσταση. Ιδιαίτερα στην εποχή του πανταχού παρόντος διαδικτυακού ακτιβισμού, η αντίσταση αποκτά σιβερή υπόσταση με πληθώρα αρνητικών κριτικών και υβριστικών σχολίων και τεράστιο αντίκτυπο στα κέρδη.

Όσο κι αν το μοντέλο εργασίας αλλάζει λόγω διαφόρων παραγόντων, τεχνολογικών, κοινωνικών ή άλλων και όσο κι αν επιπρόσθετες παράμετροι δελεασμού μπαίνουν συνεχώς στο κάδρο (ευελιξία, προοπτικές εξέλιξης), τα κατοχυρωμένα γνωρίσματα στις συνθήκες εργασίας δεν θα πάσουν ποτέ να βρίσκονται στο επίκεντρο των προσδοκιών που οι εργαζόμενοι θα έχουν από έναν οργανισμό. Κι αν τα μέχρι τώρα στοιχεία συνηγορούν πως η gig economy ήρθε για να μείνει, η μορφή που θα πάρει στο μέλλον οφείλει να είναι αποτέλεσμα των ζυμώσεων που θα οδηγήσουν στη χρυσή τομή μεταξύ μίας νέας μορφής εργασίας και των ήδη κατοχυρωμένων υποχρεώσεων των επιχειρήσεων απέναντι στους εργαζομένους. **Α**

ΟΣΟ ΚΙ ΑΝ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΝ ΘΑ ΠΑΨΟΥΝ ΠΟΤΕ ΝΑ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΠΟΥ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Ο Νίτσε έχει γράψει στο «*Πέρα από το Καλό και το Κακό*»: «*Και πιστεύε με, φίλε μου, τα μέγιστα γεγονότα δεν είναι οι πιο θορυβώδεις αλλά οι πιο σιωπηλές ώρες μας*». Έχοντας περάσει ένας μήνας από τον θάνατο του **Μίκη Θεοδωράκη**, και αρκετές εβδομάδες από όλα αυτά που συνέβησαν στο οκταήμερο που μεσολάβησε ανάμεσα στον θάνατο και την ταφή του, θέλησα να μάθω την άποψη, την ανάλυση του κυρίου **Στέλιου Ράμφου**, για όλα αυτά. Άλλωστε, όπου υπάρχει ή αποδίδεται ύψιστος συμβολισμός, τελικά ενυπάρχει βαθιά ουσία. Εντωμεταξύ, στις 20 Σεπτεμβρίου έκλεισαν πενήντα χρόνια από τον θάνατο του Σεφέρη, και στις 16 Σεπτεμβρίου έγινε η κηδεία του Ντούσαν'Ιβκοβιτς, από την οποία είδαμε μια μάλλον ιστορική φωτογραφία, όπου το φέρετρό του το μετέφεραν Σέρβοι, Κροάτες και Σλοβένοι.

— **Πριν λίγες ημέρες έκλεισαν πενήντα χρόνια από τον θάνατο του Σεφέρη, του οποίου η κηδεία έγινε με τρόπο που μνημονεύεται τις τελευταίες πέντε δεκαετίες. Επίσης, πριν λίγες μέρες, πέθανε ο Σέρβος Ντούσαν'Ιβκοβιτς, ένα εμβληματικό πρόσωπο του μπάσκετ, και συνέβη το καταπληκτικό το φέρετρό του να το κουβαλούν έξι άνθρωποι του μπάσκετ, που είναι Σέρβοι, Κροάτες και Σλοβένοι. Υπήρξε αυτή η σύγκλιση στην κηδεία του. Έχετε μία σκέψη για αυτά τα δύο γεγονότα; Και, το κυριότερο, πώς είδατε εμάς να μας φέρνει ή να μη μας φέρνει κοντά η κηδεία μιας παγκόσμιας, μιας εμβληματικής προσωπικότητας όπως του Μίκη Θεοδωράκη; Το συζητάμε τώρα που αρχίζει να υπάρχει μία απόσταση και μπορούμε, και κυρίως οφείλουμε να κάνουμε σκέψεις επάνω σε αυτό.**

Το γεγονός ότι θυμηθήκατε αυτά τα δύο περιστατικά βοηθάει πολύ για να ξεκινήσουμε την κουβέντα, διότι δείχνει καθαρά τη διαφορά των αντιμετωπίσεων, όπως στην περίπτωση του Μίκη Θεοδωράκη. Η διαφορά έχει να κάνει με τις εκδηλώσεις εντάξεως στην εθνική μνήμη. Στον Σεφέρη δεν μας είπε κανείς τι εικόνα να αποκτήσουμε για τον άνθρωπο. Διαβάζαμε τα ποιήματά του, και, στο μέτρο που μας άρεσαν, συγκατανεύσαμε, τα αποδεχόμεσταν, τα αγαπούσαμε. Ο Σεφέρης είχε μπει στην εθνική μνήμη με τα έργα του αυτόματα. Στην δε κηδεία του προπονητή, από ό,τι μπόρεσα να αντιληφθώ, τον θεώρησαν ένα είδος πατέρα τους στο μπάσκετ και τον τίμησαν για την προσφορά του, ενωμένοι με μια σύγκλιση που δύσκολα θα συνέβαινε αλλιώς. Η διαφορά με τις εκδηλώσεις, όσον αφορά την περίπτωση Θεοδωράκη, είναι ότι έγινε κατά κάποιον τρόπο μία προσπάθεια εντάξεώς του στην εθνική μνήμη με τον τρόπο που εκδηλώθηκε ο θαυμασμός για τον άνθρωπο. Έγινε ένα είδος ενορχηστρώσεως, στην οποία συμμετείχε και ο κόσμος των μέσων επικοινωνίας, διότι όχι μόνο το πρώτο τριήμερο, αλλά για αρκετές ημέρες, έγινε μια συλλογική προσπάθεια

που καμιά φορά έπαιρνε και τρομοκρατικό χαρακτήρα. Έπαιζαν τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις μουσική του και συνεντεύξεις του, έτσι ώστε ξαφνικά τρόμαζες από το βουητό που γινόταν και από τις εικόνες με τις οποίες βομβαρδιζόσουν, για να αποκτήσεις ορισμένη εικόνα του ανθρώπου. Είχε κάτι προπαγανδιστικό η όλη κατάσταση.

Η ένταξη στην εθνική μνήμη έχει να κάνει και με την προσπάθεια εξιδανικεύσεως, αφού δεν μπαίνεις στην εθνική μνήμη όπως είσαι αλλά έχοντας λειανθεί πολλά χαρακτηριστικά σου γνωρίσματα. Εδώ έγινε κάτι άλλο, και αυτό είναι ένα στοιχείο το οποίο κανείς πρέπει να προσέξει, γιατί στον χώρο της εθνικής μνήμης μπορεί να διαμορφωθεί ένα είδος ιστορικής ή παραιστορικής συνειδήσεως. Τα πρότυπα και τα παραδείγματα τα οποία προβάλλονται, πρέπει να είναι προσεκτικά διαλεγμένα. Διότι αντί για εθνική μνήμη μπορεί να υπάρξουν απλά υποβολιμαίες αναμνήσεις, οι οποίες με τον χρόνο θα περάσουν. Θα υπάρξει μία σύγχυση των ανθρώπων οι οποίοι θα θεωρούν άλλα αντί άλλων, και, το κυριότερο, η ίδια η εθνική μνήμη θα καταντήσει σιγά-σιγά προβληματική, όπως διάφορα βραβεία που χάνουν την αξία τους, όταν αποδίδονται κακώς.

— **Πώς κρίνετε κατ' αρχάς ότι ο Μίκης άφησε επιστολή προς το ΚΚΕ και κατά δεύτερον ζητώντας μεταξύ άλλων «...να γίνει σεβαστή όχι μονάχα η ιδεολογία μου αλλά και οι αγώνες μου για την ενότητα των Ελλήνων...». Και για να πω τη γνώμη μου, αυτό δεν έγινε προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αλλά προς ένα κόμμα, και μάλιστα το ΚΚΕ.**

Νομίζω ότι ο ίδιος ο Θεοδωράκης ήθελε το τέλος του να έχει ένα τέτοιο χαρακτήρα, συλλογικής-καθολικής αποδοχής, και επειδή το ΚΚΕ δεν αισθανόταν άνετα μαζί του, θέλησε να ενορχηστρώσει απολύτως την καθολικότητα υπέρ του.

Όμως, αν ήταν έτσι, πρέπει να διαλέξουμε ανάμεσα στις δύο πεποιθήσεις: με όλους τους Έλληνες ή με το Κομμουνιστικό Κόμμα; Το «όλους τους Έλληνες» είναι κάτι ωραίο, το Κομμουνιστικό Κόμμα σημαίνει ότι η κοινωνία είναι ταξική, και το τέλος αυτής της προσπάθειας είναι η εργατική τάξη να επιβληθεί στις άλλες τάξεις και να επιβάλει τη δικτατορία του προλεταριάτου. Πρέπει να διαλέξεις: άλλο η κίνηση για την ενότητα, δηλαδή να συνενώνεις πράγματα, και άλλο να ενώνεσαι με πράγματα. Θεωρώ δηλαδή ότι έτσι θα έχουμε μία εθνική μνήμη αφόρπητα συγκεχυμένη, και δεν είναι το καλύτερο. Θέλει μία προσοχή.

— **Θεωρείτε ότι μια κηδεία όπως αυτή που απαίτησε για τον εαυτό του ο Μάνος Χατζιδάκις, με δέκα άτομα, προσθέτει πιο πολύ στη συλλογική μνήμη;**

Το θέμα με τη συλλογική μνήμη είναι να μην την επιδιώξεις γιατί μετά μπορεί και να σε καταδιώξει, αν δεν είσαι στο ύψος της. Ο Μάνος Χατζιδάκις δεν επεδίωξε τη συλλογική μνήμη, εκείνη τον χρειαζόταν. Είναι πράγματα αρκετά δύσκολα, πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί, διότι μιλάμε για μία πολιτική παράδειγματος. Ένα έθνος, ένας τόπος, μια κοινωνία, τα παραδείγματά τους τα βάζει στο πάνθεον. Πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί για τι ακριβώς το κάνουν, όποιοι το κάνουν.

— **Κάποιοι θα σκεφτεί «δηλαδή, σύμφωνα με την άποψη του κύριου Ράμφου, ποια θα ήταν μία κηδεία αντίστοιχη του Μίκη Θεοδωράκη; Τι θα έπρεπε να σηματοδοτεί»**

Έχει μεγάλη σημασία, όταν σκεφτόμαστε αυτή την ιστορία, να βλέπουμε τη σχέση της με το παρελθόν, εν όψει ενός μέλλοντος μετά θάνατον. Θα μπορούσε κανείς να ξεκινήσει από εκεί για να καταλάβει την

προσωπικότητα ενός πολύ σημαντικού καλλιτέχνη, αλλά, ταυτοχρόνως, και ενός ανθρώπου τον οποίο δεν τον χωρούσε τίποτα. Δεν τον γνώρισα ποτέ προσωπικά, μόνο από τη μουσική του, την πολιτική του συμπεριφορά και κάποιες συνεντεύξεις του τον ξέρω. Εάν μπορούσα να τον χαρακτηρίσω, θα έλεγα ότι ανήκει στην κατηγορία των ανθρώπων οι οποίοι πάσχουν από απληστία εαυτού, δεν χορταίνουν τον εαυτό τους, και γι' αυτό τον λόγο θέλουν να τα καλύψουν όλα, γιατί ουδέποτε τους φτάνει ο εαυτός τους. Έτσι μπορούμε να καταλάβουμε και τον συνδυασμό του μουσικού με ταλέντου με τα πολιτικά του ενδιαφέροντα. Δεν του έφτανε η μουσική. Ήθελε να έχει μία έντονη πολιτική παρουσία. Δεν έκανε κάτι άλλο. Μισούσε τον Παπανδρέου, πήγε με τον Μητσοτάκη. Ήθελε να κινείται ως Αριστερός, πήγαινε με την Αριστερά, δεν του άρεσε κάτι, στρεφόταν εναντίον της Αριστεράς. Καμιά φορά η απληστία εαυτού καταπίνει τον εαυτό, τον καταβροχθίζει, δεν τον απλώνει. Ή, ταυτοχρόνως την ώρα που τον απλώνει, τον καταβροχθίζει. Γι' αυτό δημιουργεί ακριβώς το στοιχείο του αλλοπρόσαλλου που χαρακτήριζε τις κινήσεις του Μίκη. Πρέπει να καταλάβουμε ακριβώς, τι ήταν για τον εαυτό του αυτός ο άνθρωπος. Επομένως και το ταλέντο χωράει σε αυτή την υπόθεση, και το αλλοπρόσαλλο, και το μεγάλο, και το μικρό.

— **Από την αναγγελία του θανάτου μέχρι την κηδεία μεσολάβησαν οκτώ ημέρες. Σε όσα έγιναν διακρίνατε να εκφράστηκε κάποια βαθύτερη ανάγκη της ελληνικής κοινωνίας;**

Βέβαια! Πολύ ωραία το λέτε. Η βαθύτερη ανάγκη της ελληνικής κοινωνίας είναι να μην κάνει πολλά πράγματα. Είναι να βρίσκει ανθρώπους με τους οποίους να ανεβαίνει, και όχι να βρίσκει ανθρώπους που της λένε «προσπάθησε». Ο κόσμος θέλει να ανεβαίνει άκοπα και έτσι συμβαίνει όταν ανεβαίνει εξαιτίας ενός ανθρώπου που η αξία του αισθάνεται ότι τον μεγαλώνει, οπότε ταυτίζεται μαζί του. Στην εθνική μνήμη πρέπει να αποφύγουμε πάση θυσία αυτό το ψυχολογικό βόλεμα, να έχουμε έναν «μεγάλο» ο οποίος αντί να μας λέει «πρέπει να κουραστείτε», να μας κάνει απλά να νομίζουμε ότι ανεβαίνουμε μαζί του και ότι γινόμαστε κι εμείς παγκόσμιοι, οικουμενικοί, ουρανομήκεις μαζί του, χωρίς εμείς να κάνουμε τίποτα. Νομίζω ότι αυτό πρέπει να το αποφεύγει η εθνική μνήμη, γιατί καϊδεύει τον χειρότερό μας εαυτό.

— **Στον τρόπο με τον οποίο αποφασίζει κάποιος να αφήσει τον μάταιο τούτο κόσμο, βρίσκετε μεγάλη σημασία; Παρόμοια και ισάξια με τον τρόπο που αποφασίζει να ζήσει;**

Όσο είμαστε ζωντανόι, θέλουμε να οργανώσουμε και τον θάνατο. Άλλο τι θα μας φέρει ο θάνατος. Την ώρα εκείνη μπορεί να ενορχηστρώσουμε τα πάντα, γιατί διψάμε να μην πεθάνουμε. Όμως η διψα της αιωνιότητας είναι και αυτή ένας θάνατος. Το καλό τέλος είναι να σκεφτούμε μέσα μας τι κάναμε στη ζωή μας. Το κακό τέλος είναι να αυτοδοξαζόμαστε. Δεν είναι το καλύτερο που μπορούμε να κάνουμε. Όμως ανθρώπινα είναι αυτά, δεν μπορεί κανείς να πει τίποτα.

— **Επειδή σας έχω και μπροστά μου να πω ότι όλα αυτά που λέτε τόση ώρα για τον Μίκη Θεοδωράκη, ενώ μοιάζουν να έχουν μία αυστηρότητα, έχουν μια πολύ βαθιά αγάπη.**

Θα τα έλεγα και για τον πιο καλό μου φίλο, εφόσον τα πιστεύα. Πάντα με αγάπη λέμε αυτό που νομίζουμε αλήθεια. Μπορεί να κάνω λάθος, αλλά πάντα με αγά-

Ο Στέλιος Ράιμφος «αναηγύει» τον Μίκη Θεοδωράκη

Του ΜΑΚΗ ΠΡΟΒΑΤΑ

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ
ΠΟΤΕ ΝΑ ΠΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΜΕ ΜΙΣΟΣ.
Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΙΝΑΙ
ΟΤΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ.

πη λέμε την αλήθεια. Δεν μπορούμε ποτέ να πούμε την αλήθεια με μίσος. Η αλήθεια είναι ό,τι καλύτερο για την καλλιέργεια των ψυχών. Μάλιστα των ψυχών μιας κοινωνίας που θέλει ανθρώπους ελεύθερους, και όχι συντεταγμένους εφ' ενός ζυγού σε έναν ήχο. Ένα στοιχείο της απληστίας εαυτού είναι η πειθαρχία του ακροατηρίου, των άλλων, και αυτό πρέπει να έχει σχέση με το εμβληματικό στοιχείο στη μουσική του Θεοδωράκη, ένα στοιχείο που το λέω «μπουζουκοεμβληματικό». Ευτυχώς που υπάρχει ο Μάνος Χατζιδάκις.

— Στα νέα παιδιά 15-16 ετών που είναι το αύριο της Ελλάδας, τα οποία δεν έχουν καθόλου μνήμες, και παρακολούθησαν την κηδεία, είδαν τους γονείς τους να είναι συναισθηματικοί, τι είναι αυτό που θα λέγατε να κρατήσουν και να προσέξουν γύρω από όλο αυτό το τελετουργικό;

Η δυσκολία είναι ότι ένα νεαρό παιδί ακόμη δεν έχει διαμορφωμένα κριτήρια. Το συναίσθημα είναι πολύ δυνατό, και πρέπει κατά κάποιο τρόπο να του υποβάλλεις εσύ κριτήρια. Επειδή τα νέα παιδιά είναι ακόρταγα από τη φύση τους, θα τους έλεγα: προσέχτε πάντοτε τον ενθουσιασμό σας. Γιατί παγίδα του ενθουσιασμού μπορεί να είναι και η απληστία. Υπάρχει ο ενθουσιασμός από απληστία, υπάρχει και ο ενθουσιασμός από δόσιμο. Είναι πολύ σημαντικό αυτό γιατί όταν υπάρχει απληστία, δεν υπάρχει δόσιμο. Δεν υπάρχει κοινωμία.

— Μιας και συζητάμε για αυτά τα θέματα, ποια είναι η γνώμη σας για τα εθνικά σύμβολα;

Είναι πολύ σημαντική αυτή η ερώτηση για το πώς λαμβάνουμε το σύμβολο. Το σύμβολο είναι για να διαβάζουμε επάνω του τις αδυναμίες μας, την υστέρησή μας, όχι για να απολαμβάνουμε τον εαυτό μας.

Όλα τα σύμβολα του κόσμου έχουν καλώς. Βαθύτερή τους πραγματικότητα είναι ένας καθρέφτης στον οποίον βρισκόμαστε τα ελαττώματα του εαυτού μας. Τότε βάζουμε δύναμη για να καλυτερεύσουμε. Αν στα εθνικά σύμβολα βλέπουμε τον καλύτερό μας εαυτό τότε ζημιωνόμαστε. Αφ' ης στιγμής το καλό σύμβολο ταυτίζεται με εμάς δεν έχουμε να κοπάσουμε για τίποτα.

— Ένα γεγονός που είδαμε να συμβαίνει είναι στη Μητρόπολη το διήμερο προσκύνημα και το φέρετρο τυλιγμένο με την ελληνική σημαία. Στην Κρήτη δεν ήταν καλυμμένο από την ελληνική σημαία.

Ίσως γιατί εκεί ανέλαβε την ταφή το Κομμουνιστικό Κόμμα το οποίο δεν έχει ιδιαίτερες συμπάθειες στα εθνικά σύμβολα, ενδιαφέρεται για τα ταξικά σύμβολα. Τώρα, ένας άνθρωπος που αγωνίζεται για την ενότητα του Έθνους και ταυτόχρονα προσχωρεί σε μία ταφή με ταξικό συμβολισμό, είναι ένα θέμα πώς εννοεί την ενότητα. Και πώς εκείνοι που τον τιμούν με τη σειρά τους του ανταποδίδουν λέγοντάς του ότι, ναι, δεν χρειάζεται σημαία στο φέρετρό σου.

— Έχετε σκεφτεί πώς θα είναι η δική σας ταφή;

Όχι, δεν το έχω σκεφτεί, διότι έχω την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να ζήσω λίγο ακόμη. Η ταφή είναι αντιστοιχία με το πόσο πεθαίνει κανείς εν ζωή. Αν μόνο ζεις στη ζωή σου και δεν πεθαίνεις καθόλου, θα είναι μια ματαιότητα να σε θυμούνται μετά θάνατον. Η ενθύμηση είναι το χειρότερο που μπορεί να σου τύχει, γιατί, αυτόν που θυμόμαστε, η ενθύμησή μας τον σκοτώνει. Η μνήμη μάς σώζει. Αλλά η μνήμη έχει ανάγκη από το νόημα της ζωής. Όσο πεθαίνεις ζώντας, άλλο τόσο ζεις πεθαίνοντας. **Α**

Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ, Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑ 280 ΡΟΛΟΓΙΑ SWATCH

Μια ιστορία έντονης σχέσης πατέρα - γιου που γέννησε ένα καλλιτεχνικό έργο

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ
(panikoval500@gmail.com)

Φωτό: SANDRA SANTIAGO

Στην έκθεση «Reality Check», που γίνεται στο Δημόσιο Ψυχιατρείο Αττικής στο Δαφνί (διάρκεια μέχρι 9/10) σε επιμέλεια του Κώστα Πράπογλου, συμμετέχουν 35 καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Μέσα σε ένα τεράστιο κτίριο 4.000 τ.μ. που αποτελούσε μονάδα γηροψυχιατρικής και είναι εγκαταλελειμμένο εδώ και δεκαετίες, ο κάθε καλλιτέχνης πήρε ένα δωμάτιο και το διαμόρφωσε έτσι ώστε το έργο του να δημιουργεί ένα σχόλιο επάνω στο «μέσα» και το «έξω» σε έναν άχρηστο τόπο. Ο χρόνος που έχει απλωθεί στους διαδρόμους, στις σκοτεινές γωνίες, στα σκουριασμένα κρεβάτια, στις άτεχνες ζωγραφιές τροφίμων στους τοίχους, βρίσκεται μεταξύ των άλλων μία πρωτότυπη ερμηνεία με το έργο του σχεδιαστή/σκηνογράφου Μάρτιου Βουτσινά «Bedtime Stories»: ένα παλιό κρεβάτι του Ψυχιατρείου, επάνω στο οποίο ο καλλιτέχνης έπλεξε με κορδέλες σιλικόνης και ρολόγια Swatch μια «ιστορία» που θα μπορούσε να είναι και η ιστορία της σχέσης του με τον πατέρα του, τον διεθνούς φήμης σκηνοθέτη Αντρέα Βουτσινά που έφυγε από τη ζωή το 2010.

Ο Αντρέας Βουτσινάς ήταν μανιώδης συλλέκτης, μεταξύ άλλων πραγμάτων, και των ρολογιών Swatch – τα ρολόγια που άλλαξαν αυτό που λέγαμε «ρολόι χειρός» και το έβαλαν στην pop κουλτούρα.

Ο Μάριος, εκτός από καλλιτέχνης, είναι και ένας flâneur της πόλης. Στις βόλτες του στην Αθήνα συλλέγει άχρηστα, πεταμένα αντικείμενα που του γεννούν μια έμπνευση για να τα μεταμορφώσει σε καλλιτεχνικά έργα («κυκλοφορώ με ένα κατσαβίδι στην τσάντα μου» λέει) αλλά και καθραρίσματα της πόλης που τον συγκινούν και τα φωτογραφίζει. Μεταξύ αυτών και ακάλυπτους χώρους με ιδιαίτερη γοητεία, μία σειρά φωτογραφιών που πρόκειται μάλιστα να παρουσιάσει, πολύ εύστοχα επιλέγοντας το βιβλιοπωλείο Φωταγωγός στην καρδιά της Αθήνας.

Συνάντησα τον Μάριο στο Ψυχιατρείο, στο Δαφνί, στην έκθεση που σε υποβάλλει με τους χώρους της και τους ψιθύρους που μοιάζουν να ακούγονται στον αέρα της. Και του ζήτησα να με ταξιδέψει σε αυτή την ιστορία.

«*Ήθελα εδώ και καιρό να φτιάξω ένα έργο με τη συλλογή των Swatch του πατέρα μου. Ερχόμενος στο Ψυχιατρείο, μας έβαλαν να διαλέξουμε ο καθένας από ένα δωμάτιο. Ήθελα ένα που να ανήκε σε έναν τρόφιμο μόνο. Διάλεξα ένα παλιό κρεβάτι, το έβαλα στο κέντρο, παράγγειλα έναν σκελετό στρώματος, δηλαδή τα ελατήρια μόνο, και μετά ύφανα επάνω στον μεταλλικό σκελετό ένα κάλυμμα με κορδέλες σιλικόνης και 280 ρολόγια. Είναι κάτι που, για μένα, παραπέμπει και στο δέσιμο των ασθενών επάνω σε κρεβάτια και στον ζουρλομανδύα. Αυτό όμως που με συγκινεί είναι ότι μοιάζει σαν να κλείνει τον χρόνο. Όλους τους χρόνους. Ο χρόνος μέσα, ο χρόνος έξω, ο χρόνος που έχει ζήσει μέσα στο ψυχιατρείο κανείς, ο χρόνος που έχει φύγει, τα σταματημένα ρολόγια. Το μόνο πράγμα που με ενδιέφερε καθώς έπλεκα τα ρολόγια, ήταν να είναι σταματημένα σε διαφορετικές ώρες. Ένα κρεβάτι σε ένα άδειο δωμάτιο όπου αφήνω να μιλήσει η πλοκή του χρόνου».*

Πόσα Swatch είχε ο πατέρας σου;

Είχε περίπου 680 ρολόγια. Τα έπαιρνε από καταβολής τους. Ήταν φίλη του η κυρία που είχε τότε τη Swatch, η Αλίκη Περρή, η οποία του έστειλε τον κατάλογο και ο Αντρέας διάλεγε και αγοράζε. Τα φυλούσε άθικτα στα κουτιά τους για να έχουν συλλεκτική αξία, όποιο όμως του άρεσε πάρα πολύ το έπαιρνε έξτρα για να έχει να το φοράει. Του άρεσαν πολύ τα πρώτα πολύχρωμα ρολόγια, αυτά όμως που προτιμούσε και τον θυμάμαι να τα φοράει μέχρι την τελευταία στιγμή ήταν τα μεταλλικά, τα Irony – ειδικά εκείνα με τα δερμάτινα χρωματιστά λουράκια που τα συνδυάζε με τα ρούχα του και τα παπούτσια, ήταν ένα περιβόλι. Όταν πήρα την πρόσκληση για την έκθεση εγώ είχα στο μυαλό μου ότι ήθελα να κάνω κάτι με τα ρολόγια. Είχα προσπαθήσει να πουλήσω τη συλλογή ολόκληρη και από τη Swatch μου είχαν πει ότι μόνο μέσω e-bay θα μπορούσα να το κάνω. Αλλά τι νόημα έχει αυτό; Είναι μία πάρα πολύ ωραία δουλειά για έναν συνταξιούχο. Είπα, λοιπόν, δεν πειράζει, θα πάρουν την αξία του «άλλου» Βουτσινά, θα τα κάνω ένα έργο.

Εσύ τι σχέση είχες με τα Swatch πριν;

Παράλληλα μάζευα κι εγώ ρολόγια Swatch! Έχω καμιά εκατοστή. Εγώ διάλεγα από πολύ επιλεκτικά. Ένα από τα αγαπημένα μου, που το είχα γανώσει κυριολεκτικά και μάλιστα το είχα αγοράσει δύο φορές, ήταν το πρώτο, το διάφανο, το Jellyfish, που έχει μπει στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης. Όταν είχε πρωτοβγεί, είχα τρελαθεί, έλεγα «θέλω την “ακτινογραφία”».

Τι άλλο μάζευε ο πατέρας σου, δηλαδή;

Ήταν μανιώδης συλλέκτης πολλών πραγμάτων. Παιρνοντάς τα στα χέρια μου αισθανόμουν την ευθύνη να τα κάνω κάτι. Ήταν πολλά πράγματα σε ποσότητα. Ο πατέρας μου είχε ένα χούφι φοβερό: κυρίως τα καλοκαίρια, όταν έβγαινε έξω για φαγητό, ειδικά στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου στην Κυψέλη, όποιος μικροπωλητής τον πλησίαζε, εκείνος τού έπαιρνε όλη τη βαλίτσα με την πράμταίτα του. Τον πλήρωνε και του έλεγε «Πήγαινε να κοιμηθείς, αγοράκι μου, τώρα». Έτσι λοιπόν, έχω κιβώτια με περιέργους αναπτήρες, κιβώτια με μπουκαλάκια αιθέρια έλαια – με αυτά μάλιστα έκανα και ένα έργο που λεγόταν «Ασκήσεις Μνήμης και Οσφρησης» το οποίο είναι αφιερωμένο στο Αλτοχάιμερ και είχε εκτεθεί στο Σταύρος Νιάρχος σε ένα ιατρικό συνέδριο: πάλι στα πράγματα του πατέρα μου, είχα βρει ένα ζυλίνο ινδικό βαλιτσάκι ηθοποιού για τα σύνεργα του μακιγιάζ. Το διαμόρφωσα έτσι ώστε να πάρει πηνήντα μπουκαλάκια, έφτιαξα μπροσύντζινες τάπες και χτύπησα επάνω τους τα νούμερα από το 1 ως το 50. Είχα φτιάξει έναν κατάλογο με τι άρωμα αντιστοιχεί σε κάθε νούμερο και είχα στυλόχαρτα πάνω στα οποία μπορούσες να στάξεις τα αρώματα και να τα μυρίσεις. Οι γιατροί που το έβλεπαν και τους άρεσε πολύ, μου έλεγαν ότι δεν θυμάσαι απλώς μία μυρωδιά αλλά θυμάσαι και την πρώτη στιγμή που τη μυρίσες.

Ο πατέρας μου μάζευε επίσης και πολλά ασημικά. Έχω κάνει μία έκθεση με ογδόντα κομμάτια από τη συλλογή του που τα μετέτρεψα σε κοσμήματα. Είχε ταμπακιέρες, σπιρτοθήκες, δαχτυλήθρες, αλατοπιπεριέρες, ασημένια σουρωτήρια τσαγιού, μικρές βικτωριανές κορνίζες που έγιναν ένα υπέροχο κολιέ, τα κουταλάκια του γλυκού της γιαγιάς μου που έγιναν επίσης περιδέραιο, πολλά μαχαιροπήρουνα που τα έχω κάνει βραχιόλια όπως έκαναν στα 70s, πορσελάνινα πομολόγια από παλιά έπιπλα που τα έχω συνδυάσει με λάπις λάζουλι σε κολιέ. Είναι μία ολόκληρη ενότητα. Μία έκθεση στο συρτάρι που κάποια στιγμή θα γίνει.

Τα προσωπικά του αντικείμενα τι σκέφτεσαι να τα κάνεις;

Έχω πάρα πολλά αντικείμενά του, έχω όλες τις αφίσες από τα 135 έργα που έχει ανεβάσει σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Παρίσι. Έχω δύο προτομές. Έχω γύρω στα 25 πορτρέτα του, από τον Φασιανό και τον Τσαρούχη μέχρι Ρώσους ζωγράφους – γιατί ήταν πολύ φιλάρεσκος, όπως καταλαβαίνεις. Βρήκα σε ένα κιβώτιο όλη του την αλληλογραφία με την Τζέιν Φόντα. Τέσσερα χρόνια δεσμού, τα γράμματα της Τζέιν Φόντα είναι όλα ιδιόχειρα, του Αντρέα είναι όλα απαντήσεις με γραφομηχανή. Κάποια στιγμή κάτι πρέπει να τα κάνω όλα αυτά – ελπίζω να αξιοποιηθούν σε ένα μουσείο ή από τη θεατρική σχολή με το όνομά του που υπάρχει στη Θεσσαλονίκη. Εγώ από όλα αυτά θέλω να κρατήσω μόνο ένα πορτρέτο.

Σου λείπει ο ενθουσιασμός του πατέρα σου για αντικείμενα;

Μου λείπει η αίσθηση να πιάσω έναν δίσκο 33 στροφών, να τον κρατήσω στα χέρια μου, να απολαύσω το εξώφυλλο. Για μένα η μετάβαση από τους δίσκους στο CD ήταν η πρώτη κατάθλιψη που είχα ζήσει. Πατί ξαφνικά μίκρυνε ο κόσμος. Μίκρυναν εκείνα τα φοβερά εξώφυλλα της Μίνα που άνοιγαν και έβγαιναν αφίσες από μέσα... όλα αυτά. Το επόμενο σοκ ήταν που φτάσαμε σήμερα και εκλείπουν ακόμα και τα CD. Γενικά μου λείπει εκείνη η αίσθηση αγάπης με τα αντικείμενα, αλλά μαζεύω ακόμα πράγματα. Έχοντας όμως μεγαλώσει πια, μαζεύω με τη λογική του ότι κάτι θα το κάνω αυτό που μαζεύω. Δεν το μαζεύω σαν

στοιχείο συλλογής αλλά γιατί κάτι θα το κάνω. Υλικά δημιουργία.

Εγώ παίρνω πράγματα και τους μεταλλάσσω τη ζωή, τους δίνω μία παράταση. Βρίσκω πράγματα στα σκουπίδια –κυκλοφορώ με ένα κατσαβίδι πάνω μου– και ξεβιδώνω πόδια από παλιές καρέκλες, βρίσκω διάφορα στοιχεία και τα κάνω κάτι άλλο. Έχει εξασκηθεί το μάτι μου μετά από τόσα χρόνια και αναγνωρίζω τι θα κάνω κάτι, όταν το βλέπω.

Η σχέση σου με τον πατέρα σου είχε πολλά σκαμπεναβάσματα, όπως έχεις πει...

Με τον Αντρέα ξαναβρεθήκαμε 7 μήνες πριν πεθάνει. Και μέσα σε αυτούς τους μήνες, αυτός μη κάνοντας καθόλου δουλειά όντας στο κρεβάτι κι εγώ έχοντας τη διάθεση και τον χρόνο να ασχοληθώ μαζί του, «συμπυκνώσαμε» τη σχέση μας. Γιατί αν πέθαινε, θα έλεγα, εντάξει, είχα έναν sui generis πατέρα, πολύ εγωιστή, πολύ απόμακρο και εν ολίγοις έναν μαλάκα πατέρα που δεν ασχολήθηκε με μένα, ούτε καν να έχει την περιέργεια να με γνωρίσει, να με δει πώς είμαι. Μέσα σε αυτό το 8μηνο, όμως, καλύφθηκε η σχέση. Και είμαι ευτυχής γιατί η επιμονή ήταν δική μου. Είχα έναν πατέρα που αρνιόταν το παιδί του, δεν το ήθελε και δεν ήξερα τον λόγο! Πάντα, μια ζωή, είχα αυτή την απορία. Ότι είχαμε κοινό που το θεωρούσα θετικό, ήταν αρνητικό. Γιατί ένας εγωκεντρικός άνθρωπος το μόνο που δεν θέλει είναι κάποιον να τον ακολουθεί και να του μοιάζει. Αυτά, αν δεν τα κουβεντιάζα μαζί του δεν θα μπορούσα να τον συγχωρέσω. Κάποια στιγμή, πριν μπει στο νοσοκομείο, είχαμε τσακωθεί πάρα πολύ άγρια και σήκωσε χέρι να με χτυπήσει. Ήταν η τελευταία φορά που συναντιόμασταν, πριν χωριστούμε για 7 χρόνια. Του είχα κάνει κάτι για την Επίδαυρο, ένα πολλαπλό έργο για να έχεις στους συνεργάτες του σε μία παράσταση που είχε σκηνοθετήσει. Παραδιδοντάς του τη δουλειά παρεξηγηθήκαμε γιατί μου λέει «Πολύ ωραία, πάρε το κιβώτιο και να έρθεις το βράδυ στον Λεωνίδα (σ.σ. την ταβέρνα στο Λυουργύ) να τα μοιράσεις στα τραπέζια». Και του είπα «Συγγνώμη, εγώ δεν είμαι λουλουδού». Και έγινε χαμός. Σήκωσε το μπαστούνι να μου πάρει το κεφάλι, λύθηκε το μπαστούνι και έσπασε την τζαμαρία στο Ξενία και, επειδή δεν με χτύπησε, βάραγε το κεφάλι του στον τοίχο. Και του είπα, Αντρέα, εδώ τελειώνουμε. Αν αποφασίσεις να έχεις την οποιαδήποτε υγιή σχέση μαζί μου, θα με πάρεις εσύ στο τηλέφωνο. Εγώ δεν σε ξαναπαίρνω και σταματάω να σε κυνηγάω.

Και πήρε;

Μετά από 7 χρόνια. Πήρε λέγοντάς μου (με βαριά φωνή): «Είμαι στο νοσοκομείο, θα 'ρθείς να με δεις;» Και πάω στο νοσοκομείο, 1η, 1ου, το '10, στις 10 το πρωί! Ούτε σε σενάριο κινηματογραφικό να ήταν. Και πάω, ανοίγω την πόρτα, έβλεπε τηλεόραση, ούτε που γύρισε το κεφάλι του, μου ρίχνει ένα βλέμμα και μου λέει «Ξέρω, τώρα, εσύ θα θέλεις να σου ζητήσω συγγνώμη. Αλλά δεν θα σου ζητήσω. Ξέρεις γιατί;» Και η απάντηση ήταν σαν χαστούκι. «Πατί η συγγνώμη» λέει, «είναι μία πράξη κι εγώ από το κρεβάτι δεν μπορώ πια να κάνω τίποτα». Ε, 7 μήνες ήμουνα εκεί, μόνο και μόνο γιατί μου είπε αυτό. Πατί κατάλαβα ότι αυτός ο άνθρωπος δεν μπορούσε. Με αγαπούσε, και τη δουλειά μου την εκτιμούσε – απλά «δεν μπορούσε». Σεβαστό, αν μπορεί κάποιος να κάνει την υπέρβαση και να το δεχτεί.

Πάντως σου είπε την αλήθεια του.

Ήταν απόλυτα ειλικρινής με τον εαυτό του και σε ό,τι μου είπε. Πατί, για σκέψου να σου λείει ο πατέρας σου «Ήταν ανάγκη να είσαι και γκέι; Δεν μπορούσες να ήσουν στρέιτ;». Εκεί σου στρίβει. Πατί τότε δεν θα του έμοιαζα ΚΑΙ σε αυτό, κατάλαβες;

Πότε ένιωσες ότι τον καταλαβαίνεις; Τι έπαιξε ρόλο;

Έπαιξε ρόλο ο χρόνος που βρήκε να ασχοληθεί μαζί μου.

Και σε σένα, όμως, έπαιξε ρόλο ο χρόνος. Η ωριμότητά σου σε βοήθησε να τον δεις αλλιώς. Αυτό το έργο με τα ρολόγια πιστεύεις ότι είναι μία ανακεφαλαίωση ή ένας επίλογος της σχέσης σου με τον πατέρα σου;

Βέβαια. Είναι ένας διάλογος ακόμα. Ανοιχτός. Είμαι πολύ ευτυχής που, 11 χρόνια μετά, υπάρχει υλικό του Αντρέα που με εμπνέει να κάνω πράγματα. **A**

ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΚΑΘΙΕΡΩΘΗΚΕ, ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙ- ΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ, ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΑ ΖΩΑ

Της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

Η Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 4 Οκτωβρίου, ημέρα γιορτής του Φραγκίσκου της Ασίζης, που έχει ανακηρυχθεί ο προστάτης των ζώων από την Καθολική Εκκλησία. Είναι η διεθνής ημέρα δράσης για τα δικαιώματα των ζώων.

Εμπνευστής της Παγκόσμιας Ημέρας των Ζώων είναι ο **Χάινριχ Τσίμερσαν**, ένας δημοσιογράφος, συγγραφέας και ακτιβιστής για τα δικαιώματα των ζώων. Η πρώτη χρονιά που διοργανώθηκε και γιορτάστηκε η Παγκόσμια Ημέρα Ζώων ήταν στις 24 Μαρτίου του 1925 στο Βερολίνο, οπού και παρευρέθηκαν πάνω από 5.000 άτομα. Αρχικά, η μέρα εορτάζονταν από ανθρώπους στη Γερμανία, την Αυστρία, την Ελβετία και την Τσεχοσλοβακία, αλλά τον Μάιο του 1931, κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης του Διεθνούς Συνεδρίου Προστασίας των Ζώων στη Φλωρεντία της Ιταλίας, έγινε ομόφωνα αποδεκτή η πρόταση του Τσίμερσαν να καθιερωθεί η μέρα ως παγκόσμια γιορτή.

Στόχος του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας για τα Ζώα είναι να «ανυψωθεί η θέση των ζώων ούτως ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ευημερία και αναγνώριση των δικαιωμάτων τους σε όλο τον κόσμο». Σε κάθε χώρα, γιορτάζεται με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με την εθνικότητα, τη θρησκεία ή την πολιτική ιδεολογία.

Τα δικαιώματα των ζώων

Πρώτος για τα δικαιώματα των ζώων μίλησε ο

Τομ Ρέιγκαν, ένας Αμερικανός φιλόσοφος. Στο βιβλίο του «*Η υπόθεση για τα δικαιώματα των ζώων*» που δημοσιεύθηκε το 1983, υποστηρίζει ότι τα ζώα έχουν εγγενή αξία, και άρα έχουν δικαιώματα τα οποία και ο άνθρωπος οφείλει να σεβαστεί. Σύμφωνα με τον Ρέιγκαν, πολλά από τα ζώα έχουν αυτοσυνειδησία, πεποιθήσεις και επιθυμίες, και άρα πρέπει να τους αποδώσουμε ηθικά δικαιώματα. Άμεση συνέπεια της θεωρίας του είναι ο τερματισμός των πειραμάτων, της κτηνοτροφίας και η χρήση ζώων για λόγους ψυχαγωγίας του ανθρώπου.

Το έργο του Ρέιγκαν αποτέλεσε τη βάση για τα δικαιώματα των ζώων. Πλέον, πολλές είναι οι οργανώσεις που δρουν για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν η αμερικάνικη οργάνωση PETA (*Άνθρωποι για την Ηθική Μεταχείριση των Ζώων*). Η οργάνωση αυτή προβαίνει κυρίως σε ακτιβιστικές ενέργειες, μη βίαιου χαρακτήρα. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκει να καταδείξει τη καταπίεση που υπόκεινται τα ζώα στο πλαίσιο της κτηνοτροφίας και των πειραμάτων, ενώ ασχολείται και με το ζήτημα του εμπορίου ζώων. Το 1975 ιδρύθηκε η οργάνωση Μέτωπο για την Απελευθέρωση των Ζώων (*Animal Liberation Front*). Πρόκειται για μια οργάνωση με παράνομη δράση, καθώς «χτυπά» εταιρίες που πραγματοποιούν πειράματα με ζώα ή απελευθερώνουν ζώα που είναι έγκλειστα σε φάρμες ή είναι πειραματόζωα. Η οργάνωση δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 40 χώρες.

Βαριές ποινές για την κακοποίηση ζώων

Ένας από τους λόγους που έχει καθιερωθεί η Παγκόσμια Ημέρα για τα Ζώα είναι για να υπάρξει ευαισθητοποίηση σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα και η ανάπτυξη τέτοιας κουλτούρας που θα συμ-

βάλει στη μείωση και την εξάλειψη της κακοποίησης των ζώων. Δεν είναι λίγες οι θλιβερές περιπτώσεις που γάτες και σκύλοι έχουν βασανιστεί μέχρι θανάτου.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά κακοποίησης ζώων, παρά τις βελτιώσεις στη νομοθεσία που προβλέπουν αυστηρότερες κυρώσεις για όσους κακοποιούν ζώα.

Πλέον, ο νομοθεσία στη χώρα μας έχει αυστηροποιηθεί και η κακοποίηση των ζώων αποτελεί κακούργημα, με ποινή κάθειρξης έως 10 έτη. Ο ορισμός της κακοποίησης του ζώου, όπως έχει νομοθετηθεί, είναι ο εξής: ο φόνος και ο βασανισμός των ζώων, με την εσκεμμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, ιδίως με: δηλητηρίαση, στραγγαλισμό, απαγχονισμό, πνιγμό, πρόκληση εγκαύματος, θερμοληξία, ηλεκτροληξία, κρουπαγήματα, σύνθλιψη, ακρωτηριασμό, μάχες μεταξύ ζώων και κτηνοβασία, αποτελούν σοβαρές παραβάσεις κακουργηματικού χαρακτήρα.

ΕΕ και δικαιώματα των ζώων

Τα τελευταία 40 χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση συνηγορεί υπέρ της ανάληψης δράσης για την όσο δυνατόν καλύτερη προστασία των ζώων, με την ευρωπαϊκή νομοθεσία να προστατευτεί τα άγρια ζώα, τα ζώα συντροφιάς, εκτροφής και εργαστηρίου. Οι κανόνες της ΕΕ έχουν επίσης συμβάλει θετικά στη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας τρίτων χωρών.

Οι κανόνες για την προστασία των ζώων βασίζονται στις εξής πέντε ελευθερίες

- την απαλλαγή από την πείνα και τη δίψα
- την απαλλαγή από τις καταπονθήσεις

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ

- την απαλλαγή από τους πόνους, τους τραυματισμούς και τις νόσους
- το δικαίωμα έκφρασης φυσιολογικής συμπεριφοράς
- την απαλλαγή από τον φόβο και την ψυχική ταλαιπωρία

Στις 10 Ιουνίου 2021, ανταποκρινόμενοι στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών "End the Cage Age" που συγκέντρωσε 1,4 εκατομμύρια υπογραφές, οι ευρωβουλευτές ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για την απαγόρευση της εκτροφής ζώων σε κλουβιά στην ΕΕ έως το 2027.

Πειράματα σε ζώα

Ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα που αφορά τα δικαιώματα των ζώων έχει να κάνει με τα πειραματόζωα, με την κοινότητα των φιλόζωνων και των ακτιβιστών να έχει αγωνιστεί για την εξάλειψή τους. Τα πειράματα με τη χρήση ζώων μπορεί να αφορούν για παράδειγμα σε επιστήμες της ψυχολογίας, της ιατρικής, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως είναι η πολεμική βιομηχανία, οι δοκιμές προϊόντων και στην εκπαίδευση.

Η ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα νομικό πλαίσιο σχετικά με τις μελέτες σε ζώα για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων, τις φυσιολογικές μελέτες και τις δοκιμές χημικών ουσιών ή πρόσθετων τροφίμων. Οι κανόνες βασίζονται στις εξής αρχές: αρχικά στην αντικατάσταση, δηλαδή την προώθηση της μεγαλύτερης χρήσης εναλλακτικών μεθόδων, τη μείωση, να γίνεται όσο λιγότερη χρήση ζώων για τον ίδιο σκοπό και τη βελτίωση των δοκιμών, για μειωθεί η οδύνη και η ταλαιπωρία.

Οι δοκιμές καλλυντικών σε ζώα και η εμπορία

καλλυντικών που περιέχουν συστατικά που έχουν δοκιμαστεί σε ζώα έχουν ήδη απαγορευτεί στην ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε τον Σεπτέμβριο να διατεθούν περισσότεροι πόροι για τη στήριξη εναλλακτικών μεθόδων δοκιμών με στόχο τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης ζώων στην έρευνα και στις δοκιμές.

Υποχρεώσεις ιδιοκτητών ζώων συντροφιάς

Οι τετράποδοι και οι χνουδωτοί μας φίλοι, που μας κρατούν συντροφιά, μας κάνουν να χαμογελάμε όταν είμαστε «στις μαύρες μας», κουνούν την ουρά τους και μας κάνουν χαρές όταν γυρίζουμε σπίτι, συγκαταλέγονται μεταξύ των καλύτερων φυσικών φαρμάκων. Απομακρύνουν την αγωνία και την κατάθλιψη, μειώνουν τους καρδιακούς ρυθμούς και σταθεροποιούν την αρτηριακή πίεση στους ηλικιωμένους.

Έχουν όμως ανάγκες και είναι κάποια βασικά πράγματα που οι ιδιοκτήτες πρέπει να γνωρίζουν και, πολλές φορές, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν βάσει νόμου. Η έννοια της Υπεύθυνης Ιδιοκτησίας περιγράφει τις βασικές υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη που μεταξύ άλλων αφορούν ηλεκτρονική σήμανση του ζώου (μικροτσιπ), την εκπαίδευση ή κοινωνικοποίησή του, τη στείρωση του και τους κατάλληλους εμβολιασμούς.

Προκειμένου να αποφευχθούν οι ανεπιθύμητες γέννες, σύμφωνα με το νέο νομοσχέδιο για τα ζώα συντροφιάς, στις υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη συγκαταλέγεται η στείρωση του ζώου εντός έξι μηνών από την απόκτησή του, εφόσον το ζώο είναι άνω του ενός έτους, ενώ για τους ιδιοκτήτες που δεν επιθυμούν να στείρουν

το ζώο τους μετά τη σήμανση, δίνεται η δυνατότητα αποστολής δείγματος γενετικού υλικού στο εργαστήριο φύλαξης και ανάλυσης DNA ζώων συντροφιάς που θα τηρείται στο Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

Ο ιδιοκτήτης ή ο συνοδός σκύλου κατά τον περίπατό του και για την αποφυγή ατυχημάτων υποχρεούται να κρατάει τον σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 924 του Αστικού Κώδικα. Επίσης, καλό είναι να γνωρίζουν πως παραμονή και ο περίπατος ζώων στις παραλίες επιτρέπεται μόνο όταν συνοδεύονται και είναι δεμένα, ενώ πρέπει να φέρουν ενημερωμένο βιβλιário υγείας ή ένδειξη ότι είναι εμβολιασμένα.

Αδέσποτα

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από πρωτόγνωρο, για ευρωπαϊκή χώρα, πληθυσμό αδέσποτων. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται πως τα αδέσποτα ξεπερνούν τα 3 εκατομμύρια, παρά τα εντατικά προγράμματα στείρωσης που εφαρμόζονται σχεδόν δύο δεκαετίες στη χώρα.

Η νομοθεσία προβλέπει διαχείριση των αδέσποτων πάνω στις διεθνείς αρχές μείωσης του πληθυσμού με περισυλλογή, στείρωση και επανένταξη των αδέσποτων στο φυσικό περιβάλλον.

Την αρμοδιότητα και ευθύνη για τη διαχείριση των αδέσποτων έχουν οι Δήμοι, ενώ την περισυλλογή και στείρωση μπορούν να αναλάβουν και φιλοζωικά σωματεία, τα οποία μπορούν και να ιδρύσουν και λειτουργήσουν καταφύγια.

Σύμφωνα με στοιχεία της Πανελληνίας Φιλοζωικής Ομοσπονδίας, πανελλαδικά το 30% ό-

λων των σκύλων που περισυλλέγονται είναι καθαρόαιμα κυνηγόσκυλα και άλλο ένα 30% με 40% είναι ημίαιμα κυνηγόσκυλα, τα οποία οι ιδιοκτήτες τους εγκαταλείπουν όταν τραυματιστούν, αρρωστήσουν ή γεράσουν.

Η 4η Απριλίου καθιερώθηκε ως Παγκόσμια Ημέρα Αδέσποτων Ζώων με πρωτοβουλία των ολλανδικών φιλοζωικών οργανώσεων το 2010 για την ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινότητας σχετικά με την τύχη των αδέσποτων ζώων.

Ο δύσκολος δρόμος του αποχαιρέτισμού

Ένα θέμα το οποίο καλούνται αναπόφευκτα να αντιμετωπίσουν όλοι όσοι συμβιώνουν με κατοικίδια είναι και αυτό της απώλειάς τους. Ο έντονος πόνος και ο θρήνος για την απώλεια ενός ζώου είναι φυσιολογικός. Τα στάδια της θλίψης είναι πολλά και έντονα, με τους ανθρώπους που πενθούν συχνά να νιώθουν πως ο περίγυρος τους δεν μπορεί να αντιληφθεί τη σημασία της απώλειας που βιώνουν.

Τους τελευταίους μήνες έχει ενισχυθεί η επιλογή της αποτέφρωσης κατοικίδιων στην Ελλάδα, καθώς οι ιδιοκτήτες τους μπορούν να κρατήσουν την τέφρα. Η αποτέφρωση βοηθά και στην εφαρμογή του νόμου, βάσει του οποίου η ταφή νεκρών ζώων σε μη αδειοδοτημένο σημείο (αυλή σπιτιού ή σε κάποιο απομακρυσμένο μέρος) διώκεται ποινικά.

Μια ακόμη επιλογή είναι και τα υπνωτήρια σκύλων. Τα περισσότερα κοιμητήρια μικρών ζώων μπορούν να παραλάβουν το ζωάκι από το σπίτι σας ή το ιατρείο, ενώ φυσικά μπορείτε να το πάτε και εσείς οι ίδιοι εκεί. Οι τιμές κυμαίνονται από 50 ως 200 ευρώ για ταφή ή αποτέφρωση. ▶

Ημέρα Ζώων

Ημέρα εορτασμού, υπενθύμισης και υπεράσπισης των ζώων

Περάσαμε ένα πρωινό στον Σταθμό Πρώτων Βοηθειών και στον Σταθμό Επανεκπαίδευσης Αγριών Ζώων του Συλλόγου Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA

της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

ANIMA σημαίνει ζωντανή ψυχή. Μια λέξη λατινική προέλευσης που γράφεται με τον ίδιο τρόπο και στα ελληνικά και στα αγγλικά.

«Ήταν μια καλή επιλογή ονόματος για τον Σύλλογο. Το όνομα το έδωσε ένα από τα ιδρυτικά μέλη, ο Σταύρος Γανωτής, ο αδερφός μου και δυστυχώς «έφυγε» στις 4 Αυγούστου. Ήταν από τους ανθρώπους που στήριξαν πάρα πολύ τη δημιουργία και την ανάπτυξη αυτού του συλλόγου» μου περιγράφει συγκινημένη η Μαρία Γανωτή, η πρόεδρος του Συλλόγου Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής.

Είναι πρωινό Σαββάτου και στον Σταθμό Πρώτων Βοηθειών Άγριας Ζωής στην οδό Μενελάου στην Καλλιθέα, το τηλέφωνο δεν έχει σταματήσει να χτυπά. Η κυρία Γανωτή μου εξηγεί ότι έχουν ανεξήγητα πολλά δουλειά για την εποχή. Τα περισσότερα ζώα, τραυματισμένα, είναι τοποθετημένα σε κουτιά τα οποία είναι σκεπασμένα με πανιά. Η κυρία Γανωτή με ξαναγεί στον χώρο και μου δείχνει προσεκτικά και ήσυχα τα ζώα που φιλοξενούν. Χελώνες, άλλες που το καβούκι τους κάρκασε από τις φωτιές και άλλες που τραυματίστηκαν σε κάποιο τροχαίο, καρακάξες, κοτσούφια, τύτω και κάθε είδος πουλιού. Ξεχωρίζω όμως τον χουκουριστή, που κυκλοφορεί ελεύθερος και με κοιτά με τα μεγάλα του βλοσυρά μάτια. Η κυρία Γανωτή μου εξηγεί πως ήταν πολύ άσχημα τραυματισμένος και δεν περίμεναν να ζήσει. Όμως τα κατάφερε και έκτοτε ζει στον σταθμό.

Πάνω στην κουβέντα για το πόσο εντυπωσιακός είναι ένας χουκουριστής, η κ. Γανωτή μου επισημαίνει ότι στην πόλη υπάρχει πολύ έντονο το σπμάδι της άγριας ζωής. Χουκουριστές φωλιάζουν ακόμα και στα πάρκα της Αθήνας. «Δεν την βλέπουμε την άγρια ζωή. Υπάρχουν πολλά είδη άγριων πουλιών, φωλιάζουν γκιόνιδες, κουκουβάγιες, τυτώ, περιστέρια, καρακάξες, κοτσούφια, μακρολαίμυδες, μεταναστευτικά πουλιά, κατεβαίνουν αρπακτικά για να κυνηγήσουν γύρω από την πόλη... Υπάρχει μια άγρια πανίδα που, αν μάθεις να τη βλέπεις, θα την εντοπίζεις και στην πόλη. Εξού και στην πρώτη κάραντινα που οι άνθρωποι δεν δούλευαν και έκαναν μικρές βόλτες στα γύρω πάρκα, έβρισκαν και μας έφεραν άπειρα ζώα».

Η ANIMA δημιουργήθηκε το 2005 από μια ομάδα ανθρώπων που έφυγαν από το Κέντρο Περίθαλψης Άγριων Ζώων της Αίγινας. Πρόκειται για ένα σωματείο που η δράση του αφορά την περιθαλψη άγριων ζώων που έχουν τραυματιστεί και την επανένταξή τους στη φύση. Παράλληλα, ασχολούνται και με την περιβαλλοντική εκπαίδευση, ενώ πραγματοποιούν εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης.

Η ANIMA, εκτός από τον Σταθμό Πρώτων Βοηθειών στην Καλλιθέα, έχει σταθμούς επανένταξης – έναν στον Βοτανικό Κήπο Διομήδους και έναν στην Ανάβυσσο. Συνεργάζονται επίσης με το κέντρο περιθαλψης Αλκυόνη στην Πάρο, το οποίο φιλοξενεί αρκετά ζώα. Την ίδια ώρα, έχουν δημιουργήσει ένα δίκτυο συνεργασίας σε όλη την Ελλάδα, όπου είτε συμβάλλουν στις μεταφορές στον σταθμό περιθαλψης είτε αναλαμβάνουν να επανεντάξουν άγρια ζώα στο φυσικό τους περιβάλλον.

Ο Νικήτας Γαβαλάς και η Κατερίνα, εθελόντρια, εξετάζουν την πορεία της θεραπείας μιας τραυματισμένης χελώνας

Τι να κάνεις αν βρεις ένα τραυματισμένο άγριο ζώο;

«Η πρώτη κίνηση που πρέπει να κάνει κάποιος που βρίσκει ένα τραυματισμένο ζώο είναι να μας πάρει τηλέφωνο και να μας στείλει μια εικόνα, για να δούμε τι έχει πάθει. Το διαδίκτυο μας έλυσε τα χέρια, γιατί πολλές φορές οι περιγραφές των ανθρώπων διαφέρουν από την πραγματικότητα. Ανάλογα με την περίπτωση, δίνουμε οδηγίες. Αν βρει ένα πουλί, π.χ., και δεν μπορεί να έρθει σε επαφή μαζί μας, πρέπει να τυλίξει το ζώο με ένα πανί και να το βάλει σε ένα χαρτόκουτο με τρύπες για να μειώσει το άγχος και να μην έχει οπτική επαφή. Αν είναι θηλαστικό είναι πιο δύσκολα τα πράγματα, γιατί μπορεί να δαγκώσει. Εκεί, τις περισσότερες φορές στέλνουμε κάποιον συνεργάτη να κάνει την περιουλολογία» εξηγεί η κ. Γανωτή. Επισημαίνει μάλιστα πως όταν κάποιος βρει ένα τραυματισμένο ζώο, δεν πρέπει να του δίνει τροφή, παρά μόνο νερό και επικοινωνία για περαιτέρω πληροφορίες με ένα κέντρο περιθαλψης.

Άγρια ζώα θεωρούνται όλα τα ζώα που δεν είναι κατοικίδια και δεν εξαρτώνται από τον άνθρωπο για την τροφή και τη διαβίωσή τους.

Τα οικόσιτα ζώα αναγνωρίζουν τον άνθρωπο ως φίλο ή και αφεντικό τους, με την παρουσία του να τα ηρεμεί. Ένα άγριο ζώο από την άλλη, έχει μεγάλο πρόβλημα και μόνο που είναι στα χέρια του ανθρώπου, γιατί θεωρεί τον άνθρωπο εχθρό του και του δημιουργεί μεγάλο άγχος.

«Το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνει κάποιος που περιθάλπει άγρια ζώα είναι να τους κατευθύνει το άγχος που τους προκαλεί η ανθρώπινη παρουσία. Για αυτό είναι καλυμμένα με πανιά τα κουτιά που τα έχουμε τοποθετήσει. Πρέπει να υπάρχει ησυχία και όσο το δυνατόν λιγότερη επαφή μαζί τους. Το άγχος προκαλείται γιατί είναι σε ένα άγνωστο περιβάλλον.

Αν όμως του εξασφαλίσεις ηρεμία, ασφάλεια και τροφή σιγά-σιγά θα είναι καλύτερα. Το θέμα είναι να μην ηρεμήσει τόσο, που να θεωρεί ότι οι άνθρωποι είναι φίλοι του. Είναι ένας κίνδυνος της δουλειάς που κάνουμε. Το στοίχημα είναι να κατεβάσεις το άγχος τόσο ώστε το ζώο να μπορεί να αντέξει τη θεραπεία, αλλά να μην το εξημερώσεις».

Η θεραπεία των τραυματισμένων ζώων διαρκεί ανάλογα με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Η μεγάλη κατηγορία των ζώων που περιθάλπει η ANIMA είναι αυτά που έχουν πάθει ατυχήματα σε καλώδια της ΔΕΗ, σε τροχαία, σε κτίρια και τζάμια. Ένα πολύ μεγάλο μέρος των εισαγωγών προέρχεται από την Αττική, ωστόσο μέσω του δικτύου συνεργασιών σε όλη την Ελλάδα, μεταφέρονται τραυματισμένα ζώα από όλη την χώρα.

Το 2020, η χρονιά έκλεισε με 6.200 εισαγωγές. Φέτος, δεν υπάρχουν ακόμα καταγεγραμμένα τα στατιστικά, ωστόσο Μάιο και Ιούνιο έγιναν 3.000 εισαγωγές, οι μισές δηλαδή σε σχέση με πέρσι.

Η άγρια ζωή και ο κίνδυνος των πυρκαγιών

Η κυρία Γανωτή μου δείχνει μια χελώνα που μεταφέρθηκε στο κέντρο της Καλλιθέας κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών του Αυγούστου. Το καβούκι της είναι μισοκαμένο, αλλά μου εξηγεί πως είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από όταν την παρέλαβαν. Λόγω των φωτιών κληθήκαν να περιθάλψουν αρκετά άγρια ζώα, κυρίως χελώνες, γιατί είναι ανθεκτικές και επιζούν, αλλά και αλεπούδες, σκίουρους, κουνάβια, φίδια, φρύνοι, σαύρες και γενικότερα, όσα ζώα τραυματίστηκαν από τα δάση. «Μας έφεραν ζώα από όλα τα πεδία των πυρκαγιών. Αν δεν είχαμε τόσο ευρύ δίκτυο εθελοντών δεν θα μπορούσαμε να δουλέψουμε. Αν κάνουμε καλή δουλειά την οφείλουμε στη συμπαράσταση του κόσμου».

Ωστόσο, λόγω του ότι τα ζώα αντιλαμβάνονται τη φωτιά πριν φτάσει σε επικίνδυνο σημείο, τα περισσότερα έτρεξαν ή πέταξαν μακριά από τα δάση και βρήκαν καταφύγιο σε περιμετρικές περιοχές. Παρ' όλα αυτά, ελλοχεύει ο κίνδυνος του ανταγωνισμού με τον πληθυσμό άγριας ζωής σε εκείνες τις περιοχές. Η κυρία Γανωτή εξηγεί πως δεν υπάρχουν ακόμα καταγεγραμμένες οι ζημιές της άγριας πανίδας στις περιοχές που κάρκασε, γιατί δεν έχει επιστρέψει ακόμα ο πληθυσμός που ζούσε εκεί.

Το κέντρο επανένταξης της ANIMA στον Βοτανικό Κήπο

Έχει μεσημεριάσει για τα καλά. Την κίνηση στον δρόμο για τον Βοτανικό Κήπο Διομήδους στον Χολαργό, δεν τη γλιτώνω. Με υποδέχεται στην είσοδο ο Νικήτας Γαβαλάς, από τα ιδρυτικά μέλη της ANIMA που ασχολείται με την περιθαλψη ζώων από το 1993, και μέχρι να φτάσουμε στο Κέντρο Επανεκπαίδευσης των Αγριών Ζώων έχω ήδη ξεκάσει τα κορναρίσματα και τη ζέστη. Ο Βοτανικός Κήπος, άλλωστε, έχει τον τρόπο να σε ταξιδεύει μακριά από την πόλη σε χρόνο ρεκόρ.

Εκεί, συναντάμε την Κατερίνα, μια 17χρονη εθελόντρια που φροντίζει τα άγρια ζώα που βρίσκονται εκεί. Μου μιλάει με περίσσιο πάθος για τη συναναστροφή της τον τελευταίο ένα χρόνο με την άγρια πανίδα. Θέλει να γίνει κτηνίατρος και η εθελοντική εργασία στην ANIMA της έχει μάθει πως είναι να δρα κατευθείαν στο πεδίο. «Είναι μια ανάσα μακριά από την καθημερινότητα. Κάθε Σάββατο το περιμένω με λαχτάρα» μου λέει με ενθουσιασμό.

Με ξαναγούν στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους που βρίσκονται τα ζώα για να επιστρέψουν ομαλά στη φύση, μια εξίσου απαιτητική διαδικασία όσο και η αποθεραπεία τους. Ένας πετρίτης, είδος γερακιού, είναι το πρώτο που συναντάω. Η φωνή του διαπεραστική, όπως και το βλέμμα του. Συνεχίζουμε, στους γύπες που είναι εξίσου εντυπωσιακοί και, όπως μου εξηγεί ο Νικήτας, έχουν αποθεραπευτεί και θα ελευθερωθούν σύντομα.

«Αυτός ο χώρος είναι επανένταξης αλλά δημιουργήθηκε και για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Προσπαθούμε να φιλοξενούμε ζώα που δεν θα επανενταχθούν, έχουν μια μικρή αναπηρία κι έτσι μπορούν να αποκτήσουν εκπαιδευτικό ρόλο για να γνωρίσουν τα παιδιά την άγρια ζωή» εξηγεί ο Νικήτας.

Ο χώρος στον Βοτανικό Κήπο έχει παραχωρηθεί από το Ίδρυμα Ιουλιίας & Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους. Ξεκίνησε να λειτουργεί περί τα τέλη του 2019. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες «πάγωσαν».

Ο Νικήτας μου λέει όμως πως στα παιδιά αρέσει πάρα πολύ να επισκέπτονται τον χώρο, γιατί δεν είναι κάτι το οποίο μπορούν να το δουν εύκολα και αλλού. «Δεν είναι ζωολογικό πάρκο. Είναι άγρια τα ζώα. Μαθαίνουν να συμπεριφέρονται ακριβώς όπως όταν θα δεις ένα ζώο στη φύση. Δεν θα πας κοντά, δεν θα έρθει εκείνο, απλά το κοιτάς από μακριά».

Μπαίνουμε διακριτικά στον χώρο που φυλάσσονται τα κοτσούφια και οι δεκαοχτούρες. Το πέταμά τους εντυπωσιακό και δεν σταματούν να κελαιδούν. Οι κόκκινες αλεπούδες είναι ακόμα φοβισμένες. Ο Νικήτας μου λέει πως δεν βλέπουν την ώρα να γυρίσουν στον φυσικό τους περιβάλλον, όπως και οι λαγοί στο διπλανό χώρο. Στο τέλος, πιάνει μια χελώνα για να δει πως πάει η θεραπεία της. Αυτή κουνάει τα πόδια και τα χέρια της χαρούμενα.

«Αυτό που μου έχει μάθει η συναναστροφή μου με τα άγρια ζώα είναι ο σεβασμός και η αυτοάμυνα. Όπως εκείνα αμύνονται, έτσι κι εσύ πρέπει να είσαι επιφυλακτικός. Δεν παίρνεις ποτέ θάρρος με τα άγρια ζώα, να νομίζεις ότι το κατέχεις, πρέπει πάντα να προσέχεις γιατί είναι επικίνδυνα» καταλήγει ο Νικήτας.

Αν βρείτε κάποιο άγριο ζώο τραυματισμένο, καλέστε τον Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA στο 2109510075.

ANIMA

Εκεί που «χτυπάει» η καρδιά της άγριας πανίδας

Pet City

Τα πάντα για τους πιστούς μας φίλους!

Στα Pet City γιορταζουμε κάθε μέρα
την Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων

Αγάπη • Εμπιστοσύνη • Υπευθυνότητα

Όλοι μαζί στηρίζουμε τα αδέσποτα!

Από τον Οκτώβριο του 2013 ξεκίνησε
μία πολύ μεγάλη επιχείρηση για τη συλλογή τροφίμων.
Έχουμε καταφέρει να συγκεντρώσουμε πάνω από 100 τόνους
τροφής και είδη πρώτης ανάγκης μέσα από το σημαντικό
προγράμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ!

Ευχαριστούμε τους πελάτες μας
που συμβάλλουν στην προσπάθειά μας
να ταΐσουμε τα αδέσποτα!

straygr φιλοζωικη

Stray.gr & Dogs' Voice

Οι οργανώσεις που δίνουν φωνή στα ζώα

Οι Stray.gr & Dogs' Voice έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διάσωση και την περίθαλψη των πυρόπληκτων ζώων από τις φωτιές του Αυγούστου. Μιλήσαμε μαζί τους για το πώς μπορούμε να βοηθήσουμε.

Της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

Φθινοπωρινό πρωινό στο πάρκο Ελευθερίας, στο κέντρο της πόλης. Ο ήλιος ζεστός, η βοή της Βασιλίσσης Σοφίας απομακρύνεται όσο σκαρφαλώνει κανείς

προς τα λοφάκια. Η Ελπίδα, μια όμορφη μουσούδα με εκφραστικά μάτια, μου κουνάει την ουρά της και τρέχει γύρω από τα πόδια μου. Χαμογελάω. Η ιστορία της, έτσι όπως μου την αφηγήθηκαν η Κατερίνα και η Μυρτώ, μου προκαλεί ζεστασιά και... ελπίδα.

Παράνομη εκτροφή, μάχη να σωθεί από τις πυρκαγιές του Αυγούστου στη Βαρυμπόμμη, απαιτητική αγωγή και θεραπεία για να ξεπεράσει τα τραύματά της. Και όμως, ενάμιση μήνα μετά, στέκεται στα πόδια της, τρέχει παιχνιδιάρικα πίσω από την ουρά της και μου θυμίζει πως τα πράγματα μπορούν να είναι όμορφα και απλά. Και πως εν τέλει μπορείς να ξεπεράσεις τα τραύματά σου, ακόμα και αν σε έχουν κάψει τόσο βαθιά.

Η **Κατερίνα Γουρναροπούλου** τη φιλοξενεί και τη φροντίζει τον τελευταίο ένα μήνα. Αφορμή, οι ανάγκες που προέκυψαν μετά από τις πυρκαγιές του Αυγούστου. Μέσω του *Stray.gr* και του *Dogs' Voice*, που οργάνωσαν τις διαδικασίες φιλοξενίας των πυρόπληκτων ζώων, η Κατερίνα είναι μία από τους πολλούς πολίτες που βοήθησαν έμπρακτα στη φιλοξενία και τη φροντίδα τους, μέχρι να βρουν το σπίτι που θα τα συντροφεύει για πάντα.

«*Νομίζω ότι εμείς, κερδίζουμε παραπάνω από τη διαδικασία της φιλοξενίας. Στην περίπτωση της Ελπίδας, έχω την τύχη και τη χαρά να τη βλέπω να αλλάζει καθημερινά, να γίνεται σκύλος. Όταν ήρθε στο σπίτι ήταν ένα πλάσμα το οποίο είχε ζήσει όλη της τη ζωή σε ένα κλουβί. Μέσω της φιλοξενίας, την προετοιμάζω για το παντοτινό της σπίτι.*»

Η **Μυρτώ Ξανθοπούλου**, αντιπρόεδρος στο Σωματείο Περιθαλψής και Προστασίας Αδέσποτων Ζώων *Stray.gr*, κάθεται δίπλα μας και κοιτάει με αγάπη και ευγνωμοσύ-

νη μία την Ελπίδα και μία την Κατερίνα. Μου λέει πως χωρίς τα άτομα που φιλοξενούν και όσους βοηθούν εθελοντικά, δεν θα μπορούσε να έχει γίνει τίποτα. Μου τονίζει πολλές φορές κατά τη διάρκεια της κουβέντας μας και μου εκφράζει την ευγνωμοσύνη της ως προς τους ανθρώπους που βοηθούν όλα αυτά τα χρόνια.

«Κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών, έπαιρνα τηλέφωνο ανθρώπους που είχαν εκφράσει τη διαθεσιμότητά τους για να βοηθήσουν ακόμα και στις 4 τα ξημερώματα. Όλοι δέχτηκαν χωρίς δεύτερη σκέψη. Κάποιοι ακύρωσαν ακόμα και τις διακοπές τους. Ήταν ασύλληπτο όλο αυτό που ζήσαμε εκείνες τις μέρες. Διώχναμε ανθρώπους που έρχονταν να δουλέψουν εθελοντικά, γιατί είχαμε τόσα πολλά χέρια που δεν μπορούσαμε να τους απασχολήσουμε όλους» μου περιγράφει για τα γεγονότα εκείνων των ημερών, που η αλληλεγγύη του κόσμου ήταν συγκινητική.

Το *Stray.gr* ξεκίνησε το 2002 ως μια ομάδα αλληλοϋποστηρίξης φιλόζωων, ωστόσο μέσα σε ένα χρόνο επιδόθηκαν στο έργο για τα αδέσποτα. Επιγραμματικά, η δράση τους αφορά την ολοκληρωμένη στήριξη στα αδέσποτα. Από τον δρόμο, στο σπίτι τους. Κτηνιατρική περίθαλψη, παραμονή όσο το δυνατόν λιγότερο στο κλουβί, εντατικά προγράμματα φιλοξενίας. Το σωματείο δεν έχει καταφύγιο και τα περισσότερα ζώα φιλοξενούνται σε σπίτια. Επιδιώκουν, ωστόσο, να υπάρχει μια οικονομική σταθερότητα στο σωματείο, ούτως ώστε να δημιουργήσουν ένα καταφύγιο που θα είναι και ο πρώτος σταθμός που θα φιλοξενείται ένα αδέσποτο μέχρι να γίνουν όλες οι απαραίτητες εξετάσεις.

Προσωρινό σπίτι, παντοτινή αγάπη

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας και του lockdown, η πρόθεση και το ενδιαφέρον του κόσμου για φιλοξενία κάποιου ζώου αυξήθηκε ραγδαία.

«*Βγάλαμε πάρα πολλά ζώα από τα κλουβιά, κάποια από αυτά μάλιστα βρίσκονταν πάρα πολλά χρόνια σε κλουβί. Πάνω από 50 ζώα έχουν φιλοξενηθεί αυτό το διάστημα και εξαιρώ τις φωτιές. Ήταν σαν η πανδημία να τους έδωσε την ευκαιρία να βγουν τότε από το κλουβί, ήταν η θετική πλευρά όλης αυτής της δύσκολης κατάστασης που ζούσαμε.*»

Το σωματείο βρίσκεται δίπλα στο άτομο που φιλοξενεί όλο το 24ωρο. Έχει έναν εντατικό υποστηρικτικό μηχανισμό, γιατί η ευθύνη του ζώου συνεχίζει να είναι δική του μέχρι εκείνο να υιοθετηθεί. «*Κάποιος που δεν έχει φιλοξενήσει μπορεί να έχει κάποιο διαταγμό, αλλά είναι τέτοια η στήριξη του*

σωματείου που, ό,τι και αν προκύψει, έχεις την κατάλληλη καθοδήγηση» εξηγεί η Κατερίνα, που είναι η πρώτη φορά που φιλοξενεί. Κάποια από τα ζώα που φιλοξενούνται, εξελίσσονται σε υιοθεσίες. Η Μυρτώ εξηγεί πως πολλοί το βλέπουν εξαρχής σαν ένα βήμα για να υιοθετήσουν ένα ζώο. «Η φιλοξενία, ακόμα και αν είναι αναγκαστικά προσωρινή, είναι τέτοιο το δώρο και πάντα το λέμε στον φιλοξενητή πως εκείνος το έβγαλε το ζώο από το κλουβί».

Από τη μεριά της, η **Ελένη Δέδε**, ιδρύτρια της Dogs' Voice, μιας ΜΚΟ για την προστασία των αδέσποτων ζώων που στόχος της είναι η στήριξη φιλοζωικών οργανώσεων ούτως ώστε να προχωρήσουν σε υπεύθυνες υιοθεσίες αδέσποτων ζώων, μου εξηγεί πως είναι μέρος της φιλοσοφίας τους να μην έχουν καταφύγιο και να «τρέχουν» μόνο τις φιλοξενίες, γιατί πιστεύουν πως ένα ζώο στο κλουβί ξεχνιέται και θεωρείται «τακτοποιημένο».

Τα αδέσποτα στην Ελλάδα

Μέσα στα χρόνια, η κατάσταση με τα αδέσποτα έχει αλλάξει προς το καλύτερο, γιατί έχει εξελιχθεί η νοοτροπία της κοινωνίας, ο τρόπος που συμπεριφέρονται στα ζώα και έχει γίνει πιο αυστηρή η νομοθεσία. Αυτό δεν σημαίνει όμως πως ο πληθυσμός των αδέσποτων, που υπολογίζεται ότι ξεπερνά τα 3 εκατομμύρια, δεν είναι ένα σοβαρό ζήτημα που πρέπει να περιοριστεί.

Συγκριτικά με την Ευρώπη, τα στατιστικά και η κατάσταση με τα αδέσποτα ζώα είναι άσχημη. Η Ελένη αναφέρει πως η μείωση του πληθυσμού σκύλων σε σχέση με αυτή της γάτας πάει καλύτερα. Η Dogs' Voice τρέχει εντατικά προγράμματα στειρώσεων, σε συνεργασία

με τους δήμους, τα οποία εστιάζουν ιδιαίτερα στους σκύλους.

Θέτει όμως τον παράγοντα της αναγκαίας στειρώσης, που θα σταματούσε να διαιωνίζει το πρόβλημα του υπερπληθυσμού των ζώων συντροφιάς. Επίσης, το αρνητικό φαινόμενο ιδιοκτητών που εγκαταλείπουν στον δρόμο τα ζώα όταν περάσουν μια συγκεκριμένη ηλικία, συνεχίζει να συντηρεί και να αυξάνει τον αριθμό των αδέσποτων.

«Πρέπει και η πολιτεία να υπερασπιστεί τα ζώα και να δώσει το στίγμα. Δεν πρέπει να επαφίεται στην ευαισθητοποίηση του εκάστοτε πολίτη» λέει η Μυρτώ και σχολιάζει θετικά το νέο νομοσχέδιο για τα ζώα.

Τα ζώα που σώθηκαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου

Η Dogs' Voice, που ξεκίνησε ως πλατφόρμα για υιοθεσία αδέσποτων ζώων, πλέον έχει μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία σε ζητήματα διαχείρισης κρίσεων, ειδικά φυσικών καταστροφών. Από τις πλημμύρες στη Μάνδρα, τη φονική πυρκαγιά στο Μάτι μέχρι τις καταστροφικές πυρκαγιές σε Βόρεια Αττική και Εύβοια τον Αύγουστο, η Dogs' Voice ανέλαβε τον κεντρικό συντονισμό για να διασωθούν τα ζώα καθώς και για την παροχή κτηνιατρικής βοήθειας μετά από την καταστροφή, τις διαδικασίες επανενώσεων και υιοθεσιών. Από τις φωτιές στη Βόρεια Αττική, στον Σταθ-

μό Πυρόπληκτων Ζώων στο Γαλάτσι, που στήθηκε μέσα σε λιγότερο από 8 ώρες, πέρασαν 272 ζώα και στον δεύτερο Σταθμό στην Β' Πλαζ Βούλας, 55. Από τα ζώα που σώθηκαν, υπάρχουν 38 ζώα προς υιοθεσία. Τα υπόλοιπα, είτε επανενώθηκαν με τους ιδιοκτήτες τους είτε έχουν υιοθετηθεί. «Ήταν τεράστια η επιχείρηση, χωρίς τους εθελοντές δεν θα είχε συμβεί τίποτα. Από το Γαλάτσι πέρασαν πάνω από 3.000 εθελοντές. Ήρθαν άνθρωποι από όλες τις ηλικίες. Είχαμε νοσηλεύτρια που ήταν 82 χρονών και ήρθε να βοηθήσει» λέει η Ελένη για το επιχειρησιακό πρότζεκτ που διήρκεσε 17 μέρες.

«Δύο συμπεράσματα βγάλαμε από όλο αυτό. Πρώτον, πρέπει να τσιπάρουμε τα ζώα μας. Είναι απαράδεκτο εν έτει 2021 και ενώ είναι υποχρεωτικό, οι ιδιοκτήτες να συνεχίζουν να μη βάζουν τσιπ. Το ίδιο και για τα αδέσποτα. Αν ήταν τσιπρισμένα, δεν θα υπήρχε η ανάγκη για τον σταθμό στο Γαλάτσι. Θα είχαμε μια πολύ μικρότερη επιχείρηση να διαχειριστούμε. Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει να υπάρξει Πολιτική Προστασία για τα ζώα ή κάποιες βασικές αρχές διαχείρισης κρίσεων που θα ακολουθούνται και θα είναι στον έλεγχο της Πολιτείας. Μετά το Μάτι, αυτός είναι ο στόχος μας, έχουμε δημιουργήσει όλα τα πρωτόκολλα διαχείρισης. Είναι το πρότζεκτ της ζωής μας αυτό» καταλήγει η Ελένη.

INFO

Αν θέλετε να υιοθετήσετε ή να φιλοξενήσετε και εσείς ένα αδέσποτο ζώο, μπορείτε να επισκεφτείτε τις ιστοσελίδες dogsvoice.gr και stray.gr και να συμπληρώσετε τη φόρμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στη συνέχεια, οι οργανώσεις θα επικοινωνήσουν τηλεφωνικά μαζί σας.

Τα πάντα για το κατοικίδιό σας

Δείζουν
την αγάπη
μας

Επιδοτέλιες πάνες για το κατοικίδιό

Υγρό μανιλάκι γενικής χρήσης

Μασώμενο παστέλι για σκυλάους

Η εταιρία δραστηριοποιείται στη χονδρική πώληση προϊόντων για κατοικίδια, εξασφαλίζοντας στους πελάτες της, προϊόντα αρίστης ποιότητας που αφορούν την υγιεινή, τον καλλωπισμό και γενικά τη φροντίδα των κατοικίδιων

Pet Pet Hellas: Αθήνα ▶ 210 6252 697 - 6941 416 079 ◀ E-mail: info@pet-pet.gr ▶ www.pet-pet.gr ▶ PET PET ▶ Pet Pet

Λίγο πριν δούμε
το «*Wakatt*»
στο Φεστιβάλ
Αθηνών, ο *Serge
Aimé Coulibaly* μας
μιλά για τη δουλειά
του, την Αφρική
και το χρέος
του καλλιτέχνη
στην κοινωνία

Της ΙΩΑΝΝΑΣ
ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Σ'

έναν κόσμο που έχει γίνει στάχτη από την απληστία του ανθρώπου, μια συνάθροιση ανδρών και γυναικών αντιμάχονται μες στ' αποκαΐδια για το μοναδικό, ίσως, τρόπαιο που έχει απομείνει, ένα βουνό που ανατέλλει στο φόντο σαν χρυσός δίσκος. Σ' αυτό το δυστοπικό σκηνικό κινούνται οι χορευτές στο νέο έργο του

Σερζ Αιμέ Κουλιμπαλύ που παρουσιάζεται στην **Πειραιώς 260** στις 29 & 30 Σεπτεμβρίου, με τις άφρο-τζαζ μελωδίες που ερμηνεύει ζωντανά το τρίο του **Magic Malik** να δίνουν τον τόνο. «*Wakatt*», ο τίτλος της παράστασης, σημαίνει «Η εποχή μας» και ο Μπουρκινέζος χορογράφος, μέσα από τη σαφή αναφορά στον αδηφάγο καπιταλισμό που καταστρέφει τα πάντα στο κυνήγι του χρήματος, επιδιώκει να καταθέσει έναν προβληματισμό για το πώς μπορούμε να ζούμε μαζί.

Όταν ξεκίνησε να επεξεργάζεται αυτό το πρότζεκτ πριν από δύο χρόνια, ζώντας στις Βρυξέλλες, έβλεπε να εγείρονται στην Ευρώπη τείχη, να παγιώνονται οι αποστάσεις, να εξαπλώνεται ο εθνικισμός. «Η δουλειά μου συνδέεται πάντα με την κοινωνία, με το τι συμβαίνει γύρω μου», διευκρινίζει. Εντωμεταξύ, όμως, οι εξελίξεις αποδείχτηκαν καταιγιστικές κι απρόβλεπτες. Ενέσκηψε ο κορωνοϊός, η συνθήκη του εγκλεισμού (και η επακόλουθη ένταση της

ενδοοικογενειακής βίας), φούντωσε το κίνημα Black Lives Matter μετά τη δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ και όλη αυτή η έρευνα που είχε, ούτως ή άλλως, να κάνει με την καταπίεση και το πώς θα ανασάνουμε, μπολιάστηκε με νέα στοιχεία. Στο «*Wakatt*» δηλώνει ότι θα οσφρανθούμε τον απόηχό τους. «Υπάρχει όμως και μια πνευματική σύνδεση με την Αφρική, γιατί στην κοινωνία απ' όπου προέρχομαι, όταν η κατάσταση εξελίσσεται άσχημα, καλούμε τα πνεύματα να σπεύσουν σε βοήθεια». Μια τελετουργική παρέμβαση ώστε να αλλάξει η ροή των πραγμάτων και να γεννηθεί μια ανθρωπότητα που θα αναζητήσει το όραμα μιας νέας κοινωνίας, την ουτοπία.

Θα τα καταφέρουμε, άραγε; Ο ίδιος δεν είναι αισιόδοξος. Στη μεταβατική φάση

ΣΕΡΖ ΑΙΜΕ

Ένας Μπουρκινέζος της «Ε

που βιώνουμε, με δεδομένη την εμπειρία της Covid-19, πιστεύει ακράδαντα πως «είτε θα αλλάξουμε κάτι στη ζωή μας και τον τρόπο που ενεργούμε είτε όλα θα πάνε πάλι λάθος». Αυτή τη μεταιχμιακή συνθήκη επιδιώκει να μεταφέρει και επί σκηνής προκρίνοντας μια ελπιδοφόρα αντίσταση, εστιάζοντας στην ανθρώπινη ύπαρξη, στο ένστικτο επιβίωσης και στις προσπάθειες για τη δημιουργία ενός καλύτερου αύριο.

Στις χορογραφίες του η παράδοση και οι ρυθμοί της Αφρικής συνδιαλέγονται με τις σύγχρονες εκφράσεις της διεθνούς χορευτικής σκηνής. «Δεν είναι κάτι που σκέφτομαι όταν δημιουργώ. Συνεργάζομαι με χορευτές απ' όλο τον κόσμο που φέρουν αυτά τα στοιχεία», ξεκαθαρίζει. «Εδώ και χρόνια προσπαθώ να δημιουργήσω ένα λεξιλόγιο όπου το ανθρώπινο σώμα είναι το μυαλό. Η γλώσσα της ομά-

δας μας, του Faso Danse Théâtre, διέπεται από την αναγκαιότητα, το επειγόν, τη δυαδικότητα των συναισθημάτων στο σώμα, ενώ η έρευνά μας βασίζεται στον αυτοσχεδιασμό. Η ενασχόληση με την κοινωνία, την πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή, είναι έννοια-κλειδί για τη δουλειά μου. Εξίσου σημαντικό, όμως, είναι να μπορούν να συνδεθούν με αυτή τόσο η μητέρα μου στο Bobo Diou-Iasso όσο και οι κριτικοί στην Αθήνα, για παράδειγμα. Να μπορώ να μιλώ για το τοπικό και το μη τοπικό και να τη μοιράζομαι με όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Κάθε έργο μου είναι μια άποψη, ένας τρόπος να βλέπω τον κόσμο».

Έχοντας μεγαλώσει στην Μπουρκίνα Φάσο και αφού σπούδασε στη Γαλλία, ο Κουλιμπαλύ ζει στο Βέλγιο και ταξιδεύει ανά τον πλανήτη για τη δουλειά του. Μου μιλά για την προοπτική, πέρα από το δίπολο Ευρώπης-Αφρικής, που του άνοιξε η συνεργασία με μια ομάδα Αβοριγίνων στην Αυστραλία, για την ελευθερία που του προσφέρει η γνώση του κόσμου. «Είναι σημαντικό για μένα, προερχόμενος από αυτόν τον συγκεκριμένο τόπο, το πώς μπορώ να τροφοδοτήσω τη σύγχρονη σκηνή». Η κουβέντα έρχεται μοιραία στην Αφρική και τη δυναμική της στο σύγχρονο πολιτιστικό τοπίο και αναφέρεται στον διάλογο που έχουν ανοίξει με την ήπειρο διάσημοι χορογράφοι, όπως ο Αλέν Πλατέλ και ο Γιόζεφ Νατζ. «Νομίζω ότι φέρνει μια καινούργια ενέργεια στην παγκόσμια σκηνή της τέχνης. Στην Ευρώπη ο χορός δείχνει σημάδια κόπωσης, τα πάντα έχουν πολυχρησιμοποιηθεί και οι δημιουργοί κοιτάζουν τι γίνεται γύρω τους. Στα τέλη

της δεκαετίας του '90, η Γαλλία έφερε τον σύγχρονο χορό στις γαλλόφωνες χώρες της Αφρικής κι έτσι γεννήθηκε μια νέα γενιά χορευτών οι οποίοι άρχισαν να δημιουργούν χορογραφίες σχεδόν χωρίς να κινούνται. Σαν να σκεφτόμασταν τι μας έδινε η Ευρώπη, χωρίς όμως πραγματικά να ξανασκεφτούμε τι έχουμε να δώσουμε εμείς. Πλέον οι δημιουργοί της ηπείρου ξέρουν ότι μπορούν να εμπνευστούν από τον τόπο τους. Η αφρικανική σκηνή έχει να κάνει με την ελευθερία, είναι πιο εφευρετική, λιγότερο αλλοτριωμένη. Η κίνησή μας έχει αποαποικιοποιηθεί, όπως και η σκέψη μας».

Μεγάλωσε σε μια κοινωνία όπου δεν υφίσταται διαχωρισμός ανάμεσα στη μουσική, τον χορό, την ερμηνεία. Ο ίδιος βρέθηκε στο μονοπάτι του χορού μέσα από το θέατρο κι έχοντας ασχοληθεί ήδη με τη μουσική – διόλου τυχαία της αναγνωρίζει ισοβαρή θέση με τη χορογραφία στις παραστάσεις του. Παραδέχεται, γελώντας, ότι τον κέρδισε η τέχνη της Τερψιχόρης γιατί ήταν καλύτερος χορευτής απ' ό,τι μουσικός ή ηθοποιός. Πώς βλέπει τον ρόλο του ως καλλιτέχνης; «Έχουμε το προνόμιο να μπορούμε να μοιραζόμαστε τη δουλειά μας με το κοινό. Δεν πρέπει να το χαρμίζουμε, αλλά να βοηθήσουμε ώστε να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο, ακόμα κι αν είναι μια ουτοπική ιδέα. Αυτό με καθοδηγεί ως άνθρωπο και ως καλλιτέχνη. Να δούμε πώς μπορούμε να ενώσουμε τους ανθρώπους, πώς να τους βλέπουμε διαφορετικά, ακόμα και τους εαυτούς μας ως χορευτές από την Αφρική που δίνουμε μια παράσταση στην Αθήνα και τον τρόπο με τον οποίο οι Αθηναίοι μπορούν να συνδεθούν μαζί μας και να καταλάβουμε ότι έχουμε κοινά προβλήματα». **A**

ΚΟΥΛΙΜΠΑΛΥ

«Εποχής μας» στο Φεστιβάλ Αθηνών

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ
ΠΟΛΩΝΟΣ
ΣΥΝΘΕΤΗΣ
ΚΑΙ ΟΙ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ
ΑΓΙΟΙ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ
(panikoval500@gmail.com)

Ο ΖΒΙΓΝΙΕΨ ΠΡΕΙΣΝΕΡ

μιλάει για τη μουσική του στον «Άνθρωπο του Θεού»

Ηταινία «Ο Άνθρωπος του Θεού» της Yelena Poponíc, με τον Άρη Σερβετάλη να υποδύεται τον «σύγχρονο άγιο» Νεκτάριο, συγκίνησε το ελληνικό κοινό και γέμισε τις αίθουσες όπου προβαλλόταν. Μία συγκινητική ιστορία ενός «καλού ανθρώπου» ήρθε θεραπευτικά για τη διάθεση και τα άγχη της φετινής χρονιάς, την ίδια ώρα που «τερωμένοι» και δημιουργοί κάθε είδους εξαγριώνουν έναν όχλο που ωρύεται εναντίον της μάσκας, εναντίον του εμβολίου, εναντίον των μικροτσιπ. Η αγριότητα και ο τυφλός φανατισμός, ο φόβος και η προκατάληψη μπροστά στην ανάγκη του κόσμου για «θεραπεία». Για γαλήνη της ψυχής.

Η ανάταση, η πνευματικότητα, η ενουαισθηση, η συγκίνηση είναι, άλλωστε, στοιχεία που βρίσκει κανείς στις κινηματογραφικές μουσικές του μεγάλου Πολωνού συνθέτη Zbigniew Preisner που, και αυτή τη φορά, έδωσε με τη μουσική του στον «Άνθρωπο του Θεού» — ένα έργο που μπορεί να σταθεί και μόνο του, πέραν της ταινίας. Με στοιχεία ελληνικής μουσικής, με κανονάκια και βυζαντινή χορωδία, με τη συναρπαστική ερμηνεία της αγαπημένης μας Lisa Gerrard και τη στέρεα γραμμή της μελωδίας του Preisner, το έργο συγκινεί και σε βοηθάει να στήσεις τη δική σου ιστορία για τους δικούς άγιους, όποιοι κι αν είναι αυτοί. Ζήτησα με χαρά μια συνέντευξη με τον Zbigniew Preisner.

— Ποιες ήταν οι πρώτες σας σκέψεις όταν αποφασίσατε να γράψετε τη μουσική για τον «Άνθρωπο του Θεού»; Με ενέπνευσε η προσωπικότητα του Νεκταρίου ο οποίος έκανε καλές πράξεις σε όλη του τη ζωή και έγινε άγιος. Ο «Άνθρωπος του Θεού» είναι μία ιστορία ενός εξαιρετικού προσώπου.

— Είσατε θρήσκος σαν άτομο; Όχι, δεν είμαι. Πιστεύω όντως στην Πρόνοια αλλά δεν πιστεύω πολύ στον θεσμό, κυρίως της καθολικής εκκλησίας, για την οποία κάθε λίγο και λιγάκι μαθαίνουμε άσχημα πράγματα. Δεν είναι ένα παράδειγμα που αξίζει να το ακολουθείς.

— Τι πιστεύετε για τους «άγιους της μοντέρνας εποχής» όπως ο Άγιος Νεκτάριος και ο Padre Pio; Είναι από την ανάγκη των ανθρώπων να πιστέψουν σε θαύματα; «Μη βεβηλώνετε την αγιοσύνη γιατί

τη χρειαζόμαστε την αγιοσύνη». Οι άνθρωποι χρειάζονται πρότυπους ρόλους για να ακολουθήσουν, όπως ο Άγιος Νεκτάριος, ο Πατέρας Πίο ή η Μητέρα Τερέζα της Καλκούτας, αλλά η ιερότητα επαληθεύεται με τον χρόνο. Στην περίπτωση του Αγίου Νεκταρίου ο χρόνος δουλεύει καλά για αυτόν.

— Πώς νιώθετε για τη βυζαντινή μουσική; Σας επηρέασε καθόλου στη δουλειά σας; Για πολύ καιρό ήμουν γοητευμένος από τη βυζαντινή χορωδιακή μουσική αλλά δεν μου είχε δοθεί η ευκαιρία να συνθέσω για μία τέτοια χορωδία. Ο «Άνθρωπος του Θεού» μου έδωσε αυτή την ευκαιρία και είμαι πολύ χαρούμενος για αυτό.

— Εμπεριέχει το soundtrack και στοιχεία της ελληνικής μουσικής; Και με ποιον τρόπο; Συνέθεσα ένα μέρος της μουσικής για τα κανονάκια που έπαιξε ο Πάνος Δημη-

τρακόπουλος. Ελπίζω να κατάφερα να αποδώσω το πνεύμα της ελληνικής μουσικής.

— Πώς δουλέψατε με τη σκηνοθέτιδα Yelena Poponíc; Γράψατε μουσική πριν από το φιλμ ή συνθέσατε επάνω στις γυρισμένες σκηνές; Φυσικά διάβασα το σενάριο και συναντηθήκαμε με τη Yelena για να συζητήσουμε για την ταινία, πώς θα την κάνουμε, και όταν το φιλμ γυρίστηκε συνέθεσα όλη τη μουσική. Η χορωδία και τα κανονάκια ηχογραφήθηκαν στο Στούντιο Sierra στην Αθήνα, τα υπόλοιπα τα ηχογράφησα στην Πολωνία και τα μίξαρα στο δικό μου στούντιο. Ήταν μία πολύ ικανοποιητική συνεργασία, η Yelena είναι σπουδαία σκηνοθέτιδα και νιώθει τη μουσική τέλεια.

— Έχετε εδραιώσει μία μακρά και θαυμάσια συνεργασία με τη Lisa Gerrard... Η Lisa Gerrard είναι μία εξαιρετική καλλιτέχνη. Η συνεργασία μαζί της είναι μεγάλη ευχαρίστηση. Είναι δημιουργική και καταπληκτική σαν άνθρωπος. Κατανοούμε ο ένας τον άλλο ακόμα και σε μακρινή απόσταση. Εγώ έγραφα τις συνθέσεις από τη Ρόδο και η Lisa ηχογραφούσε τη φωνή στην Αυστραλία. Δουλεύουμε συχνά με αυτόν τον τρόπο, είμαστε πολύ κοντινοί φίλοι.

— Και η αναπόφευκτη ερώτηση για τον Kristof Kieslowsky: σε μία προηγούμενη συνέντευξη μου είχατε πει ότι ήσασταν σαν οικογένεια. Έχετε συναντήσει ένα παρόμοιο αίσθημα σε κάποια από τις συνεργασίες σας; Έχω στενή σχέση σχεδόν με τον καθένα από όσους έχω συνεργαστεί αλλά φυσικά η σχέση που είχα με τον Kieslowski είναι δύσκολο να ξαναυπάρξει. Κάναμε μαζί 17 ταινίες, γνωριζόμασταν 12 χρόνια, μιλούσαμε την ίδια γλώσσα και καταλαβαίναμε ο ένας τον άλλο ιδανικά

όχι μόνο σε καλλιτεχνικό επίπεδο αλλά και στην προσωπική μας ζωή. Είχα όμως πολύ στενή σχέση και με τον Hector Babenco. Είμαι χαρούμενος που έχω στενή σχέση με τον Fernando Trueba και τώρα έχω αυτήν τη σπουδαία συνεργασία με τη Yelena Poponíc.

— Έχει η πανδημία της covid-19 επηρεάσει τη δημιουργικότητά σας, τη ζωή σας σαν καλλιτέχνη και τον τρόπο που βλέπετε τον κόσμο; Καταρχάς είχα κορωνοϊό και ήταν μία δύσκολη εμπειρία, ακόμα έχω πρόβλημα με τα αυτιά μου. Φυσικά έκανα το εμβόλιο όταν επετράπη και πιστεύω ότι είναι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπιστεί η πανδημία. Πρέπει να εμπιστευόμαστε την επιστήμη. Από άποψη χρόνου μπορώ να πω ότι αυτό το διάλειμμα είχε καλά αποτελέσματα για μένα, είχα τον χρόνο να σκεφτώ για το μέλλον, τη ζωή, και να κατεβάσω λίγο τους ρυθμούς μου αντί να τρέχω από τη μία πτήση στην άλλη για να προλάβω να κάνω ταινίες, συναυλίες, ηχογραφήσεις.

— Τι σας δίνει πνευματικότητα σε αυτή την περίοδο της ζωής σας; Δεν είμαι πνευματικός σαν άτομο. Η ζωή είναι πνευματικότητα και απολαμβάνω τη ζωή μου, ειδικά στο αγαπημένο μου νησί, τη Ρόδο.

— Ποια είναι τα επόμενα σχέδιά σας; Μουσική για νέα ταινία; Συναυλίες; Ένα νέο άλμπουμ; Πρόκειται να πετάξω για Μεξικό για τη συναυλία «Κοντσέρτο για τον Φίλο μου» και τώρα δουλεύω επάνω σε ένα νέο άλμπουμ με την Lisa Gerrard. Το μέλλον είναι έτοιμο, οπότε περιμένω.

* Το «Requiem for My Friend» είναι το πρώτο μη-κινηματογραφικό έργο του Preisner προς τιμή του φίλου του, σκηνοθέτη Krzysztof Kieslowski ο οποίος έχει φύγει από τη ζωή. Α

MR
BESS BESS
BANG BANG
BANG BANG

ή πιο απλά:
το μοναδικό κείμενο
για τον **James Bond**
που θα χρειαστεί να
διαβάσετε φέτος

Του ΣΠΗΛΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

60 ταινίες Bond μέσα σε 60 χρόνια και η πολλαπλή αναβληθείσα πρεμιέρα του «No Time To Die» έχει πλέον αναχθεί σε κινηματογραφική κυκλοφορία-σύμβολο της επιστροφής στην κανονικότητα, έπειτα από αναβολές 18 μηνών λόγω της πανδημίας.

Δυστυχώς η κανονικότητα αργεί ακόμα, αλλά η 25η ταινία Bond είναι εδώ, έστω αργοπορημένη. Και γι' αυτό θα βαρεθείτε να διαβάζετε και να ακούτε τα πάντα, ενδιαφέροντα και μη, για το πιο επιτυχημένο κινηματογραφικό franchise στην ιστορία. Για να μη χάνετε χρόνο, παρακάτω συγκεντρώσαμε όλα όσα έχει νόημα να σας απασχολήσουν – εκτός από την ίδια την ταινία!

Δίγη ιστορία

Ο Ian Fleming (1908-1964) θεωρείται ο μεγαλύτερος στιλίστας των spy novels που έβγαλε ποτέ η Μεγάλη Βρετανία – όχι ο καλύτερος, αλλά σίγουρα ο πιο εμβληματικός.

Έχοντας συναρπαστικές εμπειρίες ως απόφοιτος του Ίτον (από όπου έχουν αποφοιτήσει οι περισσότεροι πρωθυπουργοί στο Ηνωμένο Βασίλειο), δημοσιογράφος του Reuters, χρηματιστής, διευθυντής Εξωτερικών Ειδήσεων στους Sunday Times, αλλά πάνω από όλα στέλεχος της Υπηρεσίας Πληροφοριών του Βασιλικού Ναυτικού κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Fleming ήταν μάστορας στο να παρακολουθεί και να καταγράφει – η δράση δεν ήταν γι' αυτόν πεδίο, αλλά αντικείμενο.

Όλα άλλαξαν όταν το 1953 εξέδωσε το πρώτο του μυθιστόρημα με τίτλο «Casino Royale», με πρωταγωνιστή τον Μυστικό Πράκτορα 007, κατά κόσμον James Bond. Σε αυτόν προσέδωσε μερικές από τις αρετές που χαρακτήριζαν τον ίδιο (ψύχραιμος, φλεγματικός, πονηρός, με καυστικό, ενίοτε σεξιστικό χιούμορ, αγάπη για την πατρίδα του και πολύ... γερό ποτήρι) συν κάμποσες που θα ήθελε να τον χαρακτηρίζουν (ασυναγώνιστος στη μάχη σώμα με σώμα, γοητευτικός, ακαταμάχητος γυναικάς, αθλητικός και πάντοτε πρόθυμος να ρισκάρει τα πάντα).

Από τότε και μέχρι τον θάνατό του το 1964, ο Fleming μιγχαίριζε στο κοινό μία νουβέλα 007 τον χρόνο, όλες γραμμένες στην έπαυλή του στην Τζαμάικα, γνωστή ως Golden Eye.

Παρόλο που οι «σοβαροί» λογοτέχνες ποτέ δεν αναγνώρισαν τον Fleming ως μια σημαντική πένη με βαρύτητα, η επιτυχία των βιβλίων του δεν

οφείλεται μόνον στις ταινίες – εξάλλου η πρώτη εξ αυτών εμφανίστηκε μόλις το 1962, δύο χρόνια πριν τον θάνατό του από καρδιακή προσβολή σε ηλικία 56 ετών. Τα τελευταία του λόγια ήταν η απολογία του προς τους συνοδούς νοσηλευτές του νοσοκομειακού οχήματος που τον μετέφερε: «Να με συγχωρείτε που σας αναστάτωσα. Ειλικρινά, δεν καταλαβαίνω πώς καταφέρνετε και οδηγείτε τόσο γρήγορα στους δρόμους με τέτοια κίνηση που υπάρχει πια στις μέρες μας»... Φλεγματικός μέχρι το τέλος!

Ουμπέρτο Έκο: Κι όμως ήταν ορκισμένος θαυμαστής του Bond!

Σύμφωνα με τον Ουμπέρτο Έκο, όλες οι περιπέτειες του James Bond βασίζονται σε εννέα βασικές κινήσεις.

Κίνηση πρώτη: Ο Μ, επικεφαλής της Υπηρεσίας Μ16, αναθέτει μία αποστολή στον Bond.

Κίνηση δεύτερη: Ο κακός εμφανίζεται απέναντι στον Bond – ο ίδιος ή τα αποτελέσματα των πράξεών του.

Κίνηση τρίτη: Ο Bond συστήνεται, πάντοτε με στιλ, στον κακό.

Κίνηση τέταρτη: Βλέπουμε το κορίτσι Bond.

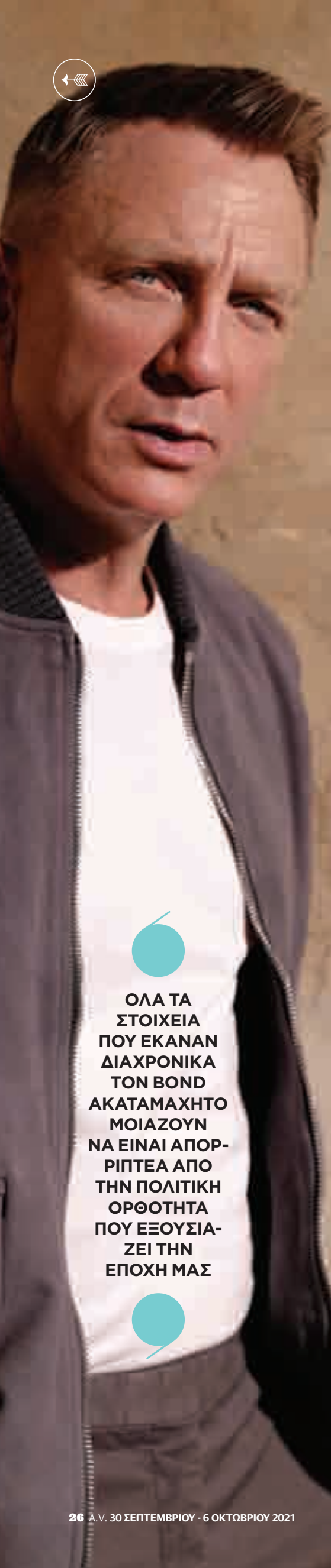
Κίνηση πέμπτη: Ο Bond ασχολείται με το κορίτσι, είτε ξεκινώντας τη διαδικασία της αποπλάνησης είτε μπαίνοντας απευθείας στο «ψητό».

Κίνηση έκτη: Ο κακός αιχμαλωτίζει τον Bond – συχνά και το κορίτσι, είτε μαζί και τους δύο είτε εκ περιτροπής.

Κίνηση έβδομη: Ο κακός βασανίζει τον Bond – και ενίοτε υπόσχεται ότι θα βασανίσει και το κορίτσι.

Κίνηση όγδοη: Ο Bond σκοτώνει τον κακό – ή τους στενούς συνεργάτες του ή έστω εξασφαλίζει έμμεσα τον αφανισμό τους.

**ΟΛΑ ΤΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ
ΤΟΝ BOND
ΑΚΑΤΑΜΑΧΗΤΟ
ΜΟΙΑΖΟΥΝ
ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΡ-
ΡΙΠΤΕΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΟΡΘΟΤΗΤΑ
ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑ-
ΖΕΙ ΤΗΝ
ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ**

Κίνηση ένατη: Ο Bond, αν και ταλαιπωρημένος από την περιπέτεια, ξανασυναντάει το κορίτσι, ολοκληρώνει την αποπλάνηση, αλλά είναι σαφές ότι το κοινό τους μέλλον θα είναι πολύ σύντομο.

Όλα τα παραπάνω φαίνονται υπερβολικά απλοϊκά και ξεπερασμένα, αλλά η φόρμουλα αυτή άντεξε πολλές παραλλαγές, πολλές δεκαετίες, και κατάφερε να ανανεώνει το κοινό για τουλάχιστον τρεις διαφορετικές γενιές. Φυσικά, τα πάντα έχουν αλλάξει από τις αρχές της δεκαετίας του '50 που γράφτηκαν οι πρώτες περιπέτειες: τότε η Βρετανία είχε ακόμα την (ψευδ)αίσθηση της παγκόσμιας αυτοκρατορίας, ο Ψυχρός Πόλεμος ήταν μία πραγματικότητα, η κατασκοπεία και οι διπλοί πράκτορες ζούσαν τπ... χρυσή εποχή τους, ενώ η πολιτική ορθότητα δεν υπήρχε καν ως όρος κι έτσι ο ήρωας μπορούσε να είναι όσο σεξιστής, σνομπ, ρατσιστής, βίαιος, αδίστακτος, κυνικός και αδιάφορος για τους πάντες γύρω του ήθελε. Σήμερα όμως;

007 το 2027;

Σήμερα, πρακτικά, το franchise βρίσκεται στο μηδέν.

Πρώτον, δεν υπάρχει ηθοποιός για την επόμενη ταινία Bond. Ο Daniel Craig κλείνει σε λίγο τα 54 και έχει ήδη ανακοινώσει την –αυτονόητη– αποχώρησή του. Αντικαταστάτης, ακόμα και αν έχει βρεθεί, δεν θα ανακοινωθεί μέχρι η ταινία να κλείσει τον κύκλο της στις αίθουσες παγκοσμίως, καθώς η κυρία Barbara Broccoli, ο άνθρωπος δηλαδή που κρατάει το brand «Bond» στα χέρια της και θα πάρει την τελική απόφαση, έχει ξεκαθαρίσει ότι «μπορείς να είσαι ερωτευμένη με έναν Bond κάθε φορά – για την ώρα αυτός ο ένας είναι ο Daniel. Όταν θα “κάνει η σκόνη” του “No Time To Die” θα δούμε ποιον θα επιλέξουμε. Και έχουμε αποφασίσει ότι, ναι, δεν αποκλείεται να μην είναι λευκός. Ναι, δεν αποκλείεται να μην είναι Βρετανός ή έστω προερχόμενος από την Κοινοπολιτεία. Αλλά, όχι, αποκλείεται να είναι γυναίκα, όπως έχει ακουστεί!».

Δεύτερον, εδώ και χρόνια δεν υπάρχει πλέον υλικό του Fleming που να έχει μείνει ανεκμετάλλευτο – άρα, κάθε σενάριο θα είναι πρωτότυπο χωρίς να μπορεί να βασίζεται σε κάποια από τις παλιές ιστορίες, εκτός αν βρεθεί ένας πολύ ταιλαντούχος και ανατρεπτικός σεναριογράφος (κάτι, όμως, που δεν έχουμε δει πολλές φορές, είναι αλήθεια, σε ταινία Bond).

Τρίτον, όλα τα στοιχεία που έκαναν διαχρονικά τον Bond ακαταμάχητο μοιάζουν να είναι απορριπτά από την πολιτική ορθότητα που εξουσιάζει την εποχή μας. Μπορεί να αφήνει σεξιστικά υπονοούμενα ο Bond; Ασφαλώς όχι. Μπορεί να συμπεριφέρεται υπεροπτικά απέναντι σε εθνικόκλητες που δεν ανήκουν στην Κοινοπολιτεία ή, έστω, την Αμερική; Με τίποτα! Μπορεί να καννίζει, να πίνει, να τζογάρει; Μα, τι role model είναι αυτό για τα... παιδιά μας; Μπορεί να είναι ο Bond που ξέραμε; Δυστυχώς... μάλλον όχι!

Τέταρτον, όλα τα υπόλοιπα που είχαν εμπορικό νόημα πλέον φαντάζουν περιττές πολυτέλειες. Ποιος θεατής κάτω των 35 ετών θα νοιαστεί για

το ποια μάρκα σαμπάνια παραγγέλλει ο Bond; Τι αυτοκίνητο οδηγεί, τι ρολόι φοράει, ποιος του ράβει τα κοστούμια, ποιος του σχεδιάζει τα παπούτσια, ποιος συνθέτης αναλαμβάνει το score. Και, ακόμα χειρότερα, έχει αλήθεια πλέον καμία σημασία ποιος τραγουδάει το θέμα των τίτλων της αρχής; Η, θυμάστε εσείς τις τελευταίες δεκαετίες ποιο Bond girl έκανε πραγματικά αίσθηση ή είδε την καριέρα του να απογειώνεται μετά την εμφάνισή της δίπλα στον 007;

Οι καιροί έχουν αλλάξει δραματικά και ο Bond ήδη έχει αντέξει περισσότερο από όσο ίσως θα ήταν λογικό. Επειδή, βέβαια, το franchise (το τρίτο πιο επιτυχημένο όλων των εποχών μετά τη Marvel και τα «Star Wars») έχει μία δυναμική δισεκατομμυρίων δολαρίων (ρωτήστε και τον Jeff Bezos του Amazon, που αποφάσισε να εξαγοράσει το ιστορικό στούντιο της MGM ώστε να απλώσει τα επιχειρηματικά του δίκτυα και στην κινηματογραφική βιομηχανία, με βασικό κριτήριο ότι η MGM, πέρα από 4.000 ταινίες και 17.000 επεισόδια τηλεοπτικών σειρών, έχει τα δικαιώματα χρήσης του 007 λογοτύπου – για το οποίο μάλιστα, τα 8,45 δις δολάρια που στοιχισε το deal εξασφαλίζει στους νέους ιδιοκτήτες μόλις το 50% των δικαιωμάτων: το υπόλοιπο ανήκει στην προαναφερθείσα κυρία Broccoli, ενώ δεν έχει κανένα λόγο, βάσει συμβολαίου, στην επιλογή των ηθοποιών!), δεν πρόκειται να σβήσει έτσι απλά. Αλλά πρέπει να απαντήσει πρώτα πολλά ερωτήματα καταλυτικής σημασίας προτού επιλέξει ηθοποιούς, σκηνοθέτες, σεναριακές ιδέες, τόπους γυρισμάτων και στρατηγική κατεύθυνση. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε το εξής: οι καλύτερες ταινίες Bond είναι αυτές που συνοψίζουν τα trends της εποχής τους και απλά επενδύουν πάνω στη μοναδικότητα του ήρωά τους. Αν αμφιβάλλετε, θυμηθείτε το τραγικό «Moonraker» του 1979 – πολύ απλά κανείς δεν θέλει να βλέπει τον Bond να πυροβολεί με laser και στολή αστροναύτη, ακόμα και αν σκίζει το «Star Wars» στο box office.

Connery ή Moore;

Φυσικά, κείμενο για τον Bond χωρίς να απαντά στο διαχρονικό ερώτημα «ποιος ήταν ο καλύτερος 007 στην ιστορία» είναι σαν μαρτίνι δίχως ελιά, οπότε ασφαλώς και θα το απαντήσουμε εδώ – προσοχή, ακολουθεί αντιλαϊκή άποψη!

Ο καλύτερος Bond ήταν ο Sean Connery – ήταν όντως; Τότε γιατί ο Ian Fleming όταν τον είδε πρώτη φορά στα γυρίσματα αναφώνησε «τι δουλειά έχει αυτός ο άξεστος μικροαστός κασκάντερ με τον ήρωά μου»; Επίσης, μην ξεχνάμε πως ο Sean Connery ήταν ο πρώτος – δεν είχε να συγκριθεί με κανέναν, παρά μόνο με την ιδέα που είχαν φτιάξει στο μυαλό τους οι φανατικοί αναγνώστες των πρώτων μυθιστορημάτων.

Ο καλύτερος Bond ήταν ο Roger Moore – αν είχε πάρει το ρόλο 10 χρόνια νωρίτερα, πολύ πιθανό και να ήταν – καθόλου τυχαία, τον ήθελε αρχικά οι παραγωγοί, αλλά δεσμευόταν, τότε, με συμβόλαιο για την τηλεοπτική σειρά «Ο Άγιος». Όταν πήρε τον ρόλο το 1973, ήταν με διαφορά ο πιο πωλημένος Bond, δεν μπορούσε να κάνει ούτε το πιο απλό stunt μόνος του και, όταν αποχώρησε,

είχε φτάσει, σκανδαλωδώς 58 ετών!

Ο καλύτερος Bond ήταν ο George Lazenby – εδώ πολλοί θα γελάσουν, η αλήθεια όμως είναι ότι ο Αυστραλός ηθοποιός/μοντέλο ήταν με διαφορά ο πιο αθλητικός από κάθε άλλον Bond στην ιστορία, έκανε μόνος του τα περισσότερα stunts, έπαιξε σε μία από τις καλύτερες ταινίες του franchise, υποδύθηκε έναν Bond πιο ανθρώπινο από ποτέ (κάνει πρόταση γάμου, κλαίει, πράγματα ανήκουστα για τον υπερηρώτα μας) και πέρασε στην ιστορία ως ο άνθρωπος που είπε «όχι» σε ένα πλουσιοπάροχο συμβόλαιο επειδή «βαριόταν τα ίδια και τα ίδια».

Ο καλύτερος Bond ήταν ο Timothy Dalton – εξαιρετικός ηθοποιός σαιξπηρικού υπόβαθρου, τα κατάφερε αρκετά καλά στην πρώτη του ταινία, ατύχησε στη δεύτερη, αλλά το πέρασμά του από τον ρόλο συνοψίζεται στην πολύ εύστοχη φράση του: «Οι μισοί προτιμούν τον Connery και οι άλλοι μισοί τον Moore. Αν τους ενώσεις, όμως, όλοι τους απεχθάνονται εμένα!»

Ο καλύτερος Bond ήταν ο Peirce Bronsan – ναι, πέτυχε μερικά από τα χειρότερα σενάρια που έχουν γραφτεί ποτέ, πλην όμως ας θυμηθούμε πως, όταν παρέλαβε τον 007, όλα έμοιαζαν χαμένα από χέρι: ο κόσμος ήθελε ήρωες σύγχρονους, ικανούς να υποστηρίξουν video games και όχι νουβέλες. Ο Ψυχρός Πόλεμος είχε τελειώσει και οι τυπικοί κακοί από την Ανατολική Ευρώπη δεν υφίσταντο πλέον.

Η έννοια «κατάσκοπος» έμοιαζε τόσο παρωχημένη όσο η έννοια «υπαρκτός σοσιαλισμός» και βασικά κανείς δεν καιγόταν να ξαναδεί άλλη μία Bond ταινία. Και όμως, χάρη στον Bronsan είδαμε άλλες τέσσερις. Και ακόμα και στις μέτριες εξ αυτών, ο Bronsan ήταν υποδειγματικός από κάθε άποψη: γοητευτικός, αθλητικός, πειστικός, σχετικά ανθρώπινος, στιβαρός, μοντέρνος αλλά και κλασικός. Ο τέλειος Bond για την εποχιακή 1995-2002 και, πιθανότατα, ο λόγος που το franchise επιβίωσε και μπήκε δυναμικά στον 21ο αιώνα.

Ο καλύτερος Bond ήταν ο Daniel Craig – να με συγχωρούν οι οπαδοί του (κυρίως είτε γυναίκες που για κάποιο μυστήριο λόγο τον βρίσκουν sexy είτε κριτικοί που καταλαβαίνουν ότι πάνε κόντρα στο ρεύμα όταν τον ανακηρύσσουν καλύτερο όλων), αλλά εδώ δεν μιλάμε απλά για τον χειρότερο Bond. Μιλάμε για τον πλέον ακατάλληλο.

Ήταν καλές οι ταινίες; Ναι, σχεδόν όλες εξαιρετικές – αφενός γιατί το budget ήταν υψηλότερα από ποτέ, αφετέρου διότι επιστρατεύτηκαν οι καλύτεροι σκηνοθέτες, ακριβώς γιατί η έλλειψη star power του πρωταγωνιστή γεννούσε ανασφάλεια!

Μα δεν ήταν κακός ο Craig – όχι, ασφαλώς δεν ήταν. Ήταν ένα εξαιρετικός action hero που ανταγωνίστηκε επιτυχώς τους Jack Reacher, Jason Bourne & XXX και είναι ένας ηθοποιός με ικανότητες. Απλά δεν ήταν ποτέ Bond. Οποιος δεν το καταλαβαίνει αυτό μάλλον δεν έχει δει τις ταινίες, δεν έχει διαβάσει τα βιβλία, δεν έχει μελετήσει την κουλτούρα – δικαίωμά του. Απλά η άποψή του δεν έχει βαρύτητα.

Νικητής: Peirce Bronsan

Bond facts

- Υπολογίζεται ότι ένας στους πέντε κατοίκους του πλανήτη γη έχει δει έστω μία Bond ταινία στη ζωή του
- Το 1964, το πιο επιτυχημένο παιδικό παιχνίδι σε πωλήσεις στη Μεγάλη Βρετανία ήταν μία μινιατούρα της Aston Martin DB5, όπως εμφανιζόταν στην ταινία «Goldfinger»
- Μετά το θάνατο του Ian Fleming, περισσότερα από 35 μυθιστορήματα με ήρωα τον James Bond εκδόθηκαν, όλα με την έγκριση του Fleming Estate. Τα περισσότερα τα έγραψε ο John Gardner (16),

- τα δύο πιο πρόσφατα ο Anthony Horowitz.
- Στην πρώτη δημοπρασία του οίκου Christie's, το 1998, αποκλειστικά με είδη (ρούχα, πόστερ, παιχνίδια, props) Bond, τα έσοδα από συλλέκτες από κάθε γωνιά του κόσμου ξεπέρασαν το μισό εκατομμύριο λίρες!
- Το 1999, η MGM είχε ήδη εισπράξει 100 εκατομμύρια δολάρια από το «The World Is Not Enough» πριν καν προβληθεί η ταινία – όλα ήταν έσοδα από τοποθετήσεις επωνύμων προϊόντων!
- Ένας από τους κορυφαίους συγγραφείς αστυνομικής λογοτεχνί-

- ας, ο πολύς Raymond Chandler, είχε δηλώσει: «Ο Bond αντιπροσωπεύει όλα όσα θέλει να είναι κάθε άντρας».
- Μόνον μέχρι το 2012, 4.662 σφαίρες είχαν στραφεί προς τον Bond από τα όπλα των εχθρών του. Καμία δεν τον σκότωσε. Αντίθετα, ο ίδιος ο μυστικός πράκτορας της MI6 έχει εξοντώσει 597 αντιπάλους του – με το «No Time To Die» θα σπάσει το φράγμα των 600!
- Λαμβάνοντας υπόψιν τον πληθωρισμό τα τελευταία 60 χρόνια, η πιο επιτυχημένη Bond ταινία ήταν το «Thunderball» (1965), με εισπράξεις, σε σημερινά δεδομένα, λίγο

- κάτω από 600 εκατομμύρια δολάρια!
- Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ John F. Kennedy δήλωνε μέγας φαν των βιβλίων. Ως εκ τούτου, είχε κανονιστεί μία ειδική προβολή της ταινίας «From Russia With Love» στον Λευκό Οίκο στις 21 Νοεμβρίου του 1963. Ήταν η τελευταία ταινία που είδε στη ζωή του – την επόμενη μέρα δολοφονήθηκε στο Ντάλας.
- Η Aston Martin έχει δηλώσει πως ο Daniel Craig μπορεί ανά πάσα στιγμή να ζητήσει οποιοδήποτε μοντέλο αυτοκινήτου της για να πάει οπουδήποτε, χωρίς καμία χρέωση. 🇦

© GREG WILLIAMS/DAN JARJAC LLC/MGM

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Η συλλογή adidas x007 είναι διαθέσιμη στο [adidas.gr](https://www.adidas.gr), ενώ η νέα ταινία James Bond «No Time To Die» έκανε πρεμιέρα στην Ελλάδα στις 29/9. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε το [adidas.gr/james_bond](https://www.adidas.gr/james_bond).

Adidas X 007

Ο Τζέιμς Μποντ εμπνέει για τα νέα exclusive Ultra BOOST running παπούτσια

▶ Με την ευκαιρία της κυκλοφορίας της νέας ταινίας **James Bond «No Time To Die»**, η **adidas** λανσάρει μια exclusive **Ultra Boost** συλλογή εμπνευσμένη από τον διάσημο βρετανό πράκτορα.

Ένα running παπούτσι που μπορεί να σε συνοδέψει στις μεγαλύτερες περιπέτειες, χάρη στην ενδιάμεση σόλα BOOST με επιστροφή ενέργειας και τις 007 λεπτομέρειες.

5 ελληνικά brands με μεταξωτά μαντήλια

Georgia Nicodemou

Η Γεωργία Νικοδήμου δημιουργεί στον υπολογιστή μαξιμαλιστικά σχέδια πλούσια σε χρώμα και συμβολισμούς και στη συνέχεια τα μετατρέπει σε εντυπωσιακά μαντήλια τα οποία τυπώνει σε εργοστάσιο μεταξιοῦ. Πρόσφατα δημιούργησε και μια limited edition συλλογή εμπνευσμένη από τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση.

→ www.georgianicodemou.com

m.k.e. textiles

Η Μαγδαληνή Κλειώ Ευταξιοπούλου σχεδιάζει μερικά από τα αγαπημένα μας αξεσουάρ. Ανάμεσά τους είναι τα μεταξωτά φουλάρια με χρώματα και λεπτομέρειες που μας ταξιδεύουν, τότε στα πάρτι των παιδικών μας χρόνων, τότε στην παρθένα φύση της Πελοποννήσου, τότε στο αστικό καλοκαίρι της Αθήνας.

→ www.mketextiles.com

MANTILITY

Λιγότερο brand και περισσότερο on line gallery μεταξωτών μαντηλιών είναι το Mantility και πίσω από την ιδέα κρύβεται η Βασιλική-Ζαφειρία Υψηλάντη. Εδώ θα βρεις πολλά σχέδια που δημιουργούνται από καλλιτέχνες με διαφορετικό ύφος, στυλ και τεχνοτροπία. Το πιο ενδιαφέρον είναι ότι κάθε σχέδιο διατίθεται σε περιορισμένα αντίγραφα με την υπογραφή του καλλιτέχνη, οπότε θα φοράς ουσιαστικά ένα μεταξωτό έργο τέχνης.

→ www.mantility.com

Grecian Chic

Η Έλενα Ζουρνατζή έχει ένα πολύ ιδιαίτερο και χαρακτηριστικό στυλ που κάνει τα φουλάρια της αμέσως αναγνωρίσιμα. Στη σελίδα της θα βρεις μεγάλη ποικιλία σε είδη φουλαριών – τετράγωνα, μεγάλα, twillys – με τρομερά χρώματα και φιγούρες. Με έμπνευση την ελληνική ιστορία, κουλτούρα και φυσική ομορφιά, η Έλενα δημιουργεί μεταξωτά φουλάρια που διηγούνται ιστορίες.

→ www.grecianchic.gr

Zografos

«Ηθελα να δημιουργήσω κάτι που θα δώσει κάποιος ως δώρο και να συμβολίζει την Ελλάδα, την παράδοση, την αγάπη, την αφοσίωση, την πίστη», έχει πει στο LOOKmag η σχεδιάστρια και δημιουργός του brand, Έλενα Ζωγράφου. Παστέλ χρώματα, συμβολικά μοτίβα και απαλό μετάνι είναι τα χαρακτηριστικά των μαντηλιών της, ενώ έμπνευσή της αποτελούν τα μουσεία και η πλούσια ιστορία της Ελλάδας.

→ zografosconcept.com

-ΕΛΕΝΗ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ

YSL
Παλέτα σκιών

H&M
Πλεκτός γιακάς με φερμουάρ €14,99

APIVITA
Έλαιο προσώπου ημέρας €37

SWATCH
Ρολόι Crossing Over Yellow and Black Lines, σειρά Swatch x Jose Santos, €140

BOBBI BROWN
Ενυδατικό balm για τα χείλη, σειρά Bobbi Brown x Ulla Johnson, €37

KARL LAGERFELD
Φούστα €295

ISABEL MARANT
Γυαλιά οράσεως με σχέδιο ταρταρούγα

SWAROVSKI
Δαχτυλίδι κοκτέιλ Lucent €280

CARPISA
Γυναικεία τσάντα €39,95

H&M
Μπότες από συνθετικό δέρμα €49,90

TEZENIS
Βαμβακερό κολάν €21,99

THE BODY SHOP
Ενυδατικό βούτυρο σώματος με Satsuma €16

ECOALF
Νεσσερ €19,90

CALZEDONIA
Κοντές κάλτσες €3,95/ζευγάρι

Να δανείζεσαι πάντα από απαισιόδοξους. Δεν τα περιμένουν ποτέ πίσω.
- Ανώνυμος

CITY GUIDE

Συπριέν Κατσαρής

30 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΡΟ

4 πιάνο στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

**Βακαρέλης, Κατσαρής,
Λαζαρίδης και Γουάστωρ**
σε ένα σπάνιο ρεσιτάλ
με ευφάνταστες
μεταγραφές διάσημων
μουσικών έργων
για τέσσερα πιάνο

ΦΩΤΟ: WILLY DE JONGE

Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης

Αχιλλέας Γουάστωρ

Πάννης Βακαρέλης

ΦΩΤΟ: VANGELIS PATSIALOS

Η περίφημη *Εισαγωγή* από τον «Ταχκούζερ» του Ρίχαρντ Βάγκνερ, το *Κοντσέρτο αρ. 1 σε μι μείζονα, Η άνοιξη* από τις «Τέσσερις εποχές» του Αντόνιο Βιβάλντι,

η «Φαντασία Κάρμεν» του Ζωρζ Μπιζέ, το «Εμβρατήριο Ράκοτσι» του Φραντς Λιστ και η σουίτα μπαλέτου «Αλέξης Ζορμπάς» του Μίκη Θεοδωράκη σε ευφάνταστες μεταγραφές για τέσσερα πιάνο: Είναι από τα ραντεβού που δεν χάνουμε η συναυλία του δημοφιλούς κύκλου Μεγάλοι Ερμηνευτές στις 6 Οκτωβρίου, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τα 30 χρόνια του Μεγάρου. Όχι μόνο γιατί θα έχουμε τη δυνατότητα να απολαύσουμε κοσμαγάπητα έργα του συμφωνικού και οπερατικού ρεπερτορίου σε ευφάνταστες μεταγραφές για πιάνο, αλλά και γιατί επί σκηνής θα συναντηθούν τέσσερις εξέχοντες σολίστ: ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Μεγάρου Γιάννης Βακαρέλης, ο πιανίστας και συνθέτης Συπριέν Κατσαρής, ο συνθέτης και παιδαγωγός Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης και ο πολύπλευρος Αχιλλέας Γουάστωρ.

Τη βραδιά κλείνει το «Μπολερό» του Μωρίς Ραβέλ (σε μεταγραφή του Ζακ Ντριγιόν), που χορογράφησε με μινιμαλιστική και ταυτόχρονα ρομαντική διάθεση ο Κωνσταντίνος Ρήγος για το Μπαλέτο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Μια υπόμνηση: Το «μπολερό» ήταν αρχικά ένας δραματικός και τεχνικά απαιτητικός χορός της Ισπανίας του 18ου αιώνα, με καστανιέτες.

INFO

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Τετάρτη 6 Οκτωβρίου, στις 20.30.
Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης, Βασ. Σοφίας &
Κόκκαλη. Εισιτήρια: 210 7282333, megaron.gr
και σε όλα τα καταστήματα Public

Η ΑΘΗΝΑ ΠΙΝΕΙ ΚΑΦΕ ΜΕ ΠΑΘΟΣ

Ο κόκκος που όλοι λατρεύουμε

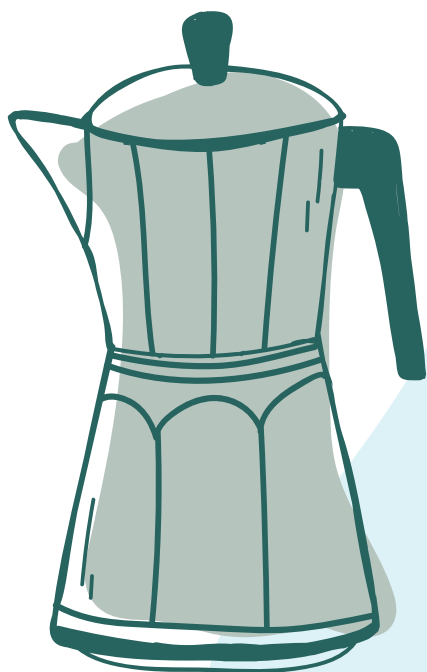
Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Ο εσπρέσο είναι άμεσος, έρχεται μπροστά σου, τον πίνεις, τελείωσε. Για τον φίλτρου περιμένεις 2-3 λεπτά και αλλάζει γεύση την ώρα που τον πίνεις, τα μάτια σου ακολουθούν

τις στροφές της γαλατιέρας καθώς σχηματίζεται η τουλίπα στον καπουτσίνο σου και μετράς τις φουσκάλες στο καϊμάκι του βαρύ ελληνικού σου. Όποιος κι αν είναι ο αγαπημένος σου από τους παραπάνω καφέδες, το πιθανότερο είναι πως δεν φεύγεις απ' το σπίτι το πρωί χωρίς μια πρώτη δόση. Κι αν ανήκεις στην κατηγορία των coffee aficionados, όπως εμείς στην ATHENS VOICE, θα διασχίσεις μερικά τετράγωνα παραπάνω για να βρεις τον ιδανικό στο πιο ενημερωμένο specialty coffee shop. Δεν θα κουραστείς να ψάχνεις, εξειδικευμένα καφέ και καφεκοπτεία που έχουν ανακλύξει τον «κόκκο» σε αντικείμενο λατρείας ξεφυτρώνουν συνέχεια στα στενά της Αθήνας. Οι καφεκόπτες και οι «καφετζήδες» –που κατά πάσα πιθανότητα έχουν σαρώσει σε διεθνείς σχετικούς διαγωνισμούς– απαντούν στις απορίες σου «από πού προέρχεται αυτός ο καφές, σε ποια κατηγορία ανήκει σαν ποιότητα, τι γευστικά χαρακτηριστικά θα βγάλει». Σου δίνουν και οδηγίες για να παρασκευάσεις τον τέλειο... «60 γραμμάρια αλεσμένου καφέ για κάθε λίτρο νερό ή πιο απλά 1,5 κουταλιά της σούπας για κάθε κούπα καφέ». Χάρη σε αυτούς γίνεσαι κι εσύ δειλά-δειλά ένας μικρός ειδήμων και με το πέρασμα του χρόνου είσαι σε θέση να αντιλαμβάνεσαι διαφορετικά χαρακτηριστικά απ' ό,τι έχεις συνηθίσει. Ξεχωρίζεις τα έντονα φρουτώδη στοιχεία, την υψηλή γλυκύτητα και την οξύτητα ταυτόχρονα στη γεύση, τις νότες κακάο, ξηρών καρπών και βανίλιας. Κλείνεις τα μάτια και ξετυλίγεται μπροστά σου ολόκληρο το ταξίδι ενός κόκκου που καβουρδίζεται, αλέθεται, αναδεύεται με καυτό νερό και απελευθερώνει κάθε άρωμά του πριν φτάσει σταγόνα-σταγόνα στο φλιτζάνι σου και γουλιά-γουλιά στο στόμα σου. Συγχαρητήρια! Το ρόφημα που κάνει τις μεγαλύτερες πωλήσεις στη χώρα έγινε επίσημα το φετίχ σου, όπως τα εκλεκτά κρασιά και τα bourbons στους wine and spirits enthusiasts ή το τσάι στους Ιάπωνες. Πόσο ενημερωμένος είσαι όμως; Παρακάτω συγκεντρώσαμε τάσεις, ονόματα, διευθύνσεις και τα πιο ενδιαφέροντα fun facts που πρέπει να ξέρεις για το αγαπημένο ρόφημα. ►

Ο πρώτος πολυχώρος γευσιγνωσίας καφέ

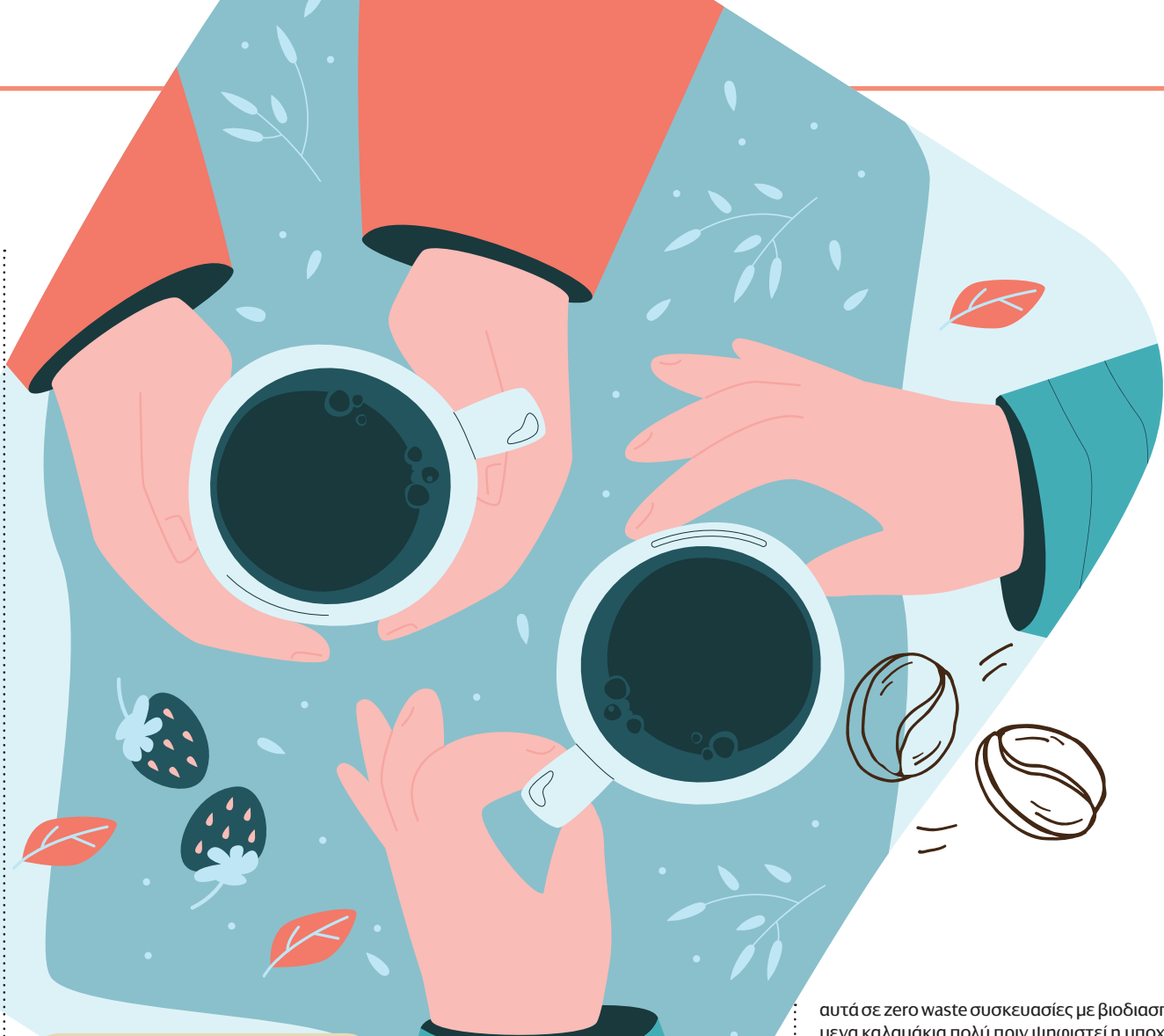
Η οδός Κουσιανόφρου, λίγα στενά πίσω από τη γέφυρα της Κατεχάκη, έχει λόγους να ακουστεί περισσότερο μια και φιλοξενεί το **Create**. Εκεί θα συναντήσεις τον φημισμένο Στέφανο Δωματιώτη, ίσως έναν από τους πιο γνωστούς ανθρώπους στον χώρο του καφέ σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Σε έναν μίνιμαλ χώρο 2 ορόφων απλώνονται 3 espresso bars, 3 brew bars, ένα mini roasting corner, πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα και μία ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα για events γευσιγνωσίας και cuppings. Στο Create μπορεί κανείς να μάθει να φτιάχνει σωστά τον αγαπημένο του εσπρέσο, καπουτσινό και φίλτρου για το σπίτι του με οικιακές συσκευές, να εκπαιδευτεί μέσα από σεμινάρια μπαρίστα πάνω στα βασικά αλλά και σε πιο εξεζητημένες τεχνικές, στο latte art ή σε μεθόδους brewing.

Cold brew σε κουτάκι αναψυκτικού για τον δρόμο

Η μεγαλύτερη τάση του καλοκαιριού ο παγωμένος καφές, aka cold brew, συνήθως σερβίρεται με πολλά παγάκια σε κοντό ποτήρι, όπως το ουίσκι. Κάποιος που δεν γνωρίζει αρχικά το μπερδεύει με το παγωμένο τσάι καθώς το κάπως διαυγές σώμα του το κάνει να μοιάζει με αφέψημα, όμως η πρώτη γουλιά διαλύει τις παρεξηγήσεις ακόμα και στον πιο δύσπιστο. Ο χρόνος του immersion, η παραμονή του καφέ μέσα στο νερό δηλαδή –περίπου στις 12 ώρες–, καθορίζει την τελική ένταση του ροφήματος. Το **LOT51** (Παπαδιαμαντοπούλου 24B, Ιλίσια) είναι ένα αντιπροσωπευτικό μέρος για δοκιμή. Εκεί, ο cold brew, που είναι specialty καφές της εταιρείας Area 51, σερβίρεται σε κουτάκι αναψυκτικού «ready to drink» από τη δικιά τους μονάδα εμφιάλωσης, είναι στα 230 ml (σχεδόν 2 μερίδες) με διάρκεια ζωής 2 μήνες. Ισορροπημένα γλυκός, με γεύση σοκολάτας, ξηρών καρπών και καραμέλα, με επίγευση ελαφρά φρουτώδη.

Ο vegan και ο καφές του

Όλο και περισσότεροι Αθηναίοι ασπάζονται τα trends υγιεινής διατροφής που εξαπλώνονται από τους Healthy foodiests και Vegan food bloggers. Ο καφές δεν θα μπορούσε να μην επηρεαστεί και να μην γεννηθεί μια εναλλακτική λύση για όσους αναζητούν vegetarian εκδοχές του cappuccino ή του latte τους ή για όσους έχουν δυσανεξία στη λακτόζη. Το **Motiv Athens** (Εμμανουήλ Μπενάκη 20) ανέκαθεν προωθούσε τους specialty καφέδες με κρέμες φυτικής προέλευσης και υποκατάστατα γάλακτος, όπως γάλα αμυγδάλου και σόγιας, γάλα βρώμης, φυτικά γάλατα από πρωτεΐνη αρακά (Sproud), και non latte coffees, όπως matca latte με σιρόπι αγαύης. Όλα

5 ΛΟΓΟΙ

ΠΟΥ ΑΓΑΠΑΜΕ ΤΟΝ ΚΑΦΕ

Πάνω από 1 δισ. άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη ξεκινάνε την ημέρα τους με έναν καφέ. Na γιατί...

Ζεσταίνει την ψυχή Όταν πίνουμε καφέ αισθανόμαστε καλύτερα από την κατανάλωση σχεδόν οποιουδήποτε άλλου ροφήματος ή ποτού.

Μας βοηθάει να ξεκινήσουμε τη μέρα μας Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ένα φλιτζάνι καφέ το πρωί κάνει τα πράγματα πιο εύκολα. Η περιεκτικότητα του καφέ σε καφεΐνη είναι υπεύθυνη για να μας ενεργοποιήσει και η μυρωδιά του ξυπνά τις αισθήσεις.

Οι άνθρωποι συνδέονται γύρω του Το φαγητό και το ποτό σε όλο τον κόσμο δημιουργούν εμπειρίες. Ο καφές είναι από τα πιο δυνατά παραδείγματα αυτού του φαινομένου που φέρνει τους ανθρώπους κοντά και έχει δημιουργήσει τη δική του κουλτούρα.

Ταιριάζει με πολλά τρόφιμα και γεύματα Μπορούμε να πιούμε καφέ με πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό και επιδόρπιο και αυτό συμβαίνει επειδή ο καφές συνδυάζεται καλά σχεδόν με τα πάντα. Ανεξάρτητα από την ώρα, πάντα είναι η κατάλληλη στιγμή για ένα φλιτζάνι καφέ.

Διατίθεται σε μεγάλη ποικιλία Υπάρχουν πραγματικά τόσος πολλοί τύποι καφέ και μέθοδοι παρασκευής του. Κάθε ποικιλία έχει τη δική της σειρά ελκυστικών χαρακτηριστικών, όρεξη να έχεις να δοκιμάζεις.

αυτά σε zero waste συσκευασίες με βιοδιασώσιμα καλαμάκια πολύ πριν ψηφιστεί η υποχρεωτική χρήση τους.

Καφές, μία (και) γυναικεία υπόθεση

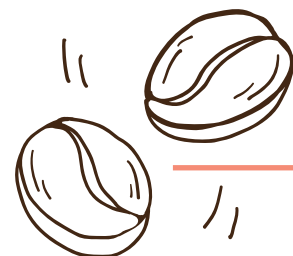
Μια πρόσφατη είδηση στα εγχώρια πράγματα του καφέ είναι η άφιξη του **Café Femenino Greece** (Λεωφ. Κηφισίας 324) με καφέδες από γυναίκες παραγωγούς που καλλιεργούν υψηλής ποιότητας καφέ Arabica σε αυξημένα υψόμετρα και γυναικείους συνεταιρισμούς από εννέα διαφορετικές χώρες (Κολομβία, Περού, Βολιβία, Ινδονησία, Βραζιλία, Νικαράγουα, Γουατεμάλα, Αγιο Δομίνικο, Ρουάντα). Το Café Femenino Foundation δημιουργήθηκε το 2003 από γυναίκες στο Περού, οι οποίες έχουν όραμα να αναδείξουν τον σημαντικό ρόλο των γυναικών καλλιεργητών στη βιομηχανία του καφέ. Το dna του καφέ υπάρχει και στις Ελληνίδες καθώς η δικιά μας Ειρήνη Δασκαλοπούλου, της οποίας το όνομα έχει συνδεθεί με το Taf, είναι η πρώτη γυναίκα που κέρδισε το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Barista 2020.

Φεστιβάλ με άρωμα καφέ

Baristi και λάτρες του καφέ, προμηθευτικές και παραγωγικές εταιρίες καφέ, παρελαύνουν στο open air festival του καφέ στην Τεχνόπολη από 25 έως 27 Σεπτεμβρίου (μόλις προχτές τελείωσε η 5η του διοργάνωση, αν το έχασες κράτα την πληροφορία για του χρόνου). Πάνω από 70 επαγγελματίες παρουσιάζουν τη φιλοσοφία τους και το προϊόν τους σε ανθρώπους του χώρου αλλά και σε απλούς καταναλωτές. Το **Athens Coffee Festival** φιλοδοξεί να συμβάλει στην εξέλιξη της κουλτούρας του καφέ στη χώρα μας και να αφήσει το δικό του στίγμα στο σύγχρονο τοπίο της καφεστίασης.

Καφές και shopping

Τα concept stores, μια φιλοσοφία shopping που ήρθε από το εξωτερικό, αποτελούν τάση στον τρόπο που ψωνίζουμε και στην Αθήνα. Ορισμένα από αυτά παντρεύουν το clothing, τη διακόσμηση εσωτερικού χώρου, το performance, το healthy living, το shopping φυτών με τον καλό

Για μία εβδομάδα

EXOTIC

Hondura

στην τιμή του special Arabica!

Μάθε περισσότερα για την Ονδούρα μέσω των Social Media μας και πάρε μέρος σε μοναδικούς διαγωνισμούς!

Από την 01 Οκτωβρίου έως και τις 08 Οκτωβρίου, ο πελάτης αποκτά δικαίωμα στην αγορά οποιουδήποτε είδους καφέ με το χαρμάνι Exotic Hondura, στην τιμή του ίδιου είδους καφέ με το χαρμάνι Special Arabica. Η προσφορά ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί να συνδυαστεί με άλλες ειδικές τιμές ή προσφορές και μπορεί να ανακληθεί χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση.

COFFEE FACTS

Ενδιαφέροντα στοιχεία και στατιστικές σχετικά για την αγορά του καφέ

- Η αγορά του καφέ οδηγείται κυρίως από την Ευρώπη. Η αγορά της Ασίας είναι μεγάλη σε όγκο, αλλά το τσάι έχει μεγαλύτερη ζήτηση.
- Οι νέες μορφές καφέ, όπως οι κάψουλες για κατανάλωση στο σπίτι, γίνονται δημοφιλείς στο κοινό ειδικά στη Βόρεια Αμερική και τη Δυτική Ευρώπη αφού επιτρέπουν την παρασκευή καλού καφέ στην άνεση του σπιτιού, σε λιγότερο χρόνο.
- 54% των ενηλίκων σε όλο τον κόσμο πίνει καφέ καθημερινά.
- Το 65% της κατανάλωσης του γίνεται το πρωί.
- Ο decaf καφές δεν είναι χωρίς

- καφεΐνη, αν και έχει πολύ λιγότερα από 80 έως 100 mg καφεΐνης σε ένα φλιτζάνι κανονικού καφέ, συνήθως περιέχει 2 mg καφεΐνης.
- 40% της παραγωγής καφέ προέρχεται από τη Βραζιλία – παγκόσμιος ηγέτης στην παραγωγή καφέ, μια θέση που κατέχει από το 1840, με περισσότερα από 10.000 μίλια φυτειών καφέ.
- Ο cappuccino πήρε το όνομά του από το χρώμα των ρούχων που φορούσε μια τάξη μοναχών στην Ιταλία.
- Ο καφές, το φιστικοβούτυρο και τα τριαντάφυλλα είναι οι τρεις πιο αναγνωρίσιμες μυρω-

- διές στην Αμερική.
- Περίπου το 35% των καταναλωτών καφέ συνήθως πίνουν «μαύρο» καφέ, χωρίς γάλα και ζάχαρη. Το υπόλοιπο 65% προτιμά να γλυκαίνει το ρόφημα με ζάχαρη ή υποκατάστατα ή να προσθέσει αντίστοιχα γάλα ή υποκατάστατα.
- Το 48% των millennials καταναλώνει «gourmet» καφέ, περισσότερο από όλες τις άλλες ηλικιακές ομάδες.
- Ένα φυτό καφέ μπορεί να ζήσει έως 100 χρόνια, ωστόσο συνήθως ζουν 40-50 χρόνια κατά μέσο όρο όταν φροντίζονται σωστά.

καφέ λειτουργώντας ως coffee shops παράλληλα. Ενδεικτικά αναφέρουμε το **Plegma Coffee 'n Living** (Ευφράνορος 10, Παγκράτι) για καφέ και έκθεση interior design, το **Minu** (Σαρρή 50, Ψυρρή) με βιολογικό καφέ, φυτά εσωτερικού χώρου και παχύφυτα και το **The Makers Athens** (Πραξιτέλους 37) για vegan lattes και ψώνια από t-shirts μέχρι πανέμορφες και εντελώς διαφορετικές ποδιές εργασίας.

την ένταση), bourbon, ουίσκι και χειροποίητο σιρόπι μελιού. **Μαργαρίτα** με αλάτι από καφέ και σιρόπι από κασκάρα (σάρκα φρούτου του καφέ). Το **MarTiki** μας με ρούμι έχει επίγευση από καφέ της Αιθιοπίας, αλλά και η **Coffee Beer** μας είναι με espresso, σιρόπι μπίρας, ουίσκι και ρούμι αρωματισμένο από ανανά. Στα non alcohol φυσικά **Espresso Tonic** ή χυμό λεμονιού με κασκάρα και ανθρακούχο».

Τα καφέ-κοκτέιλς που έγιναν τάση

Early drinks και cocktails με καφέ είναι η πρόταση του **Rabbit Punch** (Ευφράνορος 40, Παγκράτι) και ακολουθεί την τάση που δοξάζεται με τρέλα στα πιο ενημερωμένα μπαρ του κόσμου. Ο συνδιοκτήτης και κάτοχος παγκόσμιου τίτλου σε διαγωνισμό κοκτέιλ με καφέ, Μιχάλης Δημητρακόπουλος μοιράζεται μαζί μας κάποια ποτά που μπορεί να λατρέψει ένας coffee and spirits lover. «Παρασκευάζουμε **Coffee Negroni** με cold brew που χρησιμοποιούμε μέσα στη συνταγή για να πετύχουμε μια ελαφριά επίγευση στον καφέ. **Almond milky way**, ένα κοκτέιλ με φρυτικό γάλα, cold brew ή εσπρέσο (ανάλογα με τις προτιμήσεις του πελάτη ως προς

Εκεί που η Κένυα συναντά την Ικαρία

Στο **Δέντρο του Καφέ**, το καφεκοπτείο των Εξαρχείων (Χαριλάου Τρικούπη 89), μπορεί κανείς να βρει μεγάλη ποικιλία σε χύμα ή συσκευασμένους καφέδες από Κένυα, Αιθιοπία, Γουατεμάλα, Τανζανία, Κόστα Ρίκα, Κολομβία, αλλά και κακάο, τσάγια, καθώς και πολλά παραδοσιακά προϊόντα από την Ικαρία όπως, βότανα μέλι ή μαρμελάδες. Μπορείς, εννοείται, να πάρεις για το σπίτι το χαρμάνι που προτιμάς, ή να αγοράσεις κούπες και φλιτζάνια.●

ART COFFEE SHOP

Νέα άφιξη στην Πετρούπολη με εξαιρετικό καφέ και σύγχρονη αισθητική

Ένας υπέροχος cozy χώρος, με φιλόξενους ανθρώπους, που δίνουν προσοχή σε κάθε λεπτομέρεια. Εδώ θα ξεκινήσετε ιδανικά την ημέρα σας με κάποιον από τους μονοποικιλιακούς καφέδες που φέρνει το Art Coffee Shop, κατά κύριο λόγο από τη Βραζιλία, αλλά πάντα υπάρχουν και κάποιες quest ποικιλίες οι οποίες εναλλάσσονται κάθε δύο τρεις εβδομάδες. Σημαντικό: Εξαιρετικής ποιότητας καφέδες αλλά και value for money, καθώς η τιμή είναι ίδια είτε απολαύσετε τον καφέ σας στο κατάστημα, είτε τον πάρετε take away.

Όπως είπαμε, οι άνθρωποι του Art Coffee Shop δίνουν προσοχή σε κάθε λεπτομέρεια, που σημαίνει πως ό,τι και να δοκιμάσετε θα είναι ιδιαίτερο. Ο κατάλογος περιλαμβάνει ροφήματα, σαν την εξαιρετική χειροποίητη λεμονάδα που ανάλογα με την εποχή έχει και διαφορετικά φρούτα για να είναι πιο αρωματική, πεντανόστιμες πίτες που φτιάχνονται στην κουζίνα του, σάντουιτς, healthy επιλογές, αλλά και κλασικά αμερικανικά γλυκά. Στην ίδια εποχική φιλοσοφία κινείται και ο κατάλογος των κοκτέιλ, τα οποία φτιάχνονται από ελληνικά αποστάγματα, όπως παλαιωμένα τσίπουρα και ελληνικά τζιν, ενώ αποκλειστικά από ελληνικές μικροζυθοποιίες έρχονται οι μπίρες. Θα το βρείτε ανοιχτά τις καθημερινές 06.30-21.00, Σάββατα 07.00-19.00 και Κυριακές 09.00-17.00.

● **Πετρούπολη, Περικλέους 100, 2105029690, www.artcoffeeshop.gr, Fb: [artcoffeeshop2020](https://www.facebook.com/artcoffeeshop2020), Insta: [artcoffeeshop2020](https://www.instagram.com/artcoffeeshop2020)**

Νόστιμα νέα στην καρδιά της Αθήνας

Βολική για να διασκεύς, ραντζέβου με συνεργάτες, φίλους, αγαπημένα πρόσωπα αν βρεθής κενό με το αυτοκίνητο, την περιτοαίζουν αρκετά πάρκινγκ αφού. Αντι για να δουλεύεις με το laptop σου και να μην είσαι τμήμα τμήμα με τα ψηλάνα τραπεζία, Φιλική για να διαβάσεις ένα βιβλίο ή να τα πεις με τον εαυτό σου.

Πάνω στα νέα πεζοδρόμια της Ίνα και Βιθοσφαινας, μετά τις πρόσφατες εργασίες του Δήμου Αθηναίων, η **Εφημερίδα ΑΘΗ** υποδέχεται το φρεϊτικό κτηνόνησρο με μερικές νέες προτεινόμενες γειώσεις, με εζυμνα bumper stickers και διακριτικά paste υψς στους τοίχους της, με ζωστά καρτοελα ενάντια στην αβεβαιότητα της επαχής.

Ειτε θέλεις να ξεκινήσεις τη μέρα σου στις 7 το πρωί με έναν κοφέ είτε να την πος παρακάμει με κάποιον από τα Super Bowls που προσφέρει, έχεες νόστιμους ενδοασμούς. Τι θα έλεγες για ένα «Happy Day»; Έχεες μιστό μόνο για αυγά: Δοκίμασε Scrambled Eggs με αβγόκάντο σε φρυγανισμένο ψωμάκι.

Με ακόμα μεγαλύτερη κουζίνα πια και με έμφραση σε «έιτλους» υψίλης διατροφικής αξίας, μπορεί να γίνει η επόμενη στάση σου για ένα smoothie αν έχεες βγει για περπάτημα ή για ένα veggie burger αν είσαι σε φρέσχο δίαιτα αλλά δεν θέλεις να γίνεις ερημτικός, με επιλογή σε κωριάτικο ή bruschetta βουσι. Για αυτακρατορικές απολαύσεις, το Thuffe Royal είναι το burger που συγκεντρώνει τα μεγαλύτερα ποσότητα όσμωφιλίας. Κι αν είσαι αθεράπευτα γλυκό τιλόσρο το παρτίσρο σουιμιλέ σοκολάτας της είναι πάντα εκεί, με ραντίγι, πρλίνα φρουντοϊκιά και παγωτό βανίλια Μαγαδοκόρης.

Οι DJs εναστρέφουν στα decks για να σου κρατήσουν μουσική συντροφιά κι άκι να σου πάρουν τα αυτιά, τα παιδιά στο bar σου ετοιμαζουν από σπιτική λεμονόδα μέχρι εκλεκτικά κοκτέιλ, η Αθήνα βρίσκειται ξανά σε ένα μέρος που κάθε χρόνο γίνεται πιο ενδιαφέρον.

Βιθοσφαινας 9 & Ίνα 6, 2103648077,
Fb: EfimeridaATH, Insta: efimerida

SIR TEN

Υπέροχος καφές και λαχταριστό brunch στο καινούργιο στέκι του Παγκρατίου

Εδώ και λίγους μήνες η Εμπεδοκλέους ξυπνάει από το ασύγκριτο άρωμα του καφέ που φύτρωσε στη χώρα των Maya. Το SIR TEN, το καινούργιο hot στέκι στο Παγκράτι, σεβρίζει ένα μοναδικό χαρμάνι από τη Γουατεμάλα με νότες καραμέλας, σοκολάτας και φρέσκιας φράουλας, ικανό να αλλάξει τα πρωινά σου... ειδικά αν το συνδυάσεις με το λαχταριστό brunch (σ.σ. με τίποτα μη χάσεις το φανταστικό bagel με κατσικίσιο τυρί, σπανάκι σοτέ και scrambled eggs!). Το SIR TEN μοιάζει με ανήσυχο bar της Νέας Υόρκης, πράγ-

μα που σημαίνει ότι όσο η μέρα προχωρά, εκτός από το brunch (το οποίο σεβίζεται καθημερινά 10.00-16.00) θα ανακαλύψεις πολλά ακόμη ενδιαφέροντα πράγματα. Μπορείς, για παράδειγμα, να βρεις τη θέση σου στη δεκάμετρη μπάρα για να πιεις το ποτό σου ή κάποιο από τα ξακουστά signature cocktail, δοκιμάζοντας παράλληλα αναπάντεχα νόστιμα πιάτα όπως γαρίδες tempura, ζουμερά tacos και ceviche. Μπορείς, όμως, και να ανέβεις στον πρώτο όροφο για να συναντήσεις την boutique του ελληνικού brand ρούχων ESAI και να ζήσεις μια αυθεντική shop in shop experience! Συχνά μάλιστα, εδώ θα πραγματοποιούνται after brunch events με bazaar συλλογών του ESAI και μουσική από DJs. Μπορείς να μάθεις περισσότερα για αυτά μέσα από τις σελίδες του SIR TEN σε Facebook και Instagram.

● Εμπεδοκλέους 34, Παγκράτι, 2107520462, Facebook: SIR TEN Athens, Instagram: @sir_ten_athens

MOTIV

Ο καφές του Motiv είναι το κίνητρο για να ξεκινήσεις τη μέρα σου

Καθημερινά στη Φειδίου και Εμ. Μπενάκη γωνία η ομάδα του Motiv περιμένει πίσω από τον industrial πάγκο να διηγηθεί με χαμόγελο στους απανταχού coffee lovers την περιπετειώδη διαδρομή κάθε ποικιλίας καφέ που θέλουν να δοκιμάσουν, από τη φάρμα του μέχρι την κατάληξη του στο φλιτζάνι. Οι baristi έχουν δημιουργήσει μια απίστευτα φιλική σχέση με τους θαμώνες και τους περαστικούς, αυτό άλλωστε είναι που θέλει κι ο κόσμος, πέρα από έναν καλό καφέ. Μιλώντας όμως για καλό καφέ, το βασικό χαρμάνι του Motiv προέρχεται από Βραζιλία, Γουατεμάλα και Νικαράγουα, δίνει καλά με το γάλα, πετυχαίνει στο φρέντο, είναι κάπως πιο σοκολατένιο

και πιο στρογγυλό. Φιλοξενεί όμως και ιδιαίτερους καφέδες μοναδικής προέλευσης όπως από την Κένυα της ποικιλίας SL34 honey process, με αρώματα που θυμίζουν δαμάσκηνο, Cola και σύκο. Στο retail corner μπορείς να τους βρεις σε σακουλάκια των 250γρ. Το χρώμα της ετικέτας επιλέγεται με βάση το κυρίαρχο γευστικό χαρακτηριστικό του κάθε καφέ που φιλοξενείται στο Motiv, και όπως μπορεί να δει κανείς το ράφι είναι γεμάτο χρώματα, αρώματα και γεύσεις. Εκτός από specialty coffee που θα απολαύσεις έξω στα τραπεζάκια ή take away, μπορείς να δοκιμάσεις non coffee latte με εναλλακτικά γάλατα, π.χ. γάλα από πρωτεΐνη αρακί για όσους είναι vegan. (Ζήτησε το matcha latte ή το pink με βάση το dragon fruit που φτιάχνεται με σιρόπι αγαύης.) Και επειδή μερικές φορές θέλουμε κάτι να συνοδεύει τον καφέ μας, το vegan banana bread, τα ζεστά κρουασάν, τα χειροποίητα cookies αλλά και οι υγιεινές σαλάτες είναι κάποιες μόνο από τις επιλογές του Motiv για ένα ολοκληρωμένο πρωινό.

● Εμμανουήλ Μπενάκη 20, 2103810899, Facebook: Motiv, Instagram: motivathens

Στο παράλληλο σύμπαν ενός μαγαζιού-θρύλου της Δυτικής Αθήνας

Λίγα λεπτά από το Περιστέρι και την Πετρούπολη, σε ένα καταπράσινο ύψωμα εντός του Πάρκου Ειρήνης στο Καματερό, μισή ώρα από το κέντρο της Αθήνας και μόλις 1 χιλιόμετρο από την έξοδο της Αττικής οδού (έξοδος 6) στέκει επιβλητικά ο πολυώροφος Attalos Café, ένα διακριτικά πολυτελές μαγαζί, διάσημο (και) για την πανοραμική του θέα, από τον Άγιο Στέφανο ως το λιμάνι του Πειραιά και τον Σαρωνικό.

Όπως προδιαθέτει και το όνομά του (σ.σ. Ατταλος, θρυλικός βασιλιάς της Περγάμου) ετοιμάσου να περάσεις βασιλικά. Εδώ η αίσθηση του χρόνου εξαφανίζεται: το Attalos Café είναι μια ολοκληρωμένη all day πρόταση, καθώς από το πρωί έως αργά το βράδυ διαθέτει μια μαγεία που ξεμυαλίζει όλα τα γούστα, όλων των ηλικιών, όλες τις ώρες της ημέρας. Σε έναν χώρο τριών επιπέδων, όπου το ένα θυμίζει κατάστρωμα, το άλλο νησιωτική αυλή και λίγο παραπέρα θυμίζει χαγιάτι σε πέτρινο αρχοντικό, ο καφές και το brunch γίνονται μια ξεχωριστή εμπειρία. Εκτός από όλες τις εκδοχές του café, με την υπογραφή illy και την προετοιμασία από άριστα εκπαιδευμένους μπαρίστας, εκείνο που δεν πρέπει να χάσεις με τίποτα είναι το brunch, καθημερινά 10.00-15.00. Μιλάμε για πιάτα που αφενός κάνουν το Instagram να κοκκινίζει, αφετέρου η γεύση είναι αντάξια, και παραπάνω, των προσδοκιών της άρτιας εμφάνισής τους. Στο μενού του πρωινού, λοιπόν, θα βρει κανείς πέρα από τις κλασικές εκδοχές των πιάτων με αυγά, και πιο υγιεινές προτάσεις αλλά και άλλες, πιο αναπάντεχες, που πρέπει να ανακαλύψεις. Αν είσαι γονιός, να ξέρεις ότι εντός του χώρου υπάρχει και περιφραγμένη παιδική χαρά!

Στο Attalos Café η απεραντοσύνη της θέας, η καθαρότητα της ατμόσφαιρας, η επαφή με τη φύση, οι λιτές γραμμές του ντεκόρ, η προσεκτικά επιλεγμένη μουσική από djs, σε προδιαθέτουν να χαλαρώσεις προστατευμένος από τη βαβούρα της πόλης και να νιώσεις για λίγο άρχοντας στο ιδιωτικό σου βασίλειο.

● Πάρκο Ειρήνης, Καματερό, 2102389009,
www.attaloscfe.gr, FB: @Attalos.net,
Insta: attaloscfebar

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΦΙΛΤΡΟ

Το Πατησιώτικο στέκι με την αύρα της παλιάς Αθήνας

Στον Άγιο Ελευθέριο, σε μια μικρή γειτονιά που αρνείται πεισματικά να γίνει «πιάτσα», στο παραδοσιακό καφενείο όπου κάποτε συναντούσες τον Άκη Πάνου ή τη Σωτηρία Μπέλλου (όπως μας εκμυστηρεύεται ο ιδιοκτήτης Λάμπρος) σήμερα στεγάζεται Το Μαγικό Φίλτρο. Στο ισόγειο μιας παλιάς τριώροφης κατοικίας, το αγαπημένο αυτό καφέ-μπαρ των Πατησίων υποδέχεται εδώ και 13 χρόνια όλους εκείνους που θέλουν να απολαύσουν τον καφέ ή το ποτό τους σε ένα ξεχωριστό περιβάλλον, με αύρα παλιάς Αθήνας και «μυρωδιά» γειτονιάς.

Ανοιχτό από τις 8 το πρωί, σερβίρει αρωματικό καφέ, τσάι, φυσικούς χυμούς και σοκολάτες, αλλά και ζουμερά μπέργκερ, μοναδικό club sandwich, pancakes με χει-

ροποίτες μαρμελάδες, λαχταριστή πίτσα, ευφάνταστα πλατώ, τρομερές ομελέτες κι άλλα πολλά, έως αργά το βράδυ.

Ο χώρος μέσα, αρκετά ατμοσφαιρικός, με κόκκινες και πράσινες αποχρώσεις στο φωτισμό και στη διακόσμηση. Έξω απλώνεται μια κουκλίστικη αυλή, από την οποία μπορείς να διακρίνεις τη θέα από το παλιό, ψηλό φουγάρο και το εγκαταλελειμμένο, τσιμεντένιο κτίριο του ιστορικού εργοστασίου κουμπιών Ναθαναήλ.

Εδώ μπορείς να απολαύσεις (από Παρασκευή έως Κυριακή) το brunch που επιμελείται ο ίδιος ο Λάμπρος με μπόλικο μεράκι και φαντασία. Α, και να το συνδυάσεις οπωσδήποτε με τα signature Aperitivi του, για μια ολοκληρωμένη εμπειρία γεύσης. Οι μουσικές κινούνται σε χαλαρούς, κυρίως, ρυθμούς που ενθαρρύνουν τις παρεϊστικές κουβέντες – σκεφτείτε κινηματογραφικά soundtrack, χαλαρά ροκ περάσματα, latin και ωραίες διασκευές. Στο Μαγικό Φίλτρο, εκεί που δεν το περιμένεις, βρίσκεις αυτό το «κάτι» που θα σου φτιάξει τη μέρα!

● Κωνσταντίνου Καβάφη 19 & Παγανέλη, Άγιος Ελευθέριος, Πατίσια, 2108311551, Fb: Το Μαγικό Φίλτρο, Insta: to_magiko_filtro

BOND CAFFEE

Υπέροχος καφές σε ατέλειωτο κήπο

Φαντάσου να ξυπνάς για να πεις τον καφέ σου στη μέση ενός ολάνθιστου κήπου με τα αρώματα από τις τριανταφυλλίες και τους βασιλικούς να σου κρατούν συντροφιά... Αυτό σημαίνει πρωινός καφές στο Bond, το στέκι του Αλίμου που έγινε γνωστό για την απέραντη καταπράσινη αυλή του και τον sustainable χαρακτήρα του. Εδώ θα βρεις ένα ιδιαίτερο χαρμάνι της εταιρείας Iranepma με χαμηλή οξύτητα, γλυκιά επίγευση πορτοκαλιού και μελιού και ένα πλούσιο, μεθυστικό άρωμα. Ιδανική συνοδεία για αυτόν τον καφέ

είναι φυσικά το φημισμένο, πληθωρικό brunch του Bond. Αξίζει να δοκιμάσεις την... Αφροδίτη (δηλαδή ένα healthy toast με ψωμάκι ατμού, αυγά ποσέ, κρέμα αβοκάντο με κόλιανδρο, ψητά ντοματίνια, γαλοπούλα και πράσινη σαλάτα), τον Ήφαιστο (τηγαντά αυγά με chips πατάτας, κρέμα παρμεζάνας, ψητά ντοματίνια, chorizo και λάδι λευκής τρούφας) και οπωσδήποτε το «Πρωινό για δύο», που περιλαμβάνει περίπου... τα πάντα! Αν πάλι προτιμάς τις γλυκές επιλογές, το Bond δεν θα σε απογοητεύσει. Προτείνουμε τα healthy pancakes με μπανάνες, μέλι και κρέμα φιστικοβούτυρο, αλλά και τις παραδοσιακές αυγόφρετες που πασπαλίζονται με ζάχαρη και κανέλα και σερβίρονται με χειροποίητη μαρμελάδα μήλου και καραμέλα βουτύρου... Σκέτο ποίημα! Extra tip: πέρνα μια βόλτα και από το vitamin bar για φρεσκοστυμμένους χυμούς και δυναμωτικά smoothies!

● Μεγάλη του Γένους Σχολής 2, Άλιμος, 210 9902035, Fb: Bond Restaurant Bar, Insta: bon_restaurant_bar

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
ΝΕΝΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Φωτό: ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΡΑΖΟΣ

Okio

Το καινούργιο, υπέροχο εστιατόριο του Συντάγματος

Νόστιμη fusion κουζίνα από τον Παναγιώτη Γιακαλή και τον Βαγγέλη Δαγδελένη

Βράδυ Πέμπτης, γύρω στις 21.00. Το γωνιακό εστιατόριο με τις μεγάλες τζαμαρίες και τη φωτεινή επιγραφή μοιάζει με πλοίο που αρμενίζει ήρεμα τα στενά του Συντάγματος. Ένα ζευγάρι καταφτάνει. «Θέλετε να κάτσετε στο συνηθισμένο σας τραπέζι;» ρωτάει ευγενικά η σερβιτόρα. Το ζευγάρι συμφωνώντας κατευθύνεται στο «συνηθισμένο» του. Το Okio δεν έχει πολύ καιρό που βρήκε τη θέση του στη συμβολή της Νίκης με τη Ναυάρχου Νικοδήμου, άνοιξε μόλις το καλοκαίρι... Με εκπλήσσει που ήδη έχει κερδίσει τους θαμώνες του.

Τα τραπέζια είναι ξύλινα, φτιαγμένα όλα με ειδική παραγγελία από τον κορμό ενός δέντρου που ήρθε από τη Νότια Αμερική. Με τον τρόπο τους, όπως και κάθε τι στον χώρο, προσθέτουν πόντους στη γαλήνια ατμόσφαιρα που επικρατεί: το σκουροπράσινο χρώμα στους τοίχους, η μαρμαρίνη μπάρα, ο καθυσυχαστικός φωτισμός, η απαλή μουσική. Ο εξωτερικός χώρος δίνει τη δυνατότητα να χαζέψεις την περατζάδα του δρόμου. Αν ωστόσο ψάχνεις μία πιο ήσυχη γωνιά, εκτός από την εσωτερική αίθουσα, στον επάνω όροφο υπάρχει και άλλη μια σάλα, αρκετά ευρύχωρη για να χωράει ένα μεγάλο τραπέζι και τόσο ζεστή που θυμίζει την τραπεζαρία φιλικού σπιτιού.

Το Okio με το κομψό του design και τη χαλαρωτική του διάθεση έχει την ικανότητα να σε ελευθερώνει από το άγχος της μέρας. Αυτό όμως δεν είναι ο κύριος λόγος που, όπως όλοι, θα επιστρέψεις... Το μεγάλο του ατού είναι το φαγητό.

Το μενού δημιουργήθηκε από τον Παναγιώτη Γιακαλή (έναν από τους πιο δυνατούς σεφ της εγχώριας γαστρονομικής «σκηνής») και τον head chef του εστιατορίου Βαγγέλη Δαγδελένη (νεαρός αλλά και ταλαντούχος που έχει κάνει τα πέρασματά του από ελληνικά και λονδρέζικα εστιατόρια πριν αναλάβει τα νηπία του Okio). Έχει σαν βάση του τη Μεσογειακή κουζίνα, με αρκετές ωστόσο επιρροές από την Ασιατική, κάτι που κάνει την υπόθεση «φαγητό» άκρως ενδιαφέρουσα. Το πρώτο πράγμα που παρατηρώ είναι ότι ο κατάλογος δεν χωρίζεται σε ορεκτικά, σαλάτες, κυρίως πιάτα και επιδόρπια. Η λογική είναι ένα sharing style menu, όπου τα πιάτα παίρνουν τη θέση τους στη μέση του τραπέζιού ώστε να τα μοιραστείς με την παρέα.

Στο δικό μας τραπέζι φτάνει πρώτα ένα υπέροχο προζυμένιο ψωμί. Ιδανικό για να αλείψεις πάνω του το φρέσκο βούτυρο με πούδρα από μανιτάρια shiitake που φτιάχτηκε στην κουζίνα του Okio.

Το ωραίο καλωσόρισμα ακολουθεί μια νοστιμότατη σαλάτα με σταμναγκάθι, ημίπαστο σκουμπρι, φουντούκι και σάλτσα από πιπεριά Φλωρίνης την οποία...εξαφανίσαμε με συνοπτικές διαδικασίες! Δοκιμάσαμε και μια παραλλαγή του κλασικού «μπακαλιάρου σκορδαλιά», όπου ο μπακαλιάρος έλιωσε σε κάθε μπουκιά και η σκορδαλιά ήταν πουρές πατάτας με την προσθήκη σκόρδου που είχε υποστεί ζύμωση σε μέλι. Ξαφνιάστικα ευχάρισα με το μοσχαρίσιο σουκώτι με φρέσκα σύκα, σάλτσα από χαμομήλι και κουρμά με πραλίνα φουντουκιού. Αν σου αρέσει το σουκώτι, αξίζει να το δοκιμάσεις. Το αγαπημένο μου πιάτο, όμως, ήταν το ημίπαστο μαγιάντικο με ταμάριν-

δο και ραπανάκι, που αντίθετα με τη φιλοσοφία του μενού δεν ήθελα καθόλου και με κανέναν να μοιραστώ... Μπορείς να συνοδεύσεις το γεύμα σου με κάποια ετικέτα από την καλά ενημερωμένη wine list ή με ένα ωραιότατο cocktail. Μπορείς να έρθεις απλώς και μόνο για ποτό. Αλλά θα είναι κρίμα να μη δοκιμάσεις αυτά τα πρωτότυπα και βαθιά νόστιμα πιάτα που αναπάντεχα έφεραν κάτι διαφορετικό σε μια γειτονιά που κατά τ' άλλα έχει δει τα πάντα... Υπάρχουν και άλλα πολλά και σίγουρα στην πορεία και όσο μπαίνει πιο βαθιά ο χειμώνας θα προστεθούν κι άλλα, οπότε σίγουρα κι εγώ θα αποκτήσω το «συνηθισμένο» μου τραπέζι...

Nίκης 33& Ναυάρχου Νικοδήμου 3, Σύνταγμα, 210 3311436, www.okio.gr, Facebook: @Okio.restaurant, Instagram: @okio.restaurant, Ώρες Λειτουργίας: Τρίτη έως Σάββατο: 18.30-01.00, Κυριακή: 13.00-18.00, Δευτέρα κλειστά.

ΠΟΥ ΤΡΩΜΕ
Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ
ΒΝΑΤΣΙΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

B

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΩΔΗ ΣΤΗ ΖΩΗ

(μέσω του θανάτου)

Οι Βραζιλιάνοι δημιουργοί του πολυβραβευμένου κόμικς «**Daytripper**»

Fábio Moon και **Gabriel Bá** μιλούν στην ATHENS VOICE

Του ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι δημιουργοί
Fábio Moon και Gabriel Bá

Ο Μπρας ντε Όλιβα Ντομίνγκος είναι ένας νεαρός Βραζιλιάνος που εργάζεται ως δημοσιογράφος σε εφημερίδα. Δουλειά του στην εφημερίδα είναι να γράφει νεκρολογίες και σύντομα κείμενα - «περιλήψεις» της ζωής όσων έχουν πεθάνει. Βγάζει εν ολίγοις τα προς το ζην γράφοντας για τον θάνατο. Πως πασίγνωστου συγγραφέα, έχει και ο ίδιος όνειρο να γίνει μια μέρα συγγραφέας και να διηγείται ιστορίες για τη ζωή. Όπως του λέει, βέβαια, ο φίλος του ο Χόρχε, και ο θάνατος μέρος της ζωής είναι.

Ο Μπρας είναι ο κεντρικός ήρωας του πολυβραβευμένου graphic novel «**Daytripper**» δημιούργημα δύο δίδυμων αδελφών από τη Βραζιλία, του Fábio Moon και του Gabriel Bá. Το εν λόγω έργο κυκλοφόρησε ως μηνιαίο κόμικς το 2010 στη Βραζιλία, κατόπιν ως ενιαίο βιβλίο την επόμενη χρονιά στις ΗΠΑ, για να μνησθεί δεόντως από την κριτική και το αναγνωστικό κοινό και να αποσπάσει την πιο ζηλευτή διάκριση της βιομηχανίας των κόμικς, το **βραβείο Eisner** στην κατηγορία «*Καλύτερη σύντομη σειρά*». Οι δύο συνδημιουργοί και δίδυμα αδέρφια, έχοντας αποσπάσει πληθώρα βραβείων και σημαντικών διακρίσεων και έχοντας καθιερωθεί ως δύο πολύ σημαντικοί κομίστες του 21ου αιώνα, δέχτηκαν να συνομιλήσουν με την ATHENS VOICE επ' αφορμής της ελληνικής έκδοσης του κόμικς τους, τον περασμένο Ιούλιο, από τις **εκδόσεις Οξύ**, σε μετάφραση **Σάββα Αργυρού**.

«Επιθυμούσαμε ο κεντρικός χαρακτήρας της ιστορίας μας να είναι ένας συγγραφέας-δημοσιογράφος, καθώς οι δημοσιογράφοι και γενικότερα οι άνθρωποι της γραφής είναι αυτοί που θέτουν ερωτήματα. Εμείς ξέραμε πως θέλουμε να τίθενται αυτά τα ερωτήματα στον αναγνώστη καθώς η ιστορία ξετυλίγεται, οπότε δημιουργήσαμε τον Μπρας, ο οποίος θα κληρονομούσε τα θέματα που μας ενδιαφέρουν και θα ρωτούσε τις «μεγάλες» ερωτήσεις. Οι νεκρολογίες με τις οποίες είναι επιφορτισμένοι δουλεύοντας στην εφημερίδα, ήταν μια μεταφορά για την ιστορία – μια ιστορία για τη ζωή, όταν την αντικρίζεις μέσω του θανάτου».

Το «Daytripper», ένα συναρπαστικό μα συγχρόνως λυρικό και εξόχως εικονογραφημένο κόμικς (μια μίξη ρεαλιστικής και καρτουνίστικης γραμμής της αμερικανικής σχολής), είναι ένα αφήγημα κεντρικό θέμα του οποίου εί-

ναι ο θάνατος. Αναφορικά με το από πού αντλούν έμπνευση, οι δύο δημιουργοί επισμαίνο στην Α.Υ. πως το σιδήποτε μπορεί να αποτελέσει έμπνευση. Κάτι που βίωσαν οι ίδιοι, κάποιο φιλικό τους πρόσωπο, κάτι που διάβασαν ή άκουσαν. Εν προκειμένω τους ενδιαφέρει να βρουν μια ενδιαφέρουσα ιδέα που να μην έχει αναπτυχθεί σε μορφή κόμικς ξανά, μια ιστορία που να μην έχει ειπωθεί με αυτόν τον τρόπο. Σε ερώτησή μας αναφορικά με τους λόγους που επέλεξαν να αφηγηθούν μια ιστορία για τον θάνατο, απαντούν κυνικά και αφοπλιστικά: «Όλοι πεθαίνουμε».

Η αφήγηση του κόμικς εξελίσσεται σπονδυλωτά και χωρίζεται σε δέκα κεφάλαια. Κάθε κεφάλαιο αφηγείται μια διαφορετική ηλικία της ζωής του Μπρας, με την εξής πρωτοτυπία (και μικρό σπόιλερ για την πλοκή): στο τέλος κάθε κεφαλαίου ο Μπρας πεθαίνει, στην ηλικία που τον βλέπουμε – πρώτα στα 32, κατόπιν στα 21, στην πορεία στα 11, στα 76 και πάει λέγοντας. Κάθε κεφάλαιο λοιπόν τελειώνει με τη νεκρολογία του Μπρας, αλλά, βάζοντας στη σειρά τα κεφάλαια της ακανόνιστης αφηγηματικής ζωής του, διαπιστώνεις πως όσα αφηγούνται έχουν όντως συμβεί, καθώς χαρακτήρες και γεγονότα συνδέονται μέσα στα διαφορετικά κεφάλαια.

«Σε τελική ανάλυση, αν το σκεφτείς, όταν κάποιος πεθαίνει πάντα τείνουμε να σκεφτόμαστε τη ζωή του. Ο θάνατος μας κάνει πάντα να σκεφτόμαστε τη ζωή. Μπορεί στο κόμικς να αφηγούμαστε τη ζωή και τους θανάτους του Μπρας, αλλά ο αναγνώστης μπορεί να δει τον εαυτό του μέσα στις σελίδες αυτές».

Στην ουσία του, το «Daytripper» με τους πολλούς και διαφορετικούς θανάτους του ίδιου ανθρώπου είναι μια ωδή στη ζωή και στα πράγματα με τα οποία είναι γεμάτη: μορφοί, περιπέτεια, μυστήριο, μαγεία. Θαύματα συμβαίνουν καθημερινά, μα η αδυναμία όλων είναι πως ένα τυχαίο γεγονός μπορεί να στοιχίσει την ύπαρξή μας, κι αυτό είναι που κάνει τόσο σημαντικά όλα τα παραπάνω.

«Μια μέρα (πρέπει να ήταν το 2000 ή το 2002) έκανα ντους στο διαμέρισμά μου στο Σάο Πάολο. Κοιτώντας έξω από το παράθυρο του ντους είδα μια φαβέλα και αναρωτήθηκα τι θα γινόταν αν μια αδέσποτη σφαίρα πέρναγε από το τζάμι, με τον παραθύρου και με σκότωνε στη στιγμή. Τι θα σήμαινε η –ως τότε– ύπαρξή μου; Τι θα σήμαινε ο θάνατός μου; Συνειδητοποίησα –και ήταν μια

ΑΝ ΤΟ
ΣΚΕΦΤΕΙΣ,
ΟΤΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ
ΠΕΘΑΙΝΕΙ
ΠΑΝΤΑ
ΤΕΙΝΟΥΜΕ ΝΑ
ΣΚΕΦΤΟΜΑΣΤΕ
ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ. Ο
ΘΑΝΑΤΟΣ ΜΑΣ
ΚΑΝΕΙ ΠΑΝΤΑ
ΝΑ ΣΚΕΦΤΟΜΑΣΤΕ
ΤΗ ΖΩΗ.

Fábio Moon & Gabriel Bá
Daytripper
Εκδ. Οξύ

σοκαριστική συνειδητοποίηση – πως μπορούμε να πεθάνουμε μέσα σε μια στιγμή. Έτσι άρχισα να σκέφτομαι τη ζωή αυτού του τύπου, του Μπρας, που πεθαίνει ξανά και ξανά», μας λέει ο Fábio, ένας εκ των δημιουργών.

Αυτή η συνειδητοποίηση της θνητότητας μας ήταν κρίσιμη για την έμπνευση και εξέλιξη της ιδέας του «Daytripper». Που, όπως μας λένε οι δύο δημιουργοί, κατέστη ακόμα πιο έντονη με τη συνθήκη της πανδημίας της COVID-19, όταν όλοι συνειδητοποιήσαμε με σκληρό τρόπο τη φθαρτότητα μας και επανιεραρχήσαμε προτεραιότητες και ανάγκες για να δώσουμε, στο τέλος, σημασία στα όντως σημαντικά πράγματα της ζωής.

Το κόμικς αυτό, συμπληρώνουν, δεν θα υπήρχε, αν δεν ήταν δίδυμα αδέρφια. Η αρμονία σεναρίου και εικονογράφησης, σε σημείο που είναι αδύνατο στον αναγνώστη να αντιληφθεί ποιος από τους δύο κρύβεται πίσω από ποιο κομμάτι του σεναρίου, από ποια σελίδα και ποιο κεφάλαιο, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί αν δεν ήταν δίδυμοι. Αναφορικά με τις δυσκολίες του να επεξεργάζονται και να δουλεύουν από κοινού το ίδιο πρότζεκτ δύο αδέρφια, μας λένε περιπαικτικά ότι πιο δύσκολο τους φαίνεται να δουλεύουν σε ξεχωριστά πράγματα.

Το αφηγηματικό τρικ του «Daytripper» με τους πολλούς, διαφορετικούς και επαναλαμβανόμενους θανάτους του κεντρικού πρωταγωνιστή, μας θύμισε το αφηγηματικό τρικ του ΜακΓκρέγκορ στο μυθιστόρημα «*Τόσοι και τόσοι τρόποι για να γίνει μια αρχή*» (Άγρα 2008, μετάφραση: Αθηνά Δημητριάδου), αλλά από την ανάποδη. Και πραγματικά ως ολότητα το έργο αυτό δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από ένα καλό λογοτέχνημα. Αναφορικά με την επιλογή του μέσου των κόμικς για την αφήγηση οι δίδυμοι συνδημιουργοί λένε στην Α.Υ.: «Η ένωση λέξεων και εικόνων που συνεργάζονται για να πουν μια ιστορία κάνει τα κόμικς ένα πολύ ιδιαίτερο μέσο. Μπορείς να κάνεις πράγματα στα κόμικς που δεν μπορείς να κάνεις στις ταινίες και στα βιβλία. Και δεσμεύεσαι μόνο από τη φαντασία σου, ώστε να μπορείς να κάνεις την πιο συναρπαστική ιστορία μόνος σου, στο τραπέζι σχεδίασης ή στον υπολογιστή σου».

Κλείνοντας τη συζήτηση, οι πολυβραβευμένοι Βραζιλιάνοι κομίστες μας εκμυστηρεύτηκαν πως ετοιμάζουν ένα νέο κόμικς που γράφουν και σχεδιάζουν από κοινού. **A**

Μια γυναίκα στον πόλεμο

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Τι είναι αυτό που κάνει έναν σοβαρό άντρα (εμένα στη συγκεκριμένη περίπτωση) να παραβλέπει κάποιον ποδοσφαιρικό αγώνα στην τηλεόραση για να συνεχίσει το διάβασμα ενός βιβλίου; Το θέμα του βιβλίου άραγε; Αλλά δεν πρόκειται παρά για ένα ακόμη μυθιστόρημα γύρω από τον Αμερικάνικο εμφύλιο κι αν έχεις διαβάσει το «*Όσα παίρνει ο άνεμος*», της Μάργκαρετ Μίτσελ, έχεις καλυφθεί πλήρως κι ας δηλώνει στο τέλος ψυχρά ο Ρετ Μπάτλερ: «*Frankly, my dear, I don't give a damn*».

Εμένα με τράβηξε ο τίτλος, **Neverhome**. Με πλημύρισε νοσταλγία αυτός ο τίτλος, μου θύμισε τις μέρες της χρυσής μου νιότης, τότε που διάβαζα ακόμα ποίηση κι η ρομαντική καρδιά μου αντηκούσε αργυρόφωνα τους κελαηδισμούς του Έντγκαρ Άλαν Πόε. Μάλιστα είχα βαλθεί να μεταφράσω το «*Κοράκι*» του και θυμάμαι ακόμα απέξω τους πρώτους στίχους στην αγγλική γλώσσα. Ακόμα και σήμερα –κι ως τον τάφο– σίγουρα θα κρώζει το κοράκι του πάνω από το μπούστο της Παλλάδας την θλιβή επωδό του: *Nevermore!*

Μα αρκεί ένας τίτλος βιβλίου για να παρατήρει ένα σοβαρό αρσενικό (εγώ) την παρακολούθηση ενός ποδοσφαιρικού αγώνα; Όχι βέβαια. Τότε;

Τότε είναι η πραγματική απόλαυση που αντλεί ο αναγνώστης από τη γκρο μπετόν λογοτεχνία. Στις 250 σελίδες του παρόντος μυθιστορήματος ο αυθεντικός αναγνώστης –που τυχαίνει να είναι και σοβαρός κύριος– παρακάθεται σε ένα θεσπέσιο δειπνό όπου όλα τα αρώματα και οι γεύσεις της αληθινής πεζογραφίας είναι εδώ.

Από την πρώτη κιόλας αράδα, ο συγγραφέας αγκιστρώνει τον αναγνώστη στο κείμενό του: «*Ήμουν δυνατή, εκείνος όχι, έτσι ήμουν εγώ που πήγα στον πόλεμο να υπερασπίσω τη Δημοκρατία*». Δεν πήγαιναν πολλές γυναίκες στον Αμερικάνικο εμφύλιο τότε, και μάλιστα παρατώντας στο σπίτι τον άντρα τους –που αγαπάνε– για να πάρουν στα χέρια τους ένα μουσκέτο και να οδηγηθούν στα βαλτοτόπια και στα δάση. Στα δάση που είναι στρωμένα με νεκρούς, στα δάση που ευωχούνται τα κοράκια

τσιμπολογώντας από πλούσιες δόσεις κουφαριών, ουφαριών που φοράνε τα χρώματα και των δύο παρατάξεων στις στολές τους. Γκρι οι νότιοι, μπλε οι απελευθερωτές των σκλάβων.

Αυτή η γυναίκα που παρατάει ευσύνοπτα τον άντρα της στο σπίτι τριγυρνάει επί δυο χρόνια ανάμεσα σε άλλους άντρες προσπαθώντας, άλλοτε επιτυχώς κι άλλοτε όχι, να κρύψει τη γυναικεία της φύση. Αναπόφευκτα μου έρχεται στο νου η «*Αλίκη στο ναυτικό*», μόνο που εδώ δεν πρόκειται για κωμωδία. Ο συγγραφέας παρακολουθεί με συμπόνια την ηρωίδα του στα πιο νοσηρά μονοπάτια κι αν δεν σε κάνει να αποστραφείς τον πόλεμο (όπως κάνει τόσο επιτυχημένα ο Μυριβήλης στη «*Ζωή εν τάφω*») είναι προφανώς επειδή δεν είναι αυτό το θέμα του. Το θέμα του είναι πώς καταφέρνει μια γυναίκα να επιβιώνει

σ' έναν κόσμο φτιαγμένο από άντρες, και μάλιστα στην πιο αντρούα εκδοχή του: τον πόλεμο.

Σ' έναν κόσμο γεμάτο προδοσίες, στον κόσμο όπου τριγυρνάει η ηρωίδα του Χαντ, ο μεταφραστής **Χρήστος Οικονόμου** δεν προδίδει τον συγγραφέα.

Δύσκολα ξεχνάει κάποιος αυτό το μυθιστόρημα και σίγουρα το βάζει στη βιβλιοθήκη του για μελλοντικές αναγνώσεις.

Λερντ Χαντ,
Neverhome (εκδ. Πόλις)

Nirvana: 30 χρόνια από το "Nevermind"!

➔ Μας είχε λυσσάξει το MTV στα ημι-synthesizers, την ανθυπο-pop, τα ηπ'ντουετάκια και τις πανταχόθεν εξαπολυόμενες μουλωχτές σουπίτσες. Στο πέρασμα του χρόνου μαθαίνει ο άνθρωπος να μην είναι απόλυτος, να εκτιμά όσα συμβαίνουν στον ευρύτερο κόσμο της μουσικής, ακόμη κι αν στέκονται μακριά από το προσωπικό του γούστο, να αποφεύγει τους αφορισμούς και τις προκαταλήψεις. Αλλά το 1991 στα παλιά μας τα παπούτσια ο Chesney Hawkes, η Cher, η Amy Grant, οι Salt n' Pepa, ο George Michael, ο Seal, οι Enigma, η Beverley Craven κι όλο αυτό το πανηγύρι της show biz. Και πάνω στην ανία που σπανίως έσπαγε, σκάνε κάτι ιδρωμένοι τύποι σ' ένα υποφωτισμένο γυμναστήριο και μ' ένα μόνο τραγούδι τους, κάνουν λαμπόγυαλο τη βιτρίνα της καθώς πρέπει αισθητικής. Έχουν περάσει 30 ολόκληρα χρόνια από το «*Smells Like A Teen Spirit*», έχουν περάσει 30 χρόνια από το «*Nevermind*» των **Nirvana** κι αυτό το «teen spirit» μένει ζωντανό μέσα σε όσους το βίωσαν, τόσο αυτό, όσο και την αυτοκτονία του **Kurt**, τρία χρόνια αργότερα. Κυκλοφορούν μέσα στο επόμενο διάστημα ένα διπλό cd με το album remastered μαζί με αποσπάσματα από τέσσερις συναυλίες της μπάντας εκείνης της εποχής, ένα εξαπλό cd με το album και ολόκληρες τις συναυλίες αυτές καθώς και το remastered μονό βινύλιο. Έρχεται επίσης ένα οκταπλό box set βινυλίου, που περιλαμβάνει τις συναυλίες, το album και για πρώτη φορά το «*Endless, Nameless*» σε 7ιντσο. Αν και δεν είμαι σίγουρος ότι μπορώ να ακούσω το «*Nevermind*» με τα αυτιά εκείνης της εποχής, εκτιμώ την επαναστατική διαδικασία που επέβαλε, με την ίδια ένταση που εξακολουθώ να θεωρώ ανυπόληπτα τα συντριπτικά περισσότερα από τα MTV σκουπίδια εκείνης της εποχής.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXXXX

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

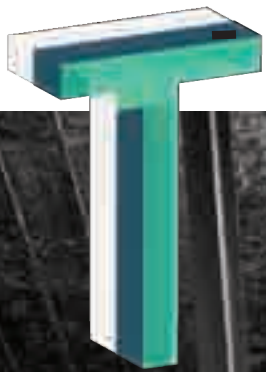
➔ Αν πέρασαν κιόλας 30 χρόνια από την κυκλοφορία του «*Nevermind*», πέρασαν 10 από την κυκλοφορία του «*El Camino*», του δίσκου των **Black Keys**, που σήμανε το τέλος της εμμονής με τα blues και το άνοιγμά τους σε όλα τα ιδιώματα του rock, με έμφαση στις δεκαετίες του '50, του '60 και του '70. Η εμπλοκή του **Danger Mouse** στην παραγωγή σήμανε έναν νέο τρόπο δουλειάς, με περισσότερες συνειδητές αποφάσεις ως προς τον ήχο του τελικού αποτελέσματος. Το «*El Camino*» επανακυκλοφορεί σε τριπλό και πενταπλό βινύλιο και τετραπλό cd, όπου εκτός από τον δίσκο με νέο master, υπάρχουν απο-

σπάσματα συναυλιών και ηχογραφήσεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς, που καλύπτουν την εποχή της περιοδείας εκείνου του σπουδαίου album.

➔ Αγαπώ τον **Χέρμαν Μέλβιλ**, τόσο για το μεγάλο του αριστούργημα, τον «*Μόμπι Ντικ*», όσο και για τον Υπαινιγμό του «*Μπάρτλμπι*». Έτσι, είμαι έτοιμος να ξεκινήσω το τελευταίο του βιβλίο, τον «*Μεγάλο Απατεώνα*», που κυκλοφορεί από τις **Εκδόσεις Πατάκη** σε μετάφραση του **Χαράλαμπου Γιαννακόπουλου**, ένα βιβλίο που αναφέρεται στην «υψηλή τέχνη» της εξαπάτησης. «*Μια πρωταπριλιά, το ατμόπλοιο "Φιντέλ" ταξιδεύει στον Μισισσιπή. Είναι -σε αντίθεση με το όνομά του που σημαίνει "πιστός"- γεμάτο απατεώνες. Η μήπως πρόκειται απλώς για έναν μεγάλο απατεώνα, που διαρκώς μεταμορφώνεται, έναν άντρα που, αλλάζοντας ταυτότητα, προσπαθεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη των συνεπιβατών του για να τους εξαπατήσει; Εμφανίζεται άλλοτε σαν ζητιάνος, άλλοτε σαν επιτυχημένος επιχειρηματίας, άλλοτε σαν φιλόσοφος και άλλοτε σαν κοσμοπολίτης τζέντλεμαν. Κανείς δεν ξέρει ποιος στ' αλήθεια είναι, ούτε γιατί ακριβώς το κάνει αυτό*». Βρίσκω τον κατάλληλο σελιδοδείκτη και ξεκινώ...

➔ Λέγεται ότι ο Ian Anderson των Jethro Tull ήθελε να εξαφανίσει έναν συνονόμάτο του μουσικό από τον κόσμο ολόκληρο. Κάποιοι λένε ότι το προσπάθησε κιόλας. Από την άλλη πλευρά, ο συνονόματος, ο **Ian A. Anderson**, ένας μουσικός των blues και της folk που δρούσε στο Bristol στα τέλη των sixties και τις αρχές των seventies, κατάφερε να στηρίξει μια μικρή αλλά ενδιαφέρουσα καριέρα και μια μικρομεσαία δισκογραφική, την *Village Thing*, για αρκετά χρόνια. Τον επόμενο μήνα κυκλοφορεί ένα τετραπλό cd, που λέγεται «*Please Re-Adjust Your Time - The Early Blues and Psych-Folk Years*» και καλύπτει την εποχή από το 1967 μέχρι το 1972. Το 1979 ο Anderson ξεκίνησε το περιοδικό *fRoots*, που ασχολήθηκε σε βάθος με τη world music και σταμάτησε να κυκλοφορεί το 2019.

P.S. Το «*What We Call Life*» είναι το τέταρτο album του **Jordan Rakei**, που έρχεται «down under» αλλά ζει στο Λονδίνο. Κυκλοφορεί από τη *Ninja Tunes* κι είναι σπουδαίος δίσκος.

ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ
Της VILLY CALLIGA

ΦΩΤΟ: ΙΟΑΝΝΑ ΜΟΡΑΪΤΗ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

Τα έργα είναι οι τελικοί αφηγητές

Ο Αντώνης Τσακίρης θα μπορούσε πιο εύκολα να μιλήσει για τις στιγμές, οτιδήποτε του δίνει το έναυσμα για να ζωγραφίσει, παρά για τα ολοκληρωμένα έργα του. Έχοντας ζήσει μια μεγάλη ή μικρή περιπέτεια με κάθε ένα από αυτά, πάντα πιστεύει πως το αποτέλεσμα είναι ο τελικός αφηγητής, ο οποίος –στα κέφια του– θα αυτοσχεδίαζε σε κάθε νέα ανάγνωση.

«Εμφάνισα από νωρίς μια σαφή κλίση προς το καλλιτεχνικό στοιχείο, ήταν στη φύση μου. Από μικρός έπιασα το μολύβι και τους μαρκαδόρους και δεν τους άφησα ποτέ. Αλλά, έχοντας τη βεβαιωμένη πεποίθηση μιας φυσικής άνεσης στην εικαστική έκφραση, η αγάπη για τη Μουσική πήρε τη θέση της ως το πρώτο μεγάλο πάθος. Τα μαθήματα στο ωδείο, δυστυχώς για μένα, απαιτούσαν μια πειθαρχία που οι αρετές της δεν είχαν ακόμα πλήρως ευδοκιμήσει εντός μου. Καιγόμενοι σιωπηλά. Έτσι, με σχεδόν παιδικό πείσμα και έχοντας καταναλώσει αμέτρητες ώρες σ' ένα δωμάτιο, έμαθα να παίζω κιθάρα, να γράφω τραγούδια και μουσική. Λίγο μετά βρέθηκα σε μεταμεσονύχτια live στη σκηνή, στο θρυλικό πάλαι ποτέ "Ξεχασμένο Πηγάδι" στα Άνω Πατήσια που είχε πάρει το όνομά του απ' το τραγούδι του Δημήτρη Πουλικάκου «Το ξεχασμένο πηγάδι παραδοκούσε το θύμα του». Σ' αυτό το μπαρ, κυριολεκτικά μέσα σε σύννεφα καπνού, πέρασα μεγάλο διάστημα παρέα με φίλους καλλιτέχνες, μουσικούς, ποιητές. Είναι αδύνατο να υπολογίσω πόσα αυθόρμητα σκιτσάκια έκανα στην μπάρα του, δίπλα σε ένα ωραίο ουίσκι με έναν πάγο, καλή παρέα και υπέροχη μουσική.

Μέχρι που η ζωγραφική διεκδίκησε την πρώτη θέση στη ζωή σου. Με ποιον τρόπο; Η αποκάλυψη της ζωγραφικής έγινε στα είκοσι έξι και έξι μου περίπου. Απόφοιτος μόλις της Γερμανικής Σχολής Γραφικών Τεχνών, περιδιάβαινα το Πεδίο του Άρεως για να ξαναδώ τα σημεία που παίζαμε ποδόσφαιρο στο Δημοτικό της Κοδριγκτώνος. Γύρισα σπίτι, έφερα μπροστά μου ένα χαρτί, λίγο χρώμα. Ξεκίνησα απλώς να σχεδιάζω. Χωρίς τυμπανοκρουσίες, ήρθε πολύ φυσικά. Και σύντομα με απορρόφησε ολοκληρωτικά. Είχα μόλις μετακομίσει στην Κυψέλη και το χολ στο διαμέρισμα της οδού Ιθάκης έγινε το πρώτο μου εργαστήριο. Πειραματίστηκα με τη συμπεριφορά των υλικών, λάδια, ακουαρέλες μελάνια, παστέλ, αντέγραφα έργα που με συγκινούσαν, ζωγράφιζα πρόσωπα, περιστατικά. Ταυτόχρονα διάβαζα για την Τέχνη. Για μια δεκαετία εργαζόμουν μανιωδώς, μέρα νύχτα. Μάθαινα με απληστία. Μου λείπει η ένταση εκείνης της περιόδου. Ο χρόνος, ως γνωστόν, μεταβάλλεται όσο μεγαλώνουμε και είναι πολύτιμο να τον αξιοποιούμε έξυπνα και αποτελεσματικά.

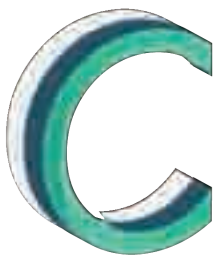
Αυτή ήταν η αρχή του δρόμου προς την πρώτη σου έκθεση; Η πρώτη ατομική έκθεση έγινε το 2006 στον «Χώρο Τέχνης και Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη» στην αγαπημένη Ύδρα, της οποίας είμαι δημότης από επιλογή. Στη συνέχεια, γνωρίστηκα με τον συλλέκτη κ. Βλάση Φρυσίρα, το Μουσείο του ήταν ήδη ορόσημο. Εκείνος πρώτος μου έδωσε την ευκαιρία να συνεκθέσω με ζωγράφους τους οποίους μελετούσα και θαύμαζα, ένιωσα σπάνια τιμή και ευθύνη. Θα τον ευχαριστώ πάντα για αυτό.

Λίγο μετά ήρθε μια πολύ ενδιαφέρουσα δημιουργική συνύπαρξη στον χώρο ενός πάρκινγκ... Κάποια χρόνια αργότερα, ο φίλος και συλλέκτης Γιώργος Βογιατζόγλου πρότεινε σε μένα, τον Βασίλη Σελιμά και τον Αχιλλέα Πιστώνη να συγκατοικήσουμε καλλιτεχνικά σε έναν χώρο που διαθέτει στη Νέα Ιωνία. Τρεις ζωγράφοι, ένα ατελιέ, μια έκθεση. Επρόκειτο για ένα ημιτελές πάρκινγκ 300 τ.μ. στον 2ο όροφο του κτιρίου πίσω από την Πινακοθήκη όπου κάνει σημαντικές εκθέσεις, κυρίως με έργα από τη Συλλογή του. Στο τιμμεντένιο πάτωμα βρίσκονταν ακόμα οι κίτρινες λωρίδες που οριοθετούσαν τις θέσεις των αυτοκινήτων. Η ρηξίκελευση αυτή συνύπαρξη κράτησε περίπου δύο χρόνια. Έτσι γεννήθηκε το «Κτίριο 1», όπως βαφτίσαμε το εργαστήριο. Μεταξύ άλλων, διοργανώσαμε εκεί ένα πρωτότυπο, πραγματικά μεθυστικό live με τον φίλο μας Hior Chronik, όπου η αισθαντική ηλεκτρονική μουσική του και οι τρεις μόλις πίνακες που εκθέσαμε, έναν ο καθένας, φωτισμένοι υποβλητικά, δημιουργούσαν την εντύπωση μιας, σχεδόν παράνομης, θεατρικής παράστασης.

Μετά το «Κτίριο 1», τι ακολούθησε; Ακολούθησαν πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η πρωτοφανής προκλητικότητα, γεμάτη σκληρές κοινωνικές παρατηρήσεις, με βρίσκει να εργαζομαι σε μια νέα ενότητα έργων. Ο προσωρινός τίτλος της είναι «Ριβιέρα». Στριφογύριζε στο μυαλό μια εικόνα, ήμουν νομίζω στο Καβούρι και απολάμβανα την πανσέληνο που λαμπύριζε στη θάλασσα της Αθηνναϊκής Ριβιέρας. Υπέροχη, γαλήνια αίσθηση. Με τη διαφορά, ότι η εικόνα ανασύρθηκε άρρηκτα συνδεδεμένη με την προσθήκη ενός διαλυμένου αυτοκινήτου σε κάποια παραλία. Αυτό το παράξενο νοητικό κολάζ άρχισε να με επισκέπτεται με επιμονή και έτσι ξεκίνησα να σχεδιάζω την παραλία, τη θάλασσα, το διαλυμένο αυτοκίνητο και τις καθημερινές ιστορίες που θα εκτυλίσσονταν εκεί. Το Κιόσκι, η Μαριονέτα, ο σταθμός του τρένου, το Φάντασμα που ψάχνει την καρδιά του, ο δρόμος με τις Κούκλες.

Αυτή η περίοδος σε βρίσκει αρκετά δραστήριο... Συμμετέχω στην ομαδική έκθεση «The Right to Breathe», στην γκαλερί UNDERCURRENT NYC της Νέας Υόρκης, σε επιμέλεια της Σωζήτας Γκουτουόνα, ιδρύτρια της πολιτιστικής πλατφόρμας GREECE IN USA, με έδρα τη Νέα Υόρκη και που, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, πραγματοποιεί ένα σημαντικό άνοιγμα εν μέσω πανδημίας. Επίσης, σε επιμέλεια της Τριδας Κρητικού, συμμετέχω στις εκθέσεις: «Μου λείπεις» που διοργανώνεται από το Σωματείο «Φίλοι της Μέριμνας» για την ενίσχυση των σκοπών της Μέριμνας και «Σε γνωρίζω από την όψη... - Πρόσωπα του '21», σε συνεργασία με το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, υπό την αιγίδα του Δήμου Ύδρας, που παρουσιάζεται στην Παλαιά Δημοτική Αγορά του νησιού. Στη συνέχεια θα μεταφερθεί στην Αθήνα. Τέλος, θα συμμετάσχω στο «COV-ART Project» που διοργανώνει το Μουσείο Τέχνης Οικογένειας Κοπελούζου.

Η πρώτη σου αγάπη, η μουσική, τι απέγινε; Στο εργαστήριο, σχολαστικά κουρδισμένη και ζεστή, βρίσκεται μια δωδεκάχορδη ακουστική κιθάρα. **Α**

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Η ακρόαση (THE AUDITION) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Iva Βάισε ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Νίνα Χος, Σόφι Ρόις, Θόρστεν Μέρτεν, Σιμόν Αμπακάριαν

Η Άννα Μπρόνσκι, δασκάλα βιολιού σε ένα μουσικό γυμνάσιο, παρά την αντίθεση κάποιων συναδέλφων της αναλαμβάνει την εξάμηνη εκπαίδευση ενός νέου μαθητή, του Αλεξάντερ Παρασκευά, με σκοπό να καταφέρει να τον οδηγήσει με επιτυχία στις εισαγωγικές εξετάσεις. Όμως κατά τη διάρκεια των εντατικών μαθημάτων η Άννα παραμελεί την οικογένειά της και κυρίως τον νεαρό γιο της Γιόνας, ο οποίος επίσης παρακολουθεί μαθήματα βιολιού.

Η ταινία ξεκινά με τη σεκάνς της ακρόασης στο μουσικό σχολείο. Διάφοροι υποψήφιοι παρελαύνουν από την πενταμελή επιτροπή και η Άννα επιχειρηματολογεί υπέρ του νεαρού Αλεξάντερ παρότι η αυστηρή συνάδελφός της τον θεωρεί τεχνικά ακατέργαστο και σχεδόν αδύνατο να κηρύξει βελτίωσης. Η Άννα κερδίζει την προσοχή και τη συμπάθεια του θεατή χάρη στην πράξη αυτή, που είναι τουλάχιστον γενναϊόδωρη. Στη συνέχεια, όμως, θα χρειαστεί να αναθεωρήσουμε κάποια πράγματα. Η πρώτη σκηνή που καταλαβαίνουμε ότι κάτι δεν πάει καλά με την πρωταγωνίστρια είναι στο εστιατόριο που τρώει με τον σύζυγό της. Η αναποφασιστή Άννα θα αλλάξει τρεις φορές το τραπέζι που θέλουν να γευματίσουν και άλλες τόσες θα αλλάζε και την παραγγελία της, αν ο σύζυγός της, που την λατρεύει, της ξεκαθάριζε ότι θέλει να απολαύσει το γεύμα του χωρίς περαιτέρω αλλαγές. Το σενάριο διαθέτει κι άλλες τέτοιες εμβόλιμες και σχεδόν ανεπαίσθητες σκηνές που μας δίνουν πληροφορίες – με το σταγονόμετρο, βέβαια, κάτι που εντείνει το μυστήριο – για την προσωπικότητα της Άννας. Το οικογενειακό παρελθόν και κυρίως η σχέση με τον αυστηρό πατέρα της, η εξωσυζυγική της σχέση, η αδυναμία της να κατανοήσει τις ανάγκες και κυρίως τις επιθυμίες του γιου της, το γεγονός ότι λατρεύει τον σύζυγό της αλλά έχουν διαφορετική στάση ζωής κ.ά. Όλα αυτά τα στοιχεία μας δίνουν κάποιες χρήσιμες πληροφορίες για τον χαρακτήρα της Άννας. Κυρίως όμως είναι η εντυπωσιακή παράσταση της Νίνα Χος που καθλώνει (η ηθοποιός του Κρίστιαν Πέτζολντ στα «Barbara» και «Phoenix» κέρδισε με την «Ακρόαση» το βραβείο ερμηνείας στο φεστιβάλ του Σαν Σεμπαστιάν) και αποτελεί το ισχυρό όπλο της ταινίας. Στη δεύτερη μόλις σκηνοθεσία της η Γερμανίδα ηθοποιός Iva Βάισε (ντεμπούτο το 2008 με το «The architect») εστιάζει τη ματιά της στην πολυπλοκότητα των σχέσεων και κυρίως στα βαθύτερα και ανεξερεύνητα αισθήματα της ηρωίδας. Η Άννα θα πάθει ψύχωση με τον νέο μαθητή της (ευτυχώς όχι ερωτική, καθώς το θέμα αυτό έχει προ πολλού εξαντληθεί) και θα οδηγήσει το δράμα σε συνθήκες απόλυτης εγγύτητας. Μπορεί η κορύφωση να γίνεται κάπως άγαρμπα αλλά ακόμη κι έτσι η «Ακρόαση» είναι μια απλή και συγχρόνως μοντέρνα ταινία για την εμμονή και τα βάσανα της ψυχής, που ούτε η μουσική δεν μπορεί να τα κατευνάσει.

JUST THE FACTS

No time to die (-)

Η μεγάλη ώρα του 007 έφτασε

Η ακρόαση (**)

Η δασκάλα του βιολιού

Εγκλωβισμένος (**)

Ερωτας και βία στο Τελ Αβίβ

Δεν Ακούμε τα Τραγούδια (1/2)

Καμιά φωνή, καμιά ακρόαση

Οι γείτονες από πάνω (**1/2)

Ερωτικές κωμικές φαντασιώσεις

ΑΚΟΜΗ

► Το φιλμ «Δεν ακούμε τα τραγούδια» 1/2, η πρώτη μεγάλο μήκους ταινία του Τάκη Παπαναστασίου που προβάλλεται από τις 4 Οκτωβρίου στον κινηματογράφο Στέλλα, αφορά ένα ερωτικό τρίγωνο. Ο Νίκος και η Νόρα προσκαλούν στο σπίτι τους τον Άγγελο για να περάσει τη νύχτα μαζί τους, έναντι αμοιβής. Τα όσα παρακολουθούμε στη διάρκεια της βραδιάς μαρτυρούν τις αδυναμίες ενός πρωτόλειου φιλμ γυρισμένο σε ασπρόμαυρο και στα στενά όρια ενός μεσοαστικού σπιτιού. Ανύπαρκτο σενάριο, ερασιτεχνικές ερμηνείες, μέτρια αισθητική και μόλις δύο-τρεις έξυπνες ατάκες σαν σος πάνω από ένα επιτηδευμένο κατασκεύασμα.

MUST

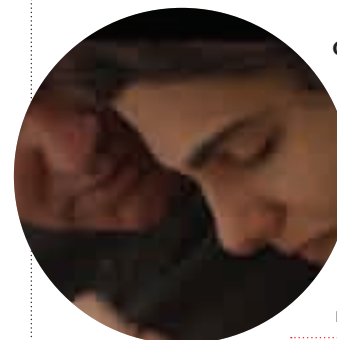
► Η ισπανική κωμωδία «Οι γείτονες από πάνω» (**1/2) που κάνει πρεμιέρα στο Cίνοβο έχει θέμα το περιπετειώδες δείπνο δύο γειτονικών ζευγαριών που εξελίσσεται σε εφιάλτη. Ο λόγος είναι πως το ένα ζευγάρι δυσανασχετεί με τους ερωτικούς θορύβους του ζευγαριού του πάνω ορόφου και δεν ξέρει πώς να θίξει το ζήτημα! Όταν εντέλει πέσουν οι μάσκες στο τραπέζι κι αρχίσουν να λέγονται οι σκληρές αλήθειες το κωμικό στοιχείο όχι απλώς ενισχύεται, αλλά σχεδόν θριαμβεύει: σπαρταριστοί διάλογοι, καυτές ατάκες, απολαυστικοί πρωταγωνιστές.

- * ΑΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

14 ταινίες για τη Χρυσή Αθηνά στις 27ες Νύχτες Πρεμιέρας, που ρίχνουν αυλαία την Κυριακή

Εγκλωβισμένος (LOVE TRILOGY: CHAINED) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Παρόν Σανί ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Εράν Ναϊμ, Σταβ Αλμαγκόρ, Σταβ Πατάι

Ο έμπειρος αστυνομικός Ρασί στο Τελ Αβίβ θέλει να αποκτήσει παιδί με τη σύζυγό του αλλά θα δει τον κόσμο του να διαλύεται, όταν κατηγορηθεί για σεξουαλική παρενόχληση σε έλεγχο που πραγματοποιεί.

Ψευδοντοκιμαντερίστικη αισθητική που ενισχύεται από μια τραχιά και αφιλητράριστη ερμηνεία, μια αίσθηση ασφυξίας με πολιτική χροιά (ο Ρασί είναι ο καθρέφτης της συντηρητικής πλευράς στο σύγχρονο Ισραήλ) και κυρίως το δραματικό πορτρέτο ενός άντρα που αναζητά την αγάπη αλλά ο εθισμός του στη βία τον οδηγεί σε αδιέξοδο. Η ταινία παρακολουθείται με ζωηρό ενδιαφέρον αλλά σχετικά γρήγορα χάνει τις ασφαλιστικές δικλίδες της. Ο Παρόν Σανί («Σταυροδρόμια Ζωής») υπογράφει το δεύτερο φιλμ από την «Τριλογία της Αγάπης» με έμφαση στις αντιφάσεις της ζωής και τα γρανάζια της μοίρας αλλά δεν γίνεται ιδιαίτερα πειστικός. Η πνευματική και ψυχολογική ταύτιση του θεατή με τον ήρωά του ποτέ δεν επιτυγχάνεται, καθώς η θυματοποίηση του ήρωα είναι δοσμένη με λάθος προσέγγιση: ο περιορισμένος δραματικός αντίκτυπος, η επιδερμική ανάλυση του ζητήματος της βίας (ειδικά στη σχέση αντρών - γυναικών) και κυρίως το αδικαιολόγητο φινάλε διαλύουν κάθε επίφαση αλήθειας.

«Το βιολί δεν είναι παρά ένα ελάχιστο κομμάτι της ζωής» (Η ακρόαση)

SOS

Για το «No Time to Die», τη νέα ταινία του Τζέιμς Μποντ, δεν προγραμματίστηκε έγκαιρα η δημοσιογραφική προβολή.

Κριτική θα βρείτε στο www.athensvoice.gr από την Πέμπτη 30 Σεπτεμβρίου

Κάποιος σε ψάχνει. Ψάξε τον κι εσύ και επικοινωνήσε μαζί του στο www.athensvoice.gr/stiles/se-eida.

ΠΑΡΚΟ ΤΡΙΤΗΣ, ΣΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ

Σε είδα στη συναυλία, στο διπλανό τραπέζι! Με τα μάτια είπαμε πολλά, με τα λόγια λίγα. Μετά πήγες μπροστά και χάθηκες.

ΔΑΦΝΗ, ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΤΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Εσύ δούλευες στο διαγνωστικό κι εγώ περίμενα να βγουν τα αποτελέσματα. Είδα δει ότι είχε έρθει το mail των απαντήσεων, αλλά έψαχνα τρόπο να σου μιλήσω, για αυτό περίμενα να μου δώσεις τα αποτελέσματα. Έψαχνα τρόπο να σου μιλήσω, αφού είχαμε «μιλήσει» πολλές φορές με τα μάτια, αλλά είχε αρκετό κόσμο και δεν τα κατάφερα δυστυχώς. Ελπίζω να δεις το μήνυμά μου και να απαντήσεις εδώ.

CT GARDEN FESTIVAL, ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ

Καθόμασταν σχεδόν στα διπλανά τραπέζια, εσύ με έναν φίλο σου κι εγώ με την παρέα μου. Αφού τελείωσε η συναυλία, εμπλουτίστηκε η παρέα σου με ένα φιλικό σου ζευγάρι και, καθώς περνούσαμε από δίπλα σου με τη φίλη μου, με ρώτησες αν

φεύγω. Σου έγνεψα καταφατικά και είπαμε καληνύχτα. Αν το δεις, περιμένω μήνυμά σου.

ΘΕΑΤΡΟ ΒΡΑΧΩΝ, ΜΥΤΕ

«Κάθεται κάποιος;» Ξέρω μόνο το όνομά σου, Μικαέλα. Μου χάρισες ένα απίστευτο βράδυ. Μπορεί να αφήσαμε τα κόκκαλά μας από το κρύο, αλλά ήταν όμορφα. Θέλω να σε ξαναδώ.

ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ 608 ΠΡΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

20 Σεπτεμβρίου. Λίγο μετά τις 23:00... Είχαμε έντονο και ακατάπαυστο eye contact, φόραγες ακουστικά, σγουρό καστανό μαλλί, ανοιχτόχρωμα μάτια, το κινητό σου το είδες μέσα στην τσάντα και αναβόσβηνε συχνά, κατεβήκαμε μαζί στην ίδια στάση (ΙΚΑ)... Εγώ καστανός, μαύρο παντελόνι, καφέ t-shirt. I wish we talked.

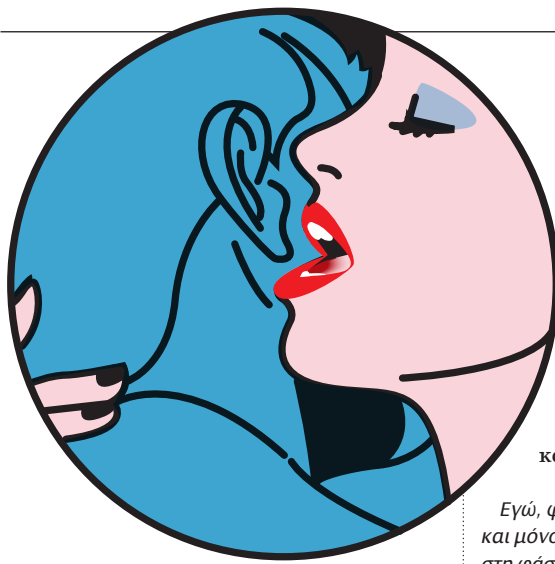
ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΤΟ BEACH BAR HOBO ΚΑΙ ΞΑΝΑΠΗΓΑ ΤΙΣ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΜΕΡΕΣ

Η αδερφή σου ζήτησε τσιγάρο από τη μητέρα μου. Συναντήθηκαν τα βλέμματά μας πολλές φορές και ντρεπόμουν. Πήγα ξανά στο

Ηοβο τις επόμενες μέρες, μήπως σε συναντήσω, αλλά μάταια. Θέλω να σε γνωρίσω.

ΕΛΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ: ΧΑΘΗΚΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Περίμενες έξω από ΕΛΤΑ, φορούσες μια ανάλαφρη παντελόνια, με ένα άσπρο τοπάκι. Είχες τα μαλλιά κότσο. Μόλις έφτασα, 7:20 π.μ., πήγες στη φίλη σου που μόλις βγήκε από το καφέ δίπλα. Μπήκες στα ΕΛΤΑ από την είσοδο προσωπικού. Περίμενα... Σε 10 λεπτά είχες εξυπηρετήσει 3 πελάτες και τα άλλα δύο μόνο από έναν. Ήρθε η σειρά μου και με δέχτηκες με την πιο καλοσυνάτη καλημέρα που έχω ακούσει ποτέ, και χάθηκα στα μάτια σου που λαμπυρίζανε... Δεν είχα το ειδοποιητήριο... Σου έδωσα κωδικό tracking και την εγγλέζικη άδεια οδήγησης. Σου είπα πού μένω και το όνομά μου. Ήθελα να πάρω το τπλ. σου και να σου αφήσω το δικό μου, αλλά η προϊσταμένη από πίσω σου έριξε μια ματιά. Μου είπες να πάμε από πίσω γιατί το δέμα είναι βαρύ... Μια γυψοσανίδα κωρίζε τον πίσω χώρο, τι να πω... Θα τα ακούγαμε όλα, μαζί και η φίλη σου, και δεν ήθελα να σε φέρω σε δύσκολη θέση στον χώρο εργασίας.

μου σίγουρα και να πάω να ξεκινήσω κάτι δικό μου τέτοια εποχή; Όλοι μου οι φίλοι με παροτρύνουν να το κάνω, αλλά εγώ φοβάμαι.

Εγώ, φίλη μου, σου βγάζω το καπέλο, και μόνο που το σκέφτεσαι. Ειδικά μέσα στη φάση της γενικότερης αβεβαιότητας, θαυμάζω πολύ τους ανθρώπους που θέλουν να επενδύσουν στον εαυτό τους και στα таланτά τους. Respect και πάλι respect, λοιπόν, στους ανθρώπους με έμπνευση και πίστη στον εαυτό τους. Ταυτόχρονα, όμως, δεν υπάρχει κάτι πιο λογικό από το να φοβάσαι. Δείχνει ότι δεν είσαι επιπόλαιη, ότι το ζυγίζεις με επαγγελματισμό και είμαι σίγουρη ότι θα κάνεις στον σωστό χρόνο την καθοριστική κίνηση που να φύγεις από τη «σίγουρη» τωρινή σου δουλειά (που εδώ που τα λέμε ποια δουλειά είναι σίγουρη τη σήμερον ημέρα). Και στ' αλήθεια, δεν πιστεύω ότι θα σταματήσουμε ποτέ να φοβόμαστε ολοκληρωτικά, το σημαντικό είναι να μάθουμε να καθου- χάζουμε τους εαυτούς μας, όπως μια μαμά το παιδί της, και να μένουμε, όσο μπορούμε, πιστοί στα θέλω μας. Ειλικρινά, εύχομαι να είμαι από τους πρώτους πελάτες του Ζαχαροπλαστείου σου.

Είμαι σε σχέση εδώ και 4 χρόνια, αλλά ακόμη σκέφτομαι τον πρώην μου. Τόσο που τον βλέπω στον ύπνο μου. Με το παιδί, που είμαστε μαζί, μένουμε και μαζί και ομολογώ ότι η βαρεμάρα πάει σύννεφο. Σκέφτομαι να στείλω στον πρώην μου κάτι να σπάσει λίγο η μονοτονία; Απ' ό,τι βλέπω στα social media, έχει σχέση και εκείνος. Μπαίνω πού και πού και τους καζεύω. Τι με συμβουλεύεις;

Αστέρι μου, στολίδι μου, διαμάντι μου! Μετά από τέσσερα χρόνια και ούσα σε άλλη σχέση, δεν νομίζεις ότι είναι πααάρα πολύς καιρός για να σκέφτεσαι ακόμα τον πρώην σου; Αν διαβάσεις ξανά κι εσύ η ίδια το μήνυμά σου, γράφεις αυτό το τελείως αποκαρδιωτικό "η βαρεμάρα πάει σύννεφο". Μήπως, λοιπόν, τελικά όλο αυτό το κόλλημα είναι περισσότερο οι σκέψεις που έχεις ανάγκη να τριγυρνούν στο μυαλό σου για να σε εξιτάρουν και να σου εξάπτουν τη φαντασία; Θα σου έλεγα να είσαι αποφασιστική και ειλικρινής με την τωρινή σου σχέση, γιατί ούτε σε εσάς τους δύο αξίζει να φέρεστε στη σχέση σας σαν κάτι που απλά «γεμίζει τη μέρα». Αν δεν περνάτε καλά, σφουρίζτε τη λήξη. Αν πάλι θέλετε να σας δώσετε άλλη μία ευκαιρία, κάντε το συνειδητά. Το σίγουρο είναι ότι δεν αξίζει να κρυφοκοιτάς μέσα από την κλειδαρότρυπα των social μια άλλη σχέση. Φτιάξε τη δική σου γαμάτη καθημερινότητα.

Τζενάρα, βρισκομαι σε δίλημμα. Θέλω να ανοίξω το δικό μου μαγαζί, έχω μαζέψει κάποιο κεφάλαιο, έχω βρει το μέρος. Ζαχαροπλαστείο θέλω να ανοίξω. Φοβάμαι πολύ, φοβάμαι να παραιτηθώ από τη δουλειά που είμαι τώρα (δουλεύω γραμματεία σε ένα γραφείο). Πώς να αφήσω τη σιγουριά και την ασφάλεια, μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει, έχω τα λεφτάκια

ΜΙΛΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Έχω το εξής πρόβλημα, μανέκν Τζένη, με την κολλητή μου, που είμαστε φίλες από το σχολείο, νιώθω πως έχουμε απομακρυνθεί. Τώρα, η καθημία έχει τη δουλειά της, μένουμε και σε άλλες γειτονιές και δεν βρίσκουμε καθόλου χρόνο να τα πούμε. Για την ακρίβεια, εκείνη αισθάνομαι πως ίσως το αποφεύγει, δεν θέλει, δεν ξέρω τι να πω. Της στέλνω, λέμε να κανονίσουμε και καταλήγουμε ποτέ να μην κάνουμε τίποτα. Μα τι να κάνω άλλο πια;

Μίλα της ανοιχτά. Γιατί να το μαθαίνω εγώ, πριν το μάθει εκείνη; Έχουμε διδαχθεί να παριστάνουμε τους «όλα καλά, δεν τρέχει τίποτα» τύπους, να μη μιλάμε ανοιχτά για όσα μας στεναχωρούν, να μην ανοίγουμε «δύσκολες» συζητήσεις. Κι όμως, κάποιες φορές είναι απαραίτητες και αξίζουν τον κόπο. Ας μην τις αποφεύγουμε. Η σχέση σας θα δυναμώσει, πιστεψέ με. Επιδίωξέ το, λοιπόν, να βρεθείτε με όλη σου τη θέρμη και την επιμονή. Μπορεί η φίλη σου να είναι πιεσμένη το τελευταίο διάστημα κι εσύ να μην ξέρεις τίποτα γι' αυτό. Δεν είναι κρίμα;

Μίλα μου βρόμικα. Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαίρικο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Interreg Greece-Bulgaria My Caves

Ταξιδέψτε στα αθέατα μυστικά της Μακεδονικής Γης με την τεχνολογία!

Ανακαλύψτε το μοναδικό για την περιοχή και ιδιαίτερο ενδιαφέρον του **Σπήλαιο Αλιστράτης Ιετρώων** με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών.

Ανακαλύψτε με το Realpoc - Ξεναγό, παρατηρείτε εικονικά στα πιο απρόσιτα σημεία του και εξερευνήστε σαρκοφάγους κωδικούς στο κινητό ή το τσάμπλετ.

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

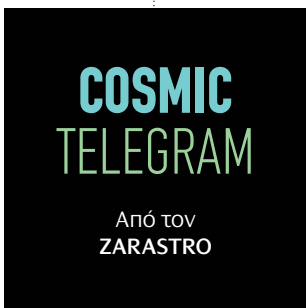
Σε γνωρίζω... Με υπευθυνότητα και αξιοπιστία, είμαστε δίπλα σας προκειμένου να βρείτε το ιδανικό για εσάς ταίρι και να δώσετε ένα τέλος στη μοναξιά σας, στα γραφεία συνοικισίων: «ΠΑΠ- ΠΑΣ», Ομήρου 38, 3ος όροφος, Κολωνάκι, Αθήνα, Τηλ.: 2103620147 & 6944137189, www.pappas.gr

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Το χαρακτηριστικό της εβδομάδας που ξεκινά είναι η αναδρομή του Ερμή στο απέναντί σου, τον Ζυγό, έως 20/10. Όπως καταλαβαίνεις, αυτή θα είναι μια απαιτητική περίοδος σε επίπεδο καθημερινότητας και επικοινωνίας στο κομμάτι της αλληλεπίδρασής σου με τους άλλους. Θα χρειαστεί να τρέξεις για πολλά, όμως οι καθυστερήσεις, τα μπερδέματα και η ασυνεννοσία ακόμα και για τα αυτονόητα θα είναι ένα challenge, ιδιαίτερα καθώς εκεί βρίσκεται και ο Άρης, λειτουργώντας σαν καταλύτης για περισσότερες εντάσεις στις σχέσεις σου. Προβλήματα που δεν έχουν επιλυθεί έρχονται πάλι στην επιφάνεια, δεν αποκλείεται όμως να υπάρξει και μια επιστροφή κάποιου πρώην, ενός συνεργάτη ή και φίλου, προκειμένου να κλείσεις μια εντελώς αυτό το κεφάλαιο ή αντίθετα να το «αναστήσεις» τρόπον τινά. Την Παρασκευή μάλιστα χρειάζεται λίγη προσοχή, καθώς με το τετράγωνο που θα σχηματίσει με τον Πλούτωνα ίσως υπάρξουν «τραυματισμοί» με ανωτέρους και συνεργάτες λόγω της «ακαμψίας» σου (3ο δεκαήμερο). Το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (29/9) βγάξει έντονο ρομαντισμό στα ερωτικά, αν και για μερικούς μπορεί να λειτουργήσει περισσότερο σε επίπεδο φαντασιώσεων και ονειρωπωλήσεων, παρά πραγματικότητας.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Ο Ερμής γυρίζει ανάδρομος στον Ζυγό από το ξεκίνημα της εβδομάδας μέχρι 20/10, επηρεάζοντας τον τομέα που αφορά την εργασία και την υγεία σου. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως θα ζοριστείς λίγο περισσότερο, καθώς οι απαιτήσεις θα είναι πολ-

καρε ωράρια, δρομολόγια και όλες τις επιμέρους λεπτομέρειες αν ταξιδεύεις για να γλιτώσεις ταλαιπωρία. Στα ερωτικά όμως υπάρχει πιο χαλαρή διάθεση με το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (29/9) να σε βοηθά να έρθεις πιο κοντά με τον άνθρωπό σου και να περάσεις ρομαντικές στιγμές, παραμερίζοντας ανασφάλειες που σας φθείρουν, ενώ και το τέλος της εβδομάδας μπορεί να είναι ευχάριστο, αφού το τρίγωνο Ερμή-Δία προμνύει μια θετική εξέλιξη για μια σχέση ή συνεργασία.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Ο κυβερνήτης σου Ερμής αρχίζει από αυτή την εβδομάδα το «ταξίδι» της αναδρομής του στον Ζυγό έως τις 20/10, «χορεύοντας» όλους μας (ανεξαιρέτως) στους δικούς του ρυθμούς το προσεχές διάστημα. Εκτός από τα μπερδέματα στην επικοινωνία χρειάζεται να είσαι προσηκτικός και σε θέματα οικονομικών, γιατί μπορεί να βγάλει και έξοδα που δεν είχες υπολογίσει λόγω και της σύμπλευσης του με τον Άρη στο ίδιο ζώδιο. Κολλήματα και καθυστερήσεις σε συμφωνίες και σχέδια είναι επίσης μέσα στο πρόγραμμα, γεγονός που φυσικά σε αγχώνει, ενώ θα ήταν καλό να αποφύγεις υπογραφές συμβολαίων, κινήσεις για χρηματοδότηση αλλά και ζητήματα αγοραπωλησιών ακινήτων, μεταβιβάσεων, γονικών παροχών κ.λπ. Ίσως όμως καταφέρεις να ρυθμίσεις ένα παλιό χρέος, ενώ ίσως τώρα επιστρέψει ένα παλιός πελάτης στη δουλειά. Στα αισθηματικά το πεδίο είναι θετικό, με το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα την Τετάρτη να είναι ιδανικό για να απολαύσεις όμορφες και χαλαρές στιγμές μέσα στη σχέση σου, ανταλλάσσοντας σκέψεις και λόγια αγάπης, αλλά και να διορθώσεις παρεξηγήσεις που είχαν πιθανόν δημιουργηθεί (3ο δεκαήμερο). Αν είσαι single, το Σάββατο έρχεται με καλές προοπτικές για νέες γνωριμίες.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Από την αρχή της εβδομάδας ο Ερμής στον Ζυγό ξεκινά την ανάδρομη πορεία του μέχρι τις 20/10, δημιουργώντας τάσεις για διαφωνίες και αντιδράσεις με τους οικείους σου, αλλά και προβλήματα με το σπίτι ή κάποιο ακίνητο. Οι προστριβές βρίσκονται σε «ημερησία διάταξη» και μάλιστα κλιμακώνονται γρήγορα, αφού αδυνατείς να βρεις λογικό τρόπο συνεννόησης έστω για τα απλά με τον σύντροφό σου, συγγενείς ή τα πρόσωπα με τα οποία συγκατοικείς, με την ψυχολογική φόρτιση να φέρνει και λόγια που συντηρούν τις παρεξηγήσεις, μπαίνοντας συνεχώς σε έναν φαύλο κύκλο έντασης. Καλύτερα να αποφύγεις αποφάσεις και κινήσεις για ζητήματα ακίνητης περιουσίας αυτό το διάστημα, καθώς και μετακομίσεις, γιατί θα ταλαιπωρηθείς. Με το τετράγωνο που θα σχηματίσει με τον Πλούτωνα την Παρασκευή θάλει προσοχή και στα επαγγελματικά (3ο δεκαήμερο) αποφεύγοντας σκληρά λόγια με συνεργάτες. Το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (29/9) λειτουργεί ευτυχώς αποσυμπίετικά για τα ερωτικά σου, με τον ρομαντισμό να ενισχύεται μέσα στη σχέση, ανανεώνοντας το συναίσθημα, ευνοώντας παράλληλα νέες γνωριμίες με δόση παραμυθιού για τους αδέσμευτους (3ο δεκαήμερο).

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Οι συνθήκες στην επικοινωνία και την καθημερινότητά σου αλλάζουν από αυτή την εβδομάδα, καθώς ο Ερμής στον Ζυγό εισέρχεται σε φάση ανάδρομης πορείας μέχρι τις 20/10. Η συνεννόηση σκοντάφτει στην ισχυρογνωμοσύνη και στην αδυναμία να καταλάβεις αυτό που θέλει να σου πει ο απέναντί σου και, vice versa, δημιουργώντας παρεξηγήσεις με φίλους, αδέρφια, σύντροφο, συγγενείς κ.λπ. Add to that και μηνύματα που χάνουν τον δρόμο τους, μείλ και αρχεία που διαγράφονται κατά λάθος, κινητά, υπολογιστές και μεταφορικά μέσα που βγάζουν προβλήματα... Σημαντικό να αποφύγεις υπογραφές συμφωνιών και ακριβές αγορές προϊόντων τεχνολογίας. Επίσης, διπλοτσέ-

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Είσαι ο πρωταγωνιστής της εβδομάδας, αφού ο Ερμής γυρίζει ανάδρομος στο ζώδιό σου μέχρι τις 20/10 και... το τρέξιμο ξεκινά. Είναι αλήθεια πως αυτό το διάστημα θα είναι πιεστικό, φέρνοντας σου έξεις χειριστέα καταστάσεις μέσα στη σχέση σου. Σίγουρα χρειάζεται να κάνεις μια αξιολόγηση, βλέποντας τι λειτουργεί και τι όχι με το ταίρι σου, αξιώνοντας περισσότερο σεβασμό ως προς τις ανάγκες σου, χωρίς να κάνεις πλέον τα στραβά μάτια σε νοσηρές καταστάσεις. Από την άλλη, επανασυνδέσεις με πρώην και συναντήσεις με άτομα που είχες να δεις καιρό μπορεί να προκύψουν εντελώς ξαφνικά, όμως νέα ξεκινήματα, υπογραφές, συμφωνίες και σημαντικές αποφάσεις καλό είναι να περιμένουν μέχρι ο Ερμής να επιστρέψει σε ορθή πορεία. Οι δύσκολες όψεις του Ξέρωνα με τον Ζωδίο σου τις πρώτες μέρες του Οκτώβρη βγάζουν μια ψυχολογική αναστάτωση, ωστόσο το τρίγωνο Ερμή-Δία (3/9) σε κάνει να αισιοδοξείς και πάλι, φέρνοντας ίσως και μια ευχάριστη είδηση.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Η αναδρομή του Ερμή στον Ζυγό από τις αρχές της εβδομάδας μέχρι τις 20/10 στον 12ο οίκο του ωροσκοπίου σου είναι μια πιο εσωτερική συνθήκη για το ζώδιό σου, ένα call για κατάδυση στα ενδότερα του εαυτού σου που μπορεί να σου αποκαλύψει πράγματα για τον ψυχισμό σου που μέχρι τώρα αγνοούσες. Θα έχεις μεγαλύτερη ανάγκη από νοτική ξεκούραση και διαλείμματα από τη βαβούρα της καθημερινότητας, αν και η πίεση και τα ευτράπελα στην επικοινωνία φυσικά δεν θα λείψουν ούτε για σένα, γι' αυτό φροντίσε να τα παίρνεις όλα πιο χαλαρά και να μη «μανουριάζεις» με το παραμικρό. Ίσως πάλι ερευνάς ή εργάζεσαι πάνω σε κάποια μυστικά πρότζεκτ και σχέδια στη δουλειά και δεν θέλεις να τα μοιραστείς ακόμα με τον κόσμο. Επιστροφή ατόμων από τα παρελθόν είναι πιθανές, είτε στην πραγματικότητα, είτε ακόμα και ως «ευσεβείς πόθοι» μέσω των ονείρων σου. Το τρίγωνο της Αφροδίτης από το ζώδιό σου με τον Ποσειδώνα (29/9) βγάζει τρυφερότητα και ευαισθησία μέσα στη σχέση σου, βοηθώντας σε να έρθεις πιο κοντά με τον σύντροφό σου, απολαμβάνοντας τη συντροφιά του, ενώ αν είσαι ελεύθερος δεν θα λείψουν προς το Σάββατο οι ευκαιρίες για γνωριμίες με ένταση.

ΤΟΞΟΘΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Το σημαντικό γεγονός αυτής της εβδομάδας δεν είναι άλλο από το ξεκίνημα της ανάδρομης πορείας του Ερμή στον Ζυγό έως 20/10, που θα επηρεάσει την κοινωνική ζωή και τις σχέσεις σου. Οι παρεξηγήσεις, τα μπερδέματα και η δυσκολία στη συνεννόηση με τους γύρω σου είναι αρκετά πιθανά, οπότε είναι καλό να προσέχεις τι λες, πώς το λες και σε ποιον το λες προκειμένου να αποφύγεις την ταλαιπωρία, αναπτύσσοντας παράλληλα και την αρετή της υπομονής για τις όποιες τυχόν καθυστερήσεις υπάρξουν στα σχέδιά σου. Πράγματι, εμπόδια και αλλαγές στον προγραμματισμό είναι μέσα στο παιχνίδι, όχι μόνο για σένα, αλλά για όλους, οπότε μην το παίρνεις προσωπικά. Από την άλλη δεν αποκλείεται αυτή την περίοδο να υπάρξουν επιστροφές προσώπων από το παρελθόν, όπως επανασυνδέσεις με πρώην, αλλά και συναντήσεις με φίλους ή συνεργάτες που είχατε κόψει επαφές. Ίσως μάλιστα προκύψει και κάποια καινούργια συνεργασία με αυτά τα άτομα. Το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (3ο δεκαήμερο) την Τετάρτη βγάζει έντονα συναισθήματα και μια τάση για αναπόληση πλατωνικών ή ανεκπλήρωτων ερώτων που σε έχουν σημάδεψει, αλλά μπορεί να είναι πολύ βοηθητικό για να ανοιχτείς περισσότερο με τον σύντροφό σου.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Από τις αρχές της εβδομάδας και για τις επόμενες περίπου 20 μέρες ο Ερμής θα βρίσκεται σε φάση ανάδρομης πορείας στον Ζυγό, δημιουργώντας εμπόδια και δυσκολίες σε θέματα καριέρας. Πιθανώς να χρειάζεται να ξαναδείς μερικά πράγματα σε επίπεδο στόχων, αναπροσαρμόζοντας ή αλλάζοντας τα δεδομένα σου, με τις αναβολές και τις καθυστερήσεις να φέρνουν αρκετό άγχος που οφείλεις να διαχειριστείς. Πρέπει να βρεις τρόπους να διορθώσεις κακώς κείμενα και παθογένειες στον τρόπο δουλειάς σου, όμως χρειάζεται προσοχή στην επικοινωνία και στις συνεννοήσεις με τους ανωτέρους σου γιατί μπορεί να προκύψουν παρεξηγήσεις που σε φέρνουν σε δύσκολη θέση. Ειδικά την Παρασκευή που θα σχηματίσει τετράγωνο με τον Πλούτωνα από το ζώδιό σου πρέπει να αποφύγεις την τάση για δεικτικότητα, βάζοντας φίλτρο στα λεγόμενά σου, προσπαθώντας μέσα από την ειλικρινή συζήτηση να έρθεις κοντά και με την πλευρά του άλλου, αντί να αφεθείς στα νεύρα και τις ανασφάλειες που σε κάνουν να παλεύεις με τον εαυτό σου και κατ' επέκταση με όλους τους υπόλοιπους (3ο δεκαήμερο). Το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (29/9) δείχνει ότι μια φιλική σχέση μπορεί τώρα να αλλάξει προς το ερωτικό.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Τα ευτράπελα και η... ανακατωσούρα στην καθημερινότητα θα είναι πιο συχνά από αυτή την εβδομάδα που ο Ερμής γυρίζει ανάδρομος στον Ζυγό έως 20/10. Η δυσκολία έγκειται κυρίως στο επικοινωνιακό κομμάτι, αφού θα καταβάλεις φιλότιμες προσπάθειες για να δώσεις στους άλλους να καταλάβουν αυτά που λες, χωρίς όμως μεγάλη επιτυχία, ενώ και εκείνοι με τη σειρά τους θα αισθάνονται αρκετά μπερδεμένοι. Οφείλεις ακόμα να είσαι πιο προσεκτικός στις μετακινήσεις σου, οδηγώντας με τα μάτια στο τιμόνι, έχοντας επίσης υπ' όψιν σου πως αυτό το διάστημα δεν προσφέρεται για αγορές μεταφορικών μέσων, ενώ μπορεί να βγουν και προβλήματα στα ήδη υπάρχοντα. Το ίδιο ισχύει για τις συσκευές αλλά και τα προϊόντα τεχνολογίας, οπότε δεν θα ήταν κακή ιδέα να κάνεις ένα back up στα δεδομένα σου για παν ενδεχόμενο. Σχέδια σπουδών, επαγγελματικών αλλά και επαφών με το εξωτερικό μπορεί να καθυστερήσουν ή να υπάρξουν κάποιες άλλες δυσκολίες, ενώ υπογραφές συμφωνιών θα πρέπει να περιμένουν. Το τρίγωνο που θα σχηματίσει με τον Δία στο ζώδιό σου την Κυριακή (3ο δεκαήμερο) αυξάνει την αισιοδοξία σου και την όρεξη για ταξίδια, λειτουργώντας παράλληλα βοηθητικά για νέες γνωριμίες στα ερωτικά.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Το ξεκίνημα της εβδομάδας βρίσκει τον Ερμή να κινείται σε ανάδρομη πορεία στον Ζυγό μέχρι τις 20/10, μια περίοδο που χρειάζεται να αναθεωρήσεις ορισμένα πράγματα στα οικονομικά και τα προσωπικά σου. Αναφορικά με τα πρώτα, δεν αποκλείεται να βγουν κάποια παραπάνω έξοδα που δεν είχες υπολογίσει και πρέπει να έχεις τον νου σου σε φουσκωμένους λογαριασμούς γιατί ίσως κρύβουν λανθασμένες χρεώσεις. Μπορείς όμως να κάνεις κινήσεις για να ρυθμίσεις χρέη του σπιτιού και της επιχείρησής σου, να διακανονίσεις φορολογικές, περιουσιακές και κληρονομικές εκκρεμότητες από το παρελθόν, χωρίς ωστόσο να προχωρήσεις σε νέες οικονομικές συμφωνίες, συμβόλαια μεταβίβασης, δάνεια κ.λπ. Όσον αφορά τα προσωπικά σου, δεν αποκλείεται να ανακαλύψεις ένα μυστικό για τον άνθρωπό σου ή να δημιουργηθούν παρεξηγήσεις για τα λεφτά, αν έχετε κοινό πορτοφόλι. Είναι όμως ευκαιρία να κάνεις μια ενδοσκοπήση σε συναισθηματικό επίπεδο, εντοπίζοντας μπλοκαρίσματα που σε κρατάνε μακριά από την ευτυχία στη ζωή σου. Το τρίγωνο Αφροδίτης-Ποσειδώνα (29/9) έρχεται να δώσει ανάσα αισιοδοξίας και θετικών προοπτικών στην καθημερινότητα και τα ερωτικά σου, αν και δεν θα λείψουν οι τάσεις φυγής αυτές τις μέρες (3ο δεκαήμερο).. **A**

NEW 7DAYS CHOCOLATE DROPS

Είναι μια βροχή από σταγόνες σοκολάτας,
σε μια απαλή ζύμη και ένα ανάλαφρο σύννεφο ζάχαρης.
Κάποιοι το λένε μια νέα εποχή... κάποιοι μια νέα απόλαυση.
Εμείς το λέμε νέο 7DAYS CROISSANT CHOCOLATE DROPS.

CHOCOLATE LOVE IN A DIFFERENT WAY.

Στον δρόμο

για ένα

καλύτερο αύριο

που δεν

είναι...

μίας χρήσης

Η εφαρμογή **ECOCup**, που επιβραβεύει καταναλωτές και επιχειρήσεις όταν δεν χρησιμοποιούν πλαστικά ποτήρια, έδωσε στην ομάδα των δημιουργών της τη νίκη στον SUP Free hackathon, τον πρώτο μαραθώνιο καινοτομίας που διοργάνωσαν η Lidl Ελλάς και το Κοινωνικό Ίδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης για μία Ελλάδα χωρίς πλαστικά μίας χρήσης.

SUP Free
hackathon

Σκάνναρε τον QR κωδικό ή πλοηγήσου στο ecocup.io για να μάθεις περισσότερα! Γίνε και εσύ μέρος της αλλαγής και μάθε πώς να βγαίνεις κερδοσώμους, στηρίζοντας την προσπάθεια για λιγότερο πλαστικό!

